

24/80

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14

జెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ మే నెల 28-వ తేది శుక్ర వారము

No 49

నంపుటము ౧౪

శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర శైశాఖమాస బహుళ స్రవమ ౧.

నంచిక ౪౯

అమృతంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలవేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబొగ్గొట్టును
జ్వరముల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తోలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

దగ్గును తగ్గించును దురదను తోలగించును.

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0, డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes Particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp 2876 Imperial Telegraph College, DELHI.

మ ద న వి లా న ము

నిక్కాకచేతగాని, యితర కారణములవలనగాని కలిగిన శుక్లవర్ణమును తగ్గించి శీర్షమును గట్టిపరచి సంపారముఖమును గలిగించు తియ్యచి రసాయనము 4 బొమ్మల సీసా 1 కి తపాలా ప్యాకెంట్లో రు 3-9-0

2

మోహన ఫార్మసీ

రామచంద్రపురం (గోదావరి)

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

జాతకనాసలు లేక ప్రశ్న వ్రాయు కాలము తెలుపవలె ను భవిష్యత్తును గరించిన 5 ప్రశ్నలకు రు 100 పై ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0. ఒక సంవత్సర మాస, వార్తలము వ్రాయు. రు. 2-0-0 వి. పి చార్జీ ప్రత్యేకము

ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి, 2599 (చిత్తూరుజిల్లా)

క్రొ ను థి యే ట రు 2253

26-5-26 బుధవారము నుండి 29-5-26 శనివారము వరకు ప్రతి 3 నెలలు 2 ప్రశ్నలముఖం. సా॥ 5-15 గం, రా॥ 9-80 ని॥ ప్రతి శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8 గం-15 ని॥ ప్రత్యేక మాటినిగలదు

మ ద న్ థి యే ట రు లి మి టె డ్ వారు నాల్గవారము 10, 11, అందు 12 ఉపకథలు లేక 6 భాగాలు పఠింప అయ్యిత ఇంటి వెలుపటి సీరియల్లోని

“మా ను రాణి” ని ప్రదర్శింతురు రాణిరూత్ రోలండు ప్రధాన కథా నాయకరాలు

ఇది పఠింప శీరియలునందు చాలగొప్పది ఆన్ ఇతర ఫీల్ములు కూడ చూపబడును

యోచింపుడు

కొనును

కామినియానూనె (రిజన్టరు చేయబడినది)

ఉష్ణప్రదేశముల కిది అమోఘమైన వాసనద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు డోడిపోవడం కాపాడును, వాటి యొక్క అభివృద్ధిని, సాగమును హెచ్చించును. పుట్టెయందు గలుగుమంటను పారద్రోలును, బట్టలను మాన్పును, రంగుమారిన వెంట్రుకలను మామూలు రంగును గలిగించును

దీనియందు మనోహరమైన సువాసనగలదు. ఉపయోగించిన తరువాత మెదడుకు ఉత్సాహమును, చల్లదనమును, మంచియొచ్చిన ను గలిగించును. వేసకు వేలమంది దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గల గు అపారమైన అత్యున్నతగుణమును గుఱించి చాలగొప్పగా పొగడి యున్నారు.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన యోగ్యతపత్రము చదువుడు.

దివాకచందు భండారి, అమృతేశ్వర పంజాబునండి వ్రాసినది:—
“మీ కామినియానూనెను పరీక్షించితిని. ఇది వెంట్రుకలు పెరుగుటకు, అందముగా నుండుటకు చాల ఉపయోగకరము. వి. పి. చూలముగా 4 బుడ్లను దయచేసివంపుడు.

దీనిని ఉపయోగించుటకుమరునకుడు, ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు.

1 బుడ్డి ధర రు 1-0-0 పోస్టుఖర్చు 0-6-0 ప్రత్యేకము 8 “ “ 2-10-0 “ 0-12-0 “

హెచ్చరిక — కామినియానూనె ప్రతి పట్టణమునందును, గ్రామమునందును యుండు ప్రతి సాగరికగయందు చుకాణమునందు తప్పక దొరకును కొందరు వర్తకులు తెలియనివర్తక గణుతుగల తక్కువరకము నిచ్చి “ఇది పర సము, శ్రేష్ఠమైనదని” చెప్పుదురు అందులో వారికి గొప్పలాభం గలదని తెలుసుకొనుడు. గాన అట్టిచల్లని వ్యాపార తంత్రములమీదు లోబడకూడదు ఎప్పటికిని కామినియా నూనె తప్ప మరేదియు వాడకూడదని, స్థిరపరచుకొనుడు

అత్తరులన్నిటికి రాజువంటిది ఓటో దిల్ బహారు వాడబడిన వారందరిచేచాలగొప్పగొప్పగా ప్రశంసించబడినది చేతుల మాయందు కొని చుక్కలను వేసిన కొత్తగా కొనిన పువ్వుములవలె మాయుట్టు ప్రకృతిలకు దానివాసన వ్యాపించును
దీని ని ఒకసారి వాడుడు. తరువాత మిరెప్పుడును దీనినేవాడుదురు
1 బొమ్మ బుడ్డి 1 కి ధర రు 2-0-0 వి. పి ఖర్చులు రు 0-5-0 ప్రత్యేకము
1 “ “ 1-4-0 “ 0-5-0 “
కాంపెట్ బుడ్డి 1 కి ధర రు 0-2-0

సోల్ ఏజంట్లు :- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,

285, జుమ్మామసీదు మార్కెటు, బొంబాయి.

తూర్పు గోదావరి మండల ఆదియాంధ్ర మాతంగ ప్రథమ మహాజనసభ

కోట రామచంద్రపురంలో నేడు సమావేశమగుట

శ్రీ ఎల్. సి. గురుస్వామి, ఎం. ఎల్. సి. గారి అధ్యక్షోపన్యాసమునం దీ క్రిందిభాగములు ముద్రితములు

మన ఆధిక్యత

సోదరులారా! చర్యపుపనిచేయు మహాజాతివారు యీ దేశముయొక్క అన్ని భాగములందును బహుసంఖ్యాకులై ముఖ్యులై యున్నవారలు ఒకటిరెండురాష్ట్రములయందు మనమే యితరజాతులకన్న బహుసంఖ్యాకులము ఇప్పటిసీచస్థితిలో నొకానొకకాలమందు మనముండలేదని శాస్త్రజ్ఞులు, గ్రంథకర్తలు చెప్పుచున్నారు ఒకానొకకాలమునందు మనము రాజ్యభారముచేసి గొప్పవారుగానుండిమి ఆలాగె యిప్పటికిని మనపెద్దలు చెప్పుచున్నారు మహాజాతివారికి మాదిగలు, మాతంగులు, అరుంధతీయులు, జాంబవానులు, అనిపలుపేరు లున్నవిగదా? సుగ్రీవుని సైన్యములోమంత్రాలోచనకు పేరుపడనియుండిన జాంబవంతుడే మన మూలపురుషుడనియు, అందువలన మనకు జాంబవానులని పేరువచ్చెననియు మనలో రూఢికలకు కొందరు శాస్త్రజ్ఞులు మఱి నిట్లుచున్నారు భరతఖండమైనమనదేశమునకు జంబూద్వీపమని పేరొకపేరున్నదిగదా 'జంబూ' అనిపేరు గల ఆదినివాసులచే ఈదేశమునకు జంబూద్వీప మని పేరువచ్చెను ఇప్పటికి జాంబవానులని పిలువబడుచుండు మనము, ఆయాదినివాసుల సంతతివారలు ఇదియుంగాక కర్ణాటక దేశమందు మాతంగవంశీకులు రాజ్యభారము చేసినట్లుగా నచ్చట దొరకియుండు శిలాశాసనములందు చెప్పబడియున్నది వారును మనమును ఏకవంశీయులనుటకు సందియములేదు బర్గారిజిల్లా హోంసపేటపరమాపమునం దుండు పంపాక్షేత్రము సుగ్రీవుని రాజధానిగా నుండెనని రామాయామునందు చెప్పియున్నది మన వంశముయొక్క మూలపురుషుడైన జాంబవంతుడు నివసించుచుండిన దక్కడనే మాతంగులు రాజ్యమేలినదియు నక్కడనే కనుకనే కాబోలు బర్గారి, అనంతపురము జిల్లాలయందు మన మాదిగవారు, ఇతర యాదిమాండ్రజాతులకన్న, చాల యెక్కువగా నున్నారు మనవారికి మాదిగలని పేరువచ్చుటకు ఈక్రిందికారణమని పెద్దలచే వినియున్నాను ఐన మూలపురుషుడగు జాంబవంతుడు న్యాయము తీర్చుటకుగాను సభకు విచ్చేసినపుడు సభవారెల్లరు లేచి 'మాహాదిగ' అని ఘోషించుచుండిరట ఇప్పుడు మనకాసననిర్వాహభకు, శ్రీ గవర్నరుగారుగాని, సభాధ్యక్షులుగాని వచ్చినప్పుడు 'His Excellency, the Hon'ble the President' అని వారి పరివారమువారు చెప్పట కలదుగదా అదే రీతిగా 'మహా' అనగా మహాశయుడు 'దిగ' అనగా వచ్చెను లేక దిగెను అని చెప్పుచుండిరి దానివలన ఆతెగవారికందరికి 'మాదిగ' 'మాదిగ' అని పేరుగలదు 1921-వ సంవత్సరపు పెంసను రిపోర్టులో నీరాజధానిలోనంతయు 7,37,000 మంది మనజాతివారున్నారనియు, 15 లక్షలు మనబంధువులైన మాలవారున్నారనియు చెప్పబడియున్నది దానికి పదిసంవత్సరములకు మునుపు మనవారిసంఖ్య 8 లక్షలను మీరియుండెను ఆపదిసంవత్సరములలో మనవారికి సంఖ్య నూటికి తొమ్మిదివొప్పున తగ్గిపోయెను మనబంధువులైన మాలసంఖ్య నూటికి ఒకటిరెండు వొప్పున మాత్రము తగ్గెను ఇట్లు మనవారిసంఖ్య తగ్గుటకు మనవారు క్రిస్తవమతమును చేరుచుండుటయే కారణము ఈవిషయము గురించి రెండువాక్యములుచెప్ప దలచియున్నాను కాని తరువాత చెప్పెదను

విద్య

ఇతర నిమ్నజాతులతో పోల్చినయెడల మనవారు విద్యావిషయమునందు చాల వెనుకబడి యున్నారనుంగతి ఆపెంసను రిపోర్టునుండియే తెలియుచున్నది. మనయందును ఇతర నిమ్నజాతులందును శ్రీ విద్యాభ్యాసము అత్యల్పముగా నుండుటచేత నావిషయమున పోలిక పనికిరాదు కనుక మగవారియందు విద్యాభ్యాసము ఎట్లున్నదో పోల్చిచూచెదము మనజాతిలో 3,37,000 మంది మగవారుండగా వారిలో 3324 మంది మాత్రము దేశభాషయందు చదువు వ్రాతలు నేర్చియుండిరి ఇంగ్లీషు నేర్చినవారు 200 గురుమాడ నుండలేదు మాలవారిలో విద్యాప్రచారము మనలోకన్న రెట్టింపుగా నుండెను దక్షిణదేశమందు విద్యాభ్యాసము మనదేశములోకన్న బాగున్నది మనవారిని అకచెక్కిలివా రందురు వీరి ప్రజాసంఖ్య మనసంఖ్యకంటె మూడింటనొక భాగము తక్కువగానున్నదైనను వారిలోవిద్య నేర్చినవారిసంఖ్య మనకంటె 2½ యంతలు హెచ్చుగా నున్నవి ఆదిద్రావిడులందైతే నాలుగింతలు హెచ్చుగానున్నవి ఆంధ్రదేశములోనుండు వ్రాహ్మణు లొక యింతయినచో మాదిగవారైన మనము ఒకటిన్నరంత యున్నాము అయితే చదువు నేర్చినవారిలో మనకన్న 50 యింత తక్కువగానున్నారు ఇది దేశభాషయందు ఇంగ్లీషు విద్యాభ్యాసము పోల్చినట్లయితే వ్యత్యాస మపారమున సోదరులారా, జనసముదాయమందు కలుగుగల్గితే ప్రతిజాతివారికి వారివారి విద్యాభ్యాసము ననుసరించి యుండును కాబట్టి మహాజాతివా రున్నతస్థితికి వెక్కువకు చదువు నేర్చుకొనుటయే మొదటి సోపానము

ఆర్థికస్థితి

ఇక మరొక స్థితిగూరించి నొకమాట చెప్పెద అనేక కలహనములుగా మనము మహాద్రావిడ్యులమై యుంటున్నాము అయితే కొన్నిసంవత్సరములకంత

విప్పుడు కష్టదశకు దిగితిమి మదరాసునంటి పట్టాములయందు నివసించువారిగ్గు ముఖ్యముగాకష్టతరమైయున్నది మోటారుకారులు, బస్సులు, వచ్చుటకుముందుగట్టపు బండ్లసామానులనుతయారుచేయుట మనవారిలోననేకులకు జీవనోపాయముగా నుండెను మదరాసులో కొందరు గొప్పగొప్ప సంస్థానములకంత ఈ సామానులను చేసియిచ్చి యాసంస్థానములచే పోషితులై యుండిరి ఇప్పుడైతే మోటారుకారులవచ్చి గట్టపు బండ్లు తగ్గిపోయి మనవారిపనులు నిలిచిపోయెను మహాత్మాగాంధీగారి సద్బోధచే మన దేశపు విద్యావంతులు డాంబికముమాని బూట్సు, షూటు మొదలయినవి వదలించువలన ఆ వ్యాపారము మనకు తగ్గిపోయినది కాని క్రొత్తజీవనోపాయములను వెదకుకొనుటకు తగినంత సాహసము మనలో లేకున్నది చెన్నపట్టణమున వెన్యూరయందిమహా వ్యదీయులు, ఆదిద్రావిడులు మోటారుకారులను బస్సులను నడిపించుచున్నారు అయితే నాకు తెలిసినంతవఱకు మనవా డొకడైనను ఆపనికి పోలేదు చెన్నపట్టణములో తోళ్లను, తోళ్లపనులను నేర్పించుటకై సర్కారువా రొకస్కూలును పెట్టియున్నారు అయితే మనవారు దానిని చొర కృతార్థులు కాలేదు ఇన్నిదినములవలె మనకులవిద్యను మాత్రము నమ్ముకొనియుండినయెడల మనము బ్రతుకజాలము కాలోచితముగా క్రొత్త పనులను నేర్చుకొనవలయును ఆదిద్రావిడులవలె మన ముపాధ్యాయులు, బంట్లకులు, మోటారునడిపించువారు మొదలగువారు కావలయును ఇట్లుగుటకు దేవుడు మనకు తగినంత యోగ్యత నిచ్చియున్నాడను అయితే, బలమైన ఉద్దేశ్యము కలిగించుకొనవలయును దానికి మనమందఱ మేకిధవించి ప్రయత్నింతుముగాత

ఇటీవల మనసర్కారువారు నిమ్నజాతులవారి కష్టసుఖములను చాల దయతో పరిశీలించుచున్నారు వారు 1919-వ సంవత్సరమునందు లేబరుయిలాఖాను నేర్పటచి దానితలగా నొక గొప్పయుద్దోగిని నియమించి నిమ్నజాతులవారి సుఖసుఖములను నివారించుటయే వారి ముఖ్యమైన కర్తవ్యముగాఁ జేసిరి ఆయిలాఖావారిపనులచే మన జాతివారు ఇప్పుడును, ఇకముందును విశేషముగా నుపకారము పొందువారుగనె యున్నారు గనుక నాయిలాఖావారి కార్యములగురించి యిచ్చట కొంత విస్తారముగాఁ జెప్పెదను ఆయిలాఖా పుట్టినకొంతకాలమునకెల్ల దానియధికారులు మిక్కిలిశ్రద్ధతో పనిచేయ నారంభించిరి గోదావరి, కృష్ణా, కావేరి నదులతీరములందు గుడిసెలు వేసి కొనుటకు ఫలములేక నిమ్నజాతులవారు కష్టపడుచుండిరి ఈ నదీతీరములందు సాధ్యమయినంతవఱకు వరిపంటను విస్తరించుచుండుటవలన వృద్ధియగుచుండు ప్రజకు నివసించుటకే ఫలము లేకున్నది తంజావూరుజిల్లాలో నిమ్నజాతులయొక్క నివాససానము లంతయు భూస్వాములకు జేరినవి వారిపనులను జేయుచు వారిచ్చినకూలి తీసికొనుచుండువఱకు వారిపనివారచ్చట కాపురము యవచ్చుచేను ఎక్కువకూలి నడిగినగాని, వేలుపనికి పోయినగాని వారిని నచ్చటినుండి లేవదీయుచుండిరి నివసించుటకు గ్రామమందు వేలుఫలము లుండినయెడల నట్లు లేవదీసినప్పటికిని తప్పేయిదు లేదు. అట్లుగాక వేతె నివాసఫలములు లేనందువలన, భూస్వాముల నిర్బంధమునకు లోబడి యీ నాగరికమయిన ప్రభుత్వమందు మనుష్యమాత్రునకుగలస్వాతంత్ర్యమును పోగొట్టుకొని యుండిరి అనగా నెచ్చట నెక్కువకూలి దొరకునో అచ్చటపోయి పనిచేయుటకును ఏపని లాభకరమో దానినిచేయుటకును మనకు బ్రిటిషుప్రభుత్వమందు హక్కుగలదు నివాసఫలములు లేనందుచే తంజావూరుజిల్లాలో నీహక్కు పోయియుండెను ఈ బాధను తొలగించుటకై లేబరుయిలాఖావారు భూస్వాములనుండి (Land Acquisition Act) క్రింద ఆఫలములను క్రయమునకుఁ దీసికొని పనివాండ్రకు మరల అమ్ముచు వచ్చిరి ఇందులకు భూస్వాములు కోపగించుకొని (Justice Party) వారితో చెప్పి 1922 వ సంవత్సరము మార్చి నెలలో నాయిలాఖా యుద్దోగులకు దీసివేయించిరి ఆ సంవత్సరపుబడ్డెలవరకు గవర్న మెంటువారు నిమ్నజాతులయందు దయ కల్గినవారందఱు నాయిలాఖావారిని దీసివేయరాదని వాదించిరి కాని పార్టీరథమున నెవరు అడ్డగించ లేకపోయిరి కొన్నిమాసము లాడిపార్టుమెంటుకు తలమాత్రముండి దేహములేని వింతను జూచితిమి కాని మరల జ్ఞానము వచ్చి ఆయిలాఖాకు క్రొత్తయధికారులను నియమించిరి వీరు వెనుకటివారికంటె తక్కువవర్ణావారును జిల్లాఅధికారులకు లోబడినవారుగాను నున్నారు ఈక్రొత్తయధికారులు వెనుకటివారివలెనే శ్రద్ధతో నిమ్నజాతులవారిమేలుకొఱు పనిచేయుచుండినది మరకు చాలత్పక్కిరముగ నున్నది వీరట్లుండరని నేను మఱికొందఱు చాలభయపడియుంటిమి గనుక వీరిశ్రద్ధనుజూచి మరింత సంతోషించుచున్నారము

ఆ యిలాఖావారు చేయుచుండు పనులగుంచి వారి కడపటి రిపోర్టునుబట్టి కొంత చెప్పెదను.

నివాసస్థలములు

డెట్టాజిల్లాలయందు నిమ్నజాతులకు నివాసస్థలముల నొసంగుట ఈ డిపార్టుమెంటువారి పనులయందు దొక్కటని చెప్పితినిగదా 1924-1925 వ సంవత్సరము ఆఖరున 987 ఏకరాలను సుమారు 10 లక్షల రూపాయలకు భూస్వాములయొద్దనుండి తీసికొని 16,26, కుటుంబములకు పంచిపెట్టిరి వీరికిగాను ప్రత్యేకపు సహకారసంఘము

లను బెట్టి వానిద్వారా సర్కారువారు ఆఫీసులను కొనుటకై వీరికి అప్పు లిచ్చియు న్నారు. ఆసంఘముల మెంబరులయిన మన నిమ్నజాతులవారు వాయిదాలను తప్ప కుండ కాలమునకు సరిగా కట్టించునారని విని సంతోషమగుచున్నది అయితే 100 కి 7½ చొప్పున ఆసంఘములనుండి సర్కారువారు వడ్డీని తీసుకొనుచున్నారు దానిచే బీదవారనేకులు ఈసంఘములద్వారా స్వంతమయిన నివాసస్థలములను చేసికొనుటసా ధ్యముగా నున్నది సర్కారువారు 5½ వంతున అప్పుచేయుచున్నారు బీదవారలకొకటై నష్టముచేసుకొని 4—4½ వంతున వడ్డీకి నివ్వవలయునని ప్రార్థించెదను (Agricultural Act)ను క్రొత్తగా మార్చినందున దానిక్రింద భూస్వాములవద్దనుండి భూములను తీసి కొనుట చాల ఆలస్య మగుచున్నది ఈ యననుకూలతను సర్కారువారు శీఘ్రముగా నివారించెదరని ప్రార్థించెదము

దరఖాస్తుభూములు

సర్కారువారి స్వాదీనములోనుండు వ్యవసాయమునకు పనికివచ్చు భూముల నిమ్నజాతులవారికి నిప్పించుట లేబరుయిలాఖావారి పనులలో నొకటి. లేబరుకమిష నరుగారి రిపోర్టుకొనలో నిమ్నజాతులవారికిని తీసిపెట్టియుండు యేకరాల మొత్త మును, దానిలో వారి కిదివఱకు చెల్లించియుండు యేకరాలమొత్తమును జూపించి యున్నారు తీసిపెట్టియుండినవి 6,41,152 యేకరాలు, పంచిపెట్టియుండినవి 1,57,110 యేకరాలు అనగా అయిదింటి ఒకభాగము మాత్రము లేబరుయిలాఖా వుట్టిన 6 సం॥ల వెనుకకూడ తీసిపెట్టబడిన భూమిలో నంత స్వల్పభాగము మాత్రమే యెందు కివ్వబడినది? తీసిపెట్టినభూమి నిమ్నజాతివారు కూడ అపేక్షింపనంత పనికి రానిదా? ఆ భూమిలో నయిదింటి నొకభాగము అనంతపురముజిల్లాలోనో, వరింత భాగము కడప కర్నూలు జిల్లాలలోను నుండుటవలన ఈ అనుమానము కలుగచున్నది పనికిరానిభూమిని చేర్చి మొత్తము యూరక పెద్దజేసిన ప్రయోజనము లేదుకదా లేక, గ్రామాధికారు లికార్యమునకు విఘ్నముచెచ్చుచున్నారా? ఇది యూరక వారి యందు దోషాలోపణము చేయుటగాదు ఎన్నియోసారులు వారల్ని విఘ్నకారు లయినది నాకు స్వంతముగ తెలియును నిమ్నజాతివారికి భూమి దొరకుటకంటె అయిష్టమయిన సమాచారము భూస్వాములకు నుత్తమజాతివారికి వేటొకటిలేదు “వెనుక మన కెవరు పనిచేయుదు”రని భూస్వాము లడిగెదరు. చేతిక్రిందివారు సర్కారువారి ఉద్దేశ్యమును భంగపఱచుచుండ, సర్కారువా దూరకుండ చూసా? కొందఱని బాగుగ శిక్షించినట్లుయితే విఘ్నము లన్నియు తొలగిపోవును నా మిత్రు డగు పీరియ్యక్ M L C గారు మొన్న మదరాసులో జరిగిన ఆదిద్రావిడ సమా వేశమునందు నూచించినట్లు కొన్నిచోట్లలో నిమ్నజాతులవారిని కర్రములుగాను, గ్రామమునీసీపులుగాను నియమించినట్లుయితే సర్కారువారిఉద్దేశ్యము త్కణములో చేరుదును గోదావరి కృష్ణాలంకలను వేలమువేయక, నిమ్నజాతియులకు నిచ్చినందులకు మనము చాల కృతజ్ఞులము 1924-25-వ సంవత్సరాంతమున గోదావరి లంకలలో 9000 ఎకరాలను, కృష్ణాలంకలలో 4000 ఎకరాలను ఈరీతిగనిమ్నజాతులవారికి గుత్త కిచ్చియుండిరి లంకలు చాలమందిభూము లగుటచే నిట్లు వేలములేక వాని నిచ్చినది పెద్దయపకారము. ఇదేరీతిగా గుంటూరుజిల్లాలో ఖార్వెక్రింద నుండిన భూమిని నిమ్నజాతులవారి కిచ్చినందులకు గవర్నరు మెంటివారికి మనఃపూర్వకమైన వందనము లొసగుచున్నాము

లేబరుడిపార్టుమెంటువారికి హెచ్చరిక

నిమ్నజాతులలో అనేక కులములు గలవు ఆకులములన్నిటి యభివృద్ధియు సరిస మానముగ లేదన విషయ మందరకును బాగుగ దెలియును అందుచేలేబరుడిపార్టుమెంటు వా రీకులములవారిహక్కులను సరిసమానదృష్టితో పరిగణించుట అవసరము ప్రస్తుత మిట్లు జరుగటలేదు నాస్వామభవముమీద గనుగొనినవిషయ మిది ఎక్కువ అందోళన మొనర్చి బిగ్గరగా గల్లంతుజేయువారు మాత్రమే, లేబరుడిపార్టు మెంటువారి దృష్టి నాకర్షించి యాభిముల ననుభవించుచున్నారు నేరులేని కులముల స్థితినిగుఱించి వారేమాత్రమును గనుగొనుటలేదు అరవదేశమున దరఖాస్తుభూములలో ఆదిద్రావిడల కెంతభూమి నొసగినదియు, ఇతరకులములలో నొక్కొక్కకులమువారి కెంతభూమి నొసగినది దెలిసికొనినయెడల ఈవిషయము స్పష్టపడగలదు ఇదేవిధముగ నిమ్నజాతులలో నేయేకులమువారి కెన్నె పాఠశాల సేర్పరచినదియు, బావులు త్రవ్వించినదియు, సహకారసంఘముల సేర్పరచినదియు గవనించినయెడల చాలనూత నాంశములు దెలియగలవు మదరాసునగరము, వెంగల్పట్టణజిల్లాలు సంబంధించినంత వరకు అచ్చటి అరుంధతీయులకు న్యాయ మొనర్పబడలేదని నేను దైగ్యముగ జెప్ప గలను ఈవిషయమును ప్రభుత్వమువారి కెన్నియో పర్యాయములు దెలుపబ డెను అందువలన నెట్టియుపయోగమును గలుగదయ్యెను దరఖాస్తు భూముల నిప్పించవలసినదని నాచేతులతో నే నెన్నియో అరుంధతీయుల దరఖాస్తులను పంపితిని కాని వానిలో చాల తక్కువ దరఖాస్తులు మాత్రమే సఫల మయ్యెను ఇంకొకవిషయమును గమనింపుడు 1921 సంవత్సరమున మదరాసునందు కార్మికు లలో తీవ్రమగు కొట్లాటలు సంభవించినపుడు చాల ఆదిద్రావిడగృహములను అరుంధ తీయుల గృహములనుగూడ తగలచెట్టుబడెను అందుచే చాలమంది నిలువనీడలేక అల్లా డవలసినవైన లేబరు డిపార్టుమెంటువారుపుడు ఆదిద్రావిడులకుమాత్ర మన్ని సౌకర్య ముల నొసగి సహాయముచేసిరి గాని అరుంధతీయులకుమాత్ర మతప్పకైన దలపలేదు తరు వాత, అరుంధతీయ వహాభతరపున అరుంధతీయులు పడుచున్న కష్టములగురించి నేను ప్రభుత్వమువారికి దెలుపగా, చాలకాలమునకు, ఏదో కొంచెము పరిహార మొసగిరి మదరాసునందలి విద్యార్థి వసతిగృహమును జూచినను ఈవిషయమే గనిపించును. అచ్చట వాదిద్రావిడ విద్యార్థులసంఖ్య చాలపెచ్చు ఇతరకులముల విద్యార్థులసంఖ్య చాలతక్కువ. ఇతరకులములనుండి విద్యార్థులను రప్పించుటకు ప్రభుత్వమువారు తమచేత వైన ప్రయత్నములనన్నిటిని జేయుంచుడిరా లేక “ఏదో జరుగుచున్నదిగదా జరుగనీ” అనువిధానము నవలంబించిరా ఇతరకులముల వారిహక్కులను బుద్ధిపూర్వకముగ నిట్లు

లక్ష్య మొనర్చుచున్నారని నేనుచెప్పను కాని నిమ్నజాతులలో నెక్కువదర్జులులు వెనుక బడియున్నవారును, నేరులేనివారును అగు కులములవారినిగూడ లేబరు డిపార్టుమెంటు వారు జ్ఞాపకముంచుకొనవలెనని నాకోరిక ఏయేకులములవారికెన్నె ని దరఖాస్తుభూ ములనిచ్చినది, ఎన్నెన్ని నివేశనస్థలముల నొసగినది, పాఠశాల సేర్పరచినదియు వివరిం చులెక్కలను ప్రకటించు నెడల నీ యాదర్శమును నులభముగనందగలము ఈవిషయమున అరుంధతీయులకులమునకు సంబంధించిన లెక్కల దెలుపజులసినదని శాసనసభయందు నే ననేకపర్యాయములు ప్రశ్నింపగా, జిల్లాకలెక్టరులనడిగి తెలిసికొనవలసినదని ప్రత్యుత్తర మొసగిరి అందుపై జిల్లాకలెక్టరులకు వ్రాయగా కొంతమంది కలెక్టరులు కులములవా రీవివరములను వ్రాసికొనలేదని ప్రత్యుత్తర మొసగిరి మరికొంతమంది కలెక్టరులు చాల కష్టపడి, దరఖాస్తుల పరిశీలించి, కావలసిన వివరములను దెలియ జేసిరి ఏయేకార్య మేయేకులమువారి యుపయోగార్థ మొనర్పబడినవియు దెలుపుటకు ప్రస్తుతపు లెక్కలపట్టిలో మరియొక తాజాకలము సేర్పరచినయెడల నికమీదన్న నను ఇంతకష్టము దప్పను మీ రీకోల్పెలను బలపరిచెదరని నమ్ముచున్నాను

అరుంధతీయులు - ఇతరకులములు

ఇతరకులముల వారితో మనసంబంధముల నెట్లుంచుకొనవలెనో అనుప్రశ్న చాలముఖ్యమైనది, ఈవిషయమును మన మిపు డాలోచింపవలసియున్నది అదృష్టవశే మన, ఈప్రశ్నకు జవాబుచెప్పట ఏమాత్రమును కష్టసాధ్యము గాదు మన మితరసం ఘములవారియెడల మైత్రితో ప్రవర్తించవలె నని ప్రతివారును నెంటనే అంగీకరిం చెదరు ఉద్రేకసమయములందు మన మీవిషయములను మరచిపోవు నుపద్రవస్థితి అప్పుడప్పుడు సంభవింపవచ్చును అందుచే నీవిషయమున నిరంతర వ ప్రయత్నము యెందు టవసరము విశేషసంఖ్యాకులును, మనసోదరులును అగు తెలుగుదేశమందలి మాలలతో మన సంబంధము లెటులుండవలెనను ప్రశ్నను మొదట దీసుకొనుడు. చిరకాలమునుండియు వంశపారంపర్యముగ, మాలలును మనమును, ఒకరికొకరు ప్రతికూ లముగ నుండుట చాల శోచనీయము వారును మనమును ఒక పాలెమునందు నివసంప రాదనియు, ఒక నూతినుండి నీళ్లు తోడుకొనరాదనియు, ఒకరిగృహమున మరియొకరు భుజింపరాదనియు నిషేధములుండుట చాల విచారకరము ఈనిరోధములవలన నొకప్పు డెట్టిప్రయోజనమైన గలిగెనేమో నాకు దెలియదు కాని ఈనిరోధములను పూర్తిగా వదలివేయవలసిన సమయము వచ్చినది ఒకవైపున ఇతర కులములవారితో సరిసమాన స్వచ్ఛములుగావలెనని కోరుదు మరియొకవైపున మనలో మన మొకరినొకరు దూషించు కొనుచు నీచముగ జూచుకొనుచు, ప్రాతవర్ణ భేదములనే ఇంకను సాగించుకొనుచుండుట పరిహాసాస్పదము ఏమహానీయుని మహాపకారముల మన మితరవరకును అనుభవించి యుంటిమో, ఏయుదారపురుషుని యాదార్యమును మన మీసమయమునగూడ నను భవించుచున్నామో అట్టి నిమ్నజాతులు సుప్రసిద్ధమిత్రుడగు ఫీతాపురము మహారాజా గారు కొంతకాలముక్రిందట నిమ్నజాతులపిల్లల కొక భోజనగృహము సేర్పరచియుండి రని విశ్వాసపాత్రు లగువారివలన నేను వినియున్నాను కాని మాలపిల్లలును మాదిగ పిల్లలును కలసి కూర్చొని భోజనమొనర్చుటకు అంగీకరింపక పోవుటచే నాభోజనగృ హము అచిరకాలములోనే మూసివేయవలసివచ్చెనట ఇప్పుడిప్పుడు పట్టాములలో నీస్థితి చాల అభివృద్ధి చెందెను ఇప్పుడు చెన్న పట్టామునందలి విద్యార్థివసతిగృహమునం దిట్టి ఇబ్బంది గలుగుటలేదు కాని పల్లెటూళ్లయం దట్లుగాదు చిరకాలమునుండి, అనుభుత ముగ వచ్చుచున్న ఈవరస్పరద్యేషమును తొలగించుటకు మీరెల్లరును మీమీగ్రామ ములందు ప్రచారమొనర్పవలసినదని ప్రార్థించుచున్నాను

అగ్రవర్ణములతో మనసంబంధము

అగ్రవర్ణములన్నియు మనయెడల నిండుమించు ఒకేవిధముగ వైఖరి నవలంబించు చున్నవి వారిలో నేకులమువారుగాని మనయెడల ప్రత్యేకాభిమానమును జూపుచుం డిరని యెందుటకు వీలులేదు భూస్వాము లేకులమువారైనను నిమ్నజాతుల వారంద రును ఎల్ల పుషును, నిరా పేదరులుగనే యుండవలెననియు, ఇదివరకు వలెనే ఇకమీద గూడ తమకు నేవజేయుచు, పూర్తిగా తమమీదనే ఆధారపడియుండవలె ననియే కోరుచుందురు అన్ని అగ్రవర్ణములలోను ఎక్కువవిజ్ఞానము లేనివారందరుకులభి మానముతో నిమ్నజాతులవారిని దూరముగనే యుంచుచున్నారు అన్ని అగ్రవర్ణము లందలి విద్యార్థులును మనస్థితి నభివృద్ధిపరుపవలె ననియే కోరుచున్నారు ఇట్టి మిత్రు లన్ని కులముల వారియందును గలరు ఇతరవర్ణములకంటె నెక్కువ విజ్ఞానవంత మగు కులమునందు సహజముగ ఇట్టిమిత్రు లభి కముగనుండురు అందుచే అగ్రవర్ణములవారియె డల మనము సహజము గాంభిర్యము, ఆత్మగౌరవములతో ప్రవర్తించవలెను శౌర్యప్ర తాపముల జూపవలసినదని, అప్పుడప్పుడు కొందరు మిత్రులు మనలను ప్రోత్సహింప వచ్చును కాని మన వట్టివారియెడల హెచ్చరికతో నుండవలెను వేలకొలది సంవత్స రములుగా వచ్చుచున్న సాంఘిక అన్యాయము ఒక్కదినములో తుడిచివేయజాల మను విషయమును మనము జ్ఞాపక ముంచుకొనవలెను శారితముతోడను సహజభావముతోడను వాదించి మనసోదరదేశీయుల న్యాయబుద్ధికి నచ్చునట్లు చెప్పి వారిసానుభూతిని సంపా దించి మనస్థితి నభివృద్ధిపరుచుకొనుటకు యత్నింపవలెను శౌర్యము ప్రతాపముల మాగ్ధ ములును, పోట్లాటలును మనయుద్దమున కేమాత్రమును విజయము నొసగజాలవు ఆం దువలన బలవంతులగు అగ్రవర్ణములవారికి మనచే నాగ్రహము గలుగుటతప్ప ఇనుమంత యైన ప్రయోజన ముండజాలదు మన ఆర్థికస్థితియంతయు వారిపైనే ఆధారపడి యున్నది గాం;మహాత్ముకు సాగించుచున్న అస్పృశ్యతా నివారణోద్యమము వలన మనయుద్దమున కెంతయోఒలగు చేహులెను మనమిత్రులసంఖ్య దినదినము హెచ్చిపో వుచున్నది అమిత్రుల సహాయముతో మనదేశీయసోదరులం దింకను అజ్ఞానమునందున్న వారి దురభిప్రాయములను తొలగించి, మనవైపునకు త్రిప్పుకొనెదము గాక ఈమార్గము క ప్రయత్నించినయెడల మనమతిగిరితకాలములోనే మనయాదర్శము నందుదుము

రాజకీయకక్షములయెడల మన వైఖరి

నేను వైనివసరించిన విషయములు మనదేశమందలి వివిధరాజకీయ కక్షలవారికి గూడ వర్తించును వారందఱునుగూడ మనకు తదితరులతో బాటు సమానస్వత్వము

నీయవలయు ననుచున్నారు మనయందు తమ కెక్కువన్నే హాభావము గలదని నిరూపించుటలో నొకరినొకరు సతిక్రమింప బ్రయత్నించుచున్నారు మనల నింతదగ్గర కాలమునుండి నడగద్రొక్కుటవలన దేశమంతటికిని గలిగిన దౌర్బల్యపుష్కల వారండును గుర్తించియుండుటయే వారి స్నేహభావమునకు కారణమై యుండవచ్చును మనపాలకులు విదేశీయులు నగు పరాయివారే మనయెడల స్వదేశీయులకంటె ఎక్కువ అభిమానమును శ్రద్ధయును వహించుట జూచి వారిలో వారే సిగ్గుబొంది ఈస్నేహవైఖరి నవలించించి యుండవచ్చును కారణమేదైనను అన్ని పక్షములవారును మన యాదృశ్యములయెడ సానుభూతిని గనబరచుచు, వెంటనే తమ స్వత్వముల కెట్టి నష్టము సంభవించని విషయములలో మనకంటెనియు సహాయముచేయ నాయత్తపడుచుండుట మనము ముగ్ధముగ గుర్తింపవలసియున్నది ఇట్టి సందర్భములలో మన మీరాజకీయకక్షలోని వారమనిగాని, ఆరాజకీయకక్షలోని వారమనిగాని యెంచి యేదియో యొకకక్షతో జేరి తక్కినవారితో విరోధము నొంది వారి సానుభూతిని బోనాడుకొనకుండ మన ప్రత్యేకస్వక్రిత్యమును గాపాడుకొనుచు అనవరమునుబట్టి ఒక కక్షతోగాని అన్నికక్షలతోగాని దేశభాగ్యదయమునకు పాటుపడుటయే మంచిది

ఎన్నికలపద్ధతి ప్రస్తుతము మంచిదిగాదు

ఈసందర్భములో నే నొక ముఖ్యాంశమునుగూర్చి కొంచెము చెప్పగోరెదను ఆదిద్రావిడ నాయకులలో గాలమంది శాసనసభలకు నిమ్మజాతులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యముండవలయును వారిని తామెన్నుకొనవలయునని కోరుచున్నారు ఆదిద్రావిడులపట్టిలో ప్రత్యేక ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకు తగియున్నారా లేదా యను అంశమును గూర్చి నేను చెప్పదలచుకొనలేదు కాని మన కులమువారమాత్రము ప్రత్యేకప్రతినిధుల నెన్నుకొనునీతికి రాలేదని నేను చెప్పకతప్పదు మన సంఘమంతయు నత్యంత హేయమగు దారిద్ర్యమున బాధపడుచున్నది ఎన్నికలకు ఫిర్యాదుచెప్పముల భరింపగలవారు మనలోనేరదు మనభిర్యుచెప్పముల కిరులపై నాధారపడుకొనడం మనస్వక్రియమును చెడగొట్టుకొని మొగమోటుమీదే వారు చెప్పనట్లు వివరణవచ్చును ఎన్నిక ప్రయత్నములన్నియు బూటకపునాటకము లగును. మనలోని ఎన్నికదారులు విద్యావిహీనులును, అంశం కలిగినవారును నమ్మువారును అగుటవలన ఎవరైనను వారి నతివేగముగ మోసగింపవచ్చును అంతియగాక నిమ్మజాతులలో చాలమందికి ప్రభుత్వ యామకత్వమువలననే తగిన ప్రాతినిధ్యము లభించుచున్నది అందువలన కొంతకాలమువఱకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యపు ఎన్నికలకై దేనివోని నిర్ణయప్రయోగముల బడకుండుట మంచిదని నాయద్యేశము

క్రైస్తవ మతబోధకులు

ఇంక మరియొక చిక్కుసంగతినిగూర్చి నేను మాట్లాడవలసియున్నది క్రైస్తవ మతబోధకుల విషయమునను, క్రీస్తుమతములో జేరినమనోదరల విషయమునను మన మెట్లు ప్రపరింపవలయునను విషయమునుగూర్చి కొంచెము చర్చించుట అవసరము క్రైస్తవ మతబోధకులు విశేషముగ చదువుకొనినవారు, చాలగౌరవపరులు మనయభివృద్ధికి పాటుపడుటకై తమజీవితమందలి ప్రయోజనవిత్తరదశ నంతటిని వినియోగింప నిర్ణయించుకొనినవారు అందువలన వారికి మనమెప్పుడునుకృతజ్ఞులముగనుండక తీరదు కాని మన యభివృద్ధి సిద్ధించుటకు మనమతమును విడిచి వారిమతమును స్వీకరించుట తప్పని సరియనివారు స్పష్టముగ చెప్పవచ్చును మనమతమును విడిచిపెట్టుకొని వారిలో చేరుటవలన సంఘములోనేమి, తదితరప్రాపంచికవిషయములలో నేమి గొప్పలాభము గలుగ గలదు తమదేశీయులే అసహ్యభావమున అనమానపరచుచు నల్లంతదూరమున నిలువనియ మించినవారి కీ క్రైస్తవమతప్రచారకుల స్నేహమును, అందువలన గలుగు లాభములను

అత్యంతగ ఆదరణీయములే యగును అందువలననే మనవారు వేలకొలదిగ వారిమతములో చేరుచున్నారు గ్రామముల తరబడిని మనసంఘమువారు క్రీస్తుమతములో కలిసిపోవుటతో నంతగా ఆశ్చర్యము లేదు అంతరంగికజ్ఞానము వికసించి నిజముగ క్రైస్తవ మతములోనేగాని మోక్షము ప్రాప్తించదని అనుకొని ఆమతములో చేరువారికి వ్యతిరేకముగ నేనేమియు చెప్పదు కాని నిజముగ జ్ఞానవికాసమువలననే మతాంతరము స్వీకరించువారు చాల తక్కువ వేలకొలదిగ మతములో కలుపుకొన ప్రయత్నించు ఈయుద్ద్యమములందు జ్ఞానజ్యోతిప్రేరమున మతాంతరము స్వీకరించుట యెడలగోగాని యుండబోదు మనదేశములోని సాంఘిక జీవనమునందు ప్రత్యేకగూములు కొన్ని గలవు మన సాంఘికాచారము మనపుట్టుకతోడనే నేర్చుట మతిసాంప్రదాయములను బట్టి యేర్చుటను వర్ణభేదములను నిట్టిసితు లేర్పడినవి నింహళము, బర్మా, చీనా, జపానుదేశములందట్లుగా ఒకే కుటుంబములోనివారు వివిధమతముల నవలంబింతురు. అందువలన వారి సాంఘికాచారముల కెట్టి యాటంకమును గలుగదు కాని మనదేశములో నట్లుకాదు అగ్రవర్ణములలో మతాంతరస్వీకారమనినజాతిపోవుటయు అందువలన సంఘములో గౌరవము తగ్గిపోవుటయు జరుగుచున్నది మన వర్ణములలోగూడ చాల చోటుల నటులే జరుగుచున్నది మాటకు నాబంధులసంగతియే చెప్పెదను చెన్నపట్టాములోని నాబంధువులలో కొందఱు క్రైస్తవమతములో జేరిరి అందువలన వారికిని మాకును సంబంధబాంధవ్యములు తెగిపోయినవి అరుంధతీయ వహాళవారు వారిని సభ్యులనుగ చేర్చుకొన నిరాకరించిరి కొన్ని గ్రామములలో మతాంతరమైనను కాకున్ననుగూడ అగ్రవర్ణములవారు మనవారినందఱి నెడబెట్టుమనే యున్నారు క్రైస్తవ మతములో జేరినవారి విద్యాప్రవృత్తులు వికసించినచోటుల మతాంతరస్వీకారమునరించినను మనవారి కెక్కువగౌరవ ముబ్బుటలేదు కాని కాలక్రమమున వారంతటవారే చేరుపడుచున్నారు

ప్రస్తుతకాలములో గవ నింపవలసిన ముఖ్యాంశమింకొకటి కలదు. నిమ్మజాతులలో చేరిన మనవంటివారికి దొగతనమువారు కొన్నిలాభములను హక్కులను గనబరచుచున్నారు ప్రతిజనాభాతెక్కలలోను నిమ్మజాతులవారెవరో నిర్ణయింపబడుచున్నది క్రైస్తవమతములో జేరిన మనదేశీయులను వారు ప్రత్యేకము లెక్కించుచున్నారు కాని నిమ్మజాతులలో జెర్నీయ క్రైస్తవమతమున నవలంబించినవంశములలో కొందఱిని నిమ్మజాతుల ప్రతినిధులుగా సంఘముం దుండవలసినదని సర్కారువారు నియమింపగా, కొంతమంది అభ్యర్థించిరి అటులేనే మదరాసునందరి “గవర్నమెంటు ప్రీసెంటేషన్”లో క్రైస్తవ మతము స్వీకరించిన వంశముల పిల్లలను చేర్చుకొన గోరగా, దానికి నభ్యంతరము వచ్చినది అందువలన నిమ్మజాతులవారు తమ సోదరులు క్రీస్తుమతములోజేరుట కెంతమాత్రము సంగీకరింపకున్నారని చెప్పటలో నేను నిమ్మజాతులవారు యధార్థముగ కలదుభావమునే న్యక్తపరచుచున్నానని తలంచెదను అటు లని క్రైస్తవమతములో నిష్పటికై జేరిన మన బంధువులతో సంబంధబాంధవ్యములను తెంపుకొనవలసివదని నేను చెప్పను మన సోదరహిందువులకు మాలలో మనము కలిసి మెలిసి తిరుగవలయునని వాదించుచున్న నేను మతాంతరస్వీకారమాత్రమున మనబంధువులతో విడబడవలసినదని యెట్లు చెప్పగోను? మనకు విద్యాలోపమును, తగిన నాయకులు లేనిలోపమును ఎంతయోబాధగనుండు, మనయభివృద్ధినిగోరు బ్రాహ్మ బ్రాహ్మజేరనాయకులపహాయమును మనము కృతజ్ఞతాపూర్వకముగ స్వీకరించుచుండ మతాంతరమైనను, ఒకప్పుడు మనకులములలోనుండినవారే కొంతజ్ఞానవికాసము నొంది మనకు తగిన ప్రోత్సాహము నీయగోరగా మన వేల కాదందుము సర్కారువారు మనయందు దయతలచి యిచ్చిన ప్రత్యేక పుస్తకముల లాభము నపేక్షింపకయే మన యభివృద్ధికి తోడ్పడప్రయత్నించుచుహానుభావులు, మతాంతరమైన విద్యార్థులగు గరచి నాగరికులైన మనవారిలో చాలమంది గలరని నేను దృఢముగ చెప్పగలను

నందిగామ తాలూకాబోర్డు

ఇండియన్ పీస్ కోడ్డు 500 పెన్షను ననుసరించిన యొక మానవస్త్రపు ఫీర్యారు.

18-5-1928 వ తేదీ ఉదయము 8:30 గంటలకు బెజవాడ జాయింటు మేజిస్ట్రేటువారి కోర్టులో, నందిగామ తాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటు యు. రా. రా. శ్రీ గుమ్మపపు చెంకట రంగారావు గారు కాపురస్థులు మంకర నరసింహంపంతులుగారి మీదను, మరికొందరిమీదను, పైపెన్షనుక్రింద నొక మానవస్త్రపు ఫీర్యారును చాఖలుచేసినారు.

మేజిస్ట్రేటుగారు రంగారావుగారివలన ప్రమాణవాఙ్మాలమును పుచ్చుకొని, సరకు ఫీర్యారును యిండియన్ పీస్ కోడ్డు 500 పెన్షనుప్రకారం ఫిర్యాదును జేర్చుకొని విచారణారంభ జూనునెల 9, 10 తేదీకు వాయిదా చేసినారు

శిర్యాదువిషయములు

రంగారావుగారు 1925-వ సంవత్సరము మార్చి నెలలో నందిగామ తాలూకాబోర్డుకు ప్రెసిడెంటుగా యెన్నుకొనబడి, గజెట్టు ప్రచురణయగులోపల, పదరు బోర్డుకు, టెంపరరీ ప్రెసిడెంటుగా నున్న నరసింహంగారు గుడివాడ డిస్ట్రిక్టు మున సబుకోర్టులో గుమాస్తాగా పనిచేయుచున్న తన తమ్ముడు మార్క ప్రకాశరావును తీసికొనివచ్చి నెలకు రు 25-0-0 ల వేతనము మీద ఖాయపు గుమాస్తాగా నియమించుటచేతను, 1924-వ సంవత్సరములో రు 1500-0-0 ఆదాయము వచ్చిన కీసరపడవల పాటును, రు 800-0-0 లకు కొట్టివేయుటయే గాక, ప్రజలు యెక్కువపాటు పెట్టెద మని అగ్రీ లిమ్మకొనినమీదట జిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు, రు 200-0-0 లు డిపాజిట్టుకట్టుకొని తిరిగి పాటు పాడింపవలసిన దని యుత్తరవుపంపగా, నరసింహ

మగారు 1, 2 గ్రామములకు మాత్రమే అన్యనధికా నోటీసులు సంతృప్తవలన, నోటీసులు సకాలములో అందనందున, ప్రజలు ధరావతును చెల్లించకపోయి, తరువాత వచ్చి చాఖలుచేసుకొమ్మని కోరి నిరాకరింపబడి, గజెట్టుప్రకటనయై రంగారావుగారు చార్జీ పుచ్చుకొనిన పిమ్మట ధరావతును చాఖలుచేయుగా, రంగారావుగారు చాలినంత వ్యవధితో చుట్టుప్రక్కల గ్రామము లన్నిటికిని నోటీసులు బంపి, తిరిగి జేలమువేయించగా రు 1015-0-0 లు ఆదాయము వచ్చుటచేత, రంగారావుగారు చేసిన యాచనకి నరసింహువారు అంగీకరింపక, రంగారావుమీద అసూయత కనుబుట్టచేతను, నరసింహుమగారు తన టెంపరరీ ప్రెసిడెంటుకాలములో, బోర్డునందు ఉపాధ్యాయస్థానములు బాధీగా నున్నను, సర్వీసునందు గల యొక వడ్డెర యుపాధ్యాయుని ఆక్రమణగాత్కించి, తనకుమియుండగు పరియొకనిని నాయమించగా రంగారావుగారు ప్రెసిడెంటుగా చార్జీ పుచ్చుకొనినతరువాత ఆ అక్రమపుత్తరును రద్దుపరచి వడ్డెరయుపాధ్యాయుని యతని స్థానముననే నోటీ, క్రొత్తవానికి మరొకస్థాన మొసగుటచే, నరసింహుమగారు సహింపక యార్డ్యుకోందుటచేతను, నరసింహుమగారు వైసుప్రెసిడెంటుగా యెన్నుకొనబడి ఆహ్లాదాతోహుడా మరికొన్ని అక్రమపుపనలు చేయుటచేతను, ప్రెసిడెంటుగారగు రంగారావుగారు వైసుప్రెసిడెంటుగారగు నరసింహంగారికి విశేషాధికారముల నిచ్చుటకు సంతహించి, బోర్డు పరిపాలనాక్రమమును తామే స్వయముగా, నిర్వహించుకొనుచుంటిమనియు, ఈకారములవలన నరసింహుమగారు రంగారావుగారిమీద ప్రబల విరోధమును వహించి, యానవత్సరము మార్చి నెల 5 వ తేదీన జరుగనున్న బోర్డు యెన్నికలలో, రంగారావుగారికి వ్యతిరేకప్రచారమును జేసి, ఓడింపవలచి, నందిగామలో ఫిబ్రవరి 14-వ తేదీన తాలూకాబోర్డు మీటింగు జరు

పుటకును, 15-వ తేదీన నామినేషనులు పుచ్చుకొనుటకును, 18-వ తేదీన నామినేషనులు పరిశీలించుటకును, రంగారావుగారు నిశ్చయించి ప్రకటింపగా నామినేషనులు తీసికొనుటకు పూర్వము తాలూకాబోర్డు మీటింగు జరుగనున్న 14-వ తేదీన, తాలూకాబోర్డు పరిపాలనను గురించియు, ఎన్నికలను గురించియు ఆలోచించుటకు నందిగామలో నొక బహిరంగసభ జరుపబడునని 10 వ తేదీతో నరసింహుమగారు నోటీసులను వ్రాయించి గ్రామములలో పంచిపెట్టించుటయు, 14 వ తేదీ బోర్డుమీటింగు కొరకు వచ్చియున్న మెంబర్లకు, ప్రెసిడెంటుగారికి, సరిగా మీటింగుసమయములో అందునటుల, అతిరుచ్చుపువిషయములతో పొట్టుకాగ్డలు పంపియు, ఆ తేదీతోనే ప్రెసిడెంటుగారి పేర, సర్వాబద్ధములు, అసహ్యములు, నీచములు, అగు విషయములతో బహిరంగ లేఖ నొకదానిని, నరసింహుమగారి సంతకముతో ప్రకటించి, దాని కాపీలను నందిగామలోను, ఇతర గ్రామములలోను, బహిరంగముగా పంచిపెట్టియు, రంగారావుగారికి ప్రజలలో గల గౌరవమును, అభిమానమును, విశ్వాసమును, పలుకుబడిని పోగొట్టి, వారీయందును వారిపరిపాలనయందును, ప్రజలకు రోతను పుట్టించి, వారిని ప్రజావిశ్వాసమునకు దూరముజేసి, ఎన్నికలలో పడగొట్టుటకు దుష్ప్రయత్నములను చేసినందున, వారి గౌరవమునకు, ప్రజావిశ్వాసమునకు, పలుకుబడికి, భంగముకలిగిన దనియు, అందుకుగాను ముద్దాయాలను జేసింది, న్యాయమును కలుగజేయవలయు ననియు, ఫీర్యారు నందు గలదు.

(ఒక ఓటరు.)

భారత సేవకు జరిగిన సేవలు

మద్రాసు మంగళవారం మే 25

ప్రభుత్వ ప్రకటనలు

ప్రభుత్వ ప్రకటనలు

1. మద్రాసు రాజధానియందు పబ్లిక్ సర్వీసు పరీక్షల నిబంధనల 82 వ పేర గ్రాఫునందు 2 వ సబ్ పేర గ్రాఫుకుబడు లీక్రింది దానిని తొలగించుట

ఈ రాజధానియందు అప్లికేషన్లను జనవరి 15 తేదీకి లోపల ప్లాస్ట్ సెల్లను బోర్డు సెక్రటరీకి పంపవలయును వారు మార్చియందు బోర్డుసభయందు వానిని చర్చించి స్థానిక ప్రభుత్వ మునకంపుదురు ప్రభుత్వమువారు బోర్డుసిఫారసులను చర్చించిన పిదప భారత ప్రభుత్వమువారికి తమ అప్లికేషన్లను మే 1 తేదీకి లోపల పంపుదురు

కొవిన్, లిమిటెడ్, మార్గ మొదలగు ప్రభుత్వముల నుండి వచ్చు అప్లికేషన్లను గవర్నరు దివరలు ఏజెంటుగంగా గాని, రెసిడెంటుగంగాని ప్లాస్ట్ సెల్లకు బోర్డు సెక్రటరీకి, పంపవలెను

2. ప్రతిసెలయందును జీతములు మొదలయిన ఖర్చులను సబ్ ట్రెజరీలవద్ద ముందుగా చేవ్రాలుచేసి కలెక్షరుకు 2 రోజులముందు తనికీకి పంపుకొనువిషయమును ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి

3. మే 20 వ తేదీన ఈక్రింది తంతివార్త కలకత్తా కలెక్టర్ కంట్రోలరువద్దనుండి మద్రాసు అకౌంట్లు జనరల్ వారికి వచ్చినట్లు ప్రకటించబడినది—

“1926 సం॥ జూన్ సెలయందు ఐ సి ఎస్. మొదలయిన ఫండులకు మారకము దామాషా రూపాయకు 18 పెన్సిలు ఆసెయించిచ్చిన జీతముపై మారకపు కాంపెన్సేషను ఇవ్వరు.”

చట్టకాళి (రాజీనామా)

మద్రాసు శాసనసభ సభ్యుడు ప్రాంతు నాయుగాని రాజీనామా ను గవర్నరుగా రంగీకరించిరి

ప్రభుత్వోద్యోగ నియామకములు

పబ్లిక్ కాళి

రెవరెండు జి ఇ డాడ్ గారు గవర్నరుగారి పాలనలో నుండుదేశమునందంతలనుగౌరవమేజస్టీలుగానియమింపబడిన.

మరణకాళి

1. పి. హోండు ప్రయరుగారును డబ్లియు బి గ్రీన్ గారును, కిక్రిద్రాబాదునందు సెంటుబాన్సు చర్చితే బ్రష్టిలుగా నియమింపబడిరి

2. జి సి గ్రెట్టెగారును, హెచ్ తామస్ గారును, సెంటు తామస్ మాంటునందు సెంటు తామస్ చర్చితే బ్రష్టిలుగా నియమింపబడిరి

3. డబ్లియు, ఏ కానరుగారు చిత్తూరు, సెంటుబాన్సు క్చు చర్చితే బ్రష్టిగా నియమింపబడిరి

న్యాయకాళి

హోలీసు ఇక్ సెక్టరు కె వి స్వామినాథయ్యగారు మద్రాసునందు అసిస్టెంటు హోలీసు కమిషనరుగా వేయబడిరి

ప్రభుత్వ ప్రకటనలు

హోంబాయిడిప్యూటీ అకౌంట్ ఐనరల్ ఆర్. ఎల్. మెకకర్నాగారు అఫిషియేటింగ్ అకౌంట్ ఐనరల్ గా మద్రాసుకు మార్చబడిరి.

చట్ట కాళి

1. 1926 మే 5 తేదీనుండి గవర్నరువార్యనారాయణపంతులుగారు విశాఖపట్నం జిల్లాకోర్టు ఆవరణమున అఫిషియల్ రిసీవర్ గా నుండురు.

2. 1926 సం॥ మే 5 తేదీ నుండి గంజాము జిల్లాకోర్టు సరిహద్దులలోపల కోకా అప్పారావు నాయుడుగారు అఫిషియల్ రిసీవరుగా నుండురు.

3. కృష్ణ జిల్లాయందు జాయింటు మేజిస్ట్రేటు తిరుచనాపల్లి లక్ష్మీపెద్దనాథ్ రామచంద్రగారికి రెండుమాడుతిరగతుల మేజిస్ట్రేటుల తీర్మానములపై అప్లీషన్లను విని అధికారము జోసంగిరి.

4. చెంగల్పట్టు జిల్లాయందు సైదాపేటలో మహమ్మద్ అబ్దుల్ ఖద్దూస్ సా హెబుగారిని, గుంటూరు జిల్లాయందు ధర

సరాపుపేటలో కేసు ఇస్మాత్ సా హెబుగారిని ప్రత్యేక మేజిస్ట్రేటుగా నియమించిరి.

5. కె ఎఫ్ హోగారు మద్రాసు శాసనసభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

రివిన్యూకాళి

1. గుంటూరు తహసీల్దారు వి భుజంగరావుపంతులుగారు కడప డిప్యూటీ కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి

2. సెలవునుండి వచ్చినపిమ్మట బి బసప్పగారిని బళ్లారి ట్రెజరీ డిప్యూటీ కలెక్టరుగా వేయదురు.

3. వి. అమృతంపంతులుగారిని బళ్లారి డిప్యూటీ కలెక్టరుగా మార్చిరి

4. హెచ్ ఇ ఎల్. డీనేనాగాని పశ్చిమగోదావరి ట్రెజరీనుండి మద్రాసునకు డిప్యూటీ కలెక్టరుగా మార్చిరి

5. ఎం. నరసింహాపంతులుగారిని పశ్చిమగోదావరి డిప్యూటీ కలెక్టరు పనినుండి ట్రెజరీకి మార్చిరి

6. కె వల్లిభార్యనంగారిని సెలవునుండి వచ్చిన పిమ్మట పశ్చిమగోదావరి డిప్యూటీ కలెక్టరుగా మార్చిరి వారిని పశ్చిమగోదావరి ప్రత్యేక డ్యూటీకి నేసింది ఇందువలన ఉప హోంబాయిజీవనది

7. వి. వెంకన్న పంతులుగారిని సెలవునుండి వచ్చిన పిమ్మట చిత్తూరు డిప్యూటీ కలెక్టరుగా నియమించిరి.

డెవలప్ మెంటు కాళి

1926 సం॥ మార్చి 18 తేదీనుండి తామస్ బార్న్ క్రిజ్ గారిని ఫిన్లీల పెంపరరీ అసిస్టెంటు డైరెక్టరుగా నియమించిరి

పబ్లిక్ వర్క్స్ కాళి

1. ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీయరు ఎఫ్. బొరరాజయ్యగారికి గోదావరి పశ్చిమభాగపు అడ్డి మ న ల్ ఛార్జి ఈయబడినది

2. పి వెంకటరమణ రాజుగారిని గోదావరి పశ్చిమ డివిజన్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీయరుగా నుండ నియమించిరి

3. ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీయరు జె జి ఓర్లీగారిని గంజామునుండి విశాఖపట్నం డివిజన్ కు మార్చిరి

4. ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీయరు హెచ్ ఆర్ బోగ్ గారిని తూర్పుగోదావరినుండి గంజాము డివిజన్ కు మార్చిరి

5. ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీయరు ఇ ఇ మెరియట్ గారిని పశ్చిమగోదావరినుండి తూర్పుగోదావరి డివిజన్ కు మార్చిరి.

కలెక్టర్ స్టాంకాధికారముల ప్రకటనలు

1. వుండి అగ్రహారము, నిమ్మనపేట ఇవిరెండును వుండి యూనియన్ బోర్డులో చేర్చుకొనబడును

2. చీలాపల్లి మునుస్వామి శెట్టిగారు-చిత్తూరు తాలూకా బోర్డుచే జిల్లాబోర్డును ఎన్నుకొనబడినట్లు వెల్లడింపబడిరి

3. హర్షనహళ్ళి తాలూకాబోర్డునా రీ క్రిందివారిని బహిరిజిల్లాబోర్డు సభ్యులగా వెల్లడించిరి—

పటేలుద్యమనగౌడ్ గారు, పటేలుచెన్నన గౌడ్ గారు పటేలు పుట్టాబసప్పగారు, పటేలు నాగనగౌడ్ గారు, హెచ్. బసవనగౌడ్ గారు, ఇబారి వాసుపలప్పగారు.

4. హోస్సేట తాలూకాబోర్డునా రీ క్రిందివారిని బళ్లారి జిల్లా బోర్డుసభ్యులగా వెల్లడించిరి—

గుర్తిబొడ్డప్పగారు పి నాగప్పచెట్టిగారు ఏ డి. దండు మొదలియారీగారు కె బసలింగ గౌడ్ గారు. కె వీరభద్ర గౌడ్ గారు, టి కొట్రా బసప్పగారు, ముదుగల్లు వీరభద్ర ప్పగారు

చట్టకాళి (విద్య)

1. ప్రెసిడెన్సీ కాలేజి ఇంగ్లీషు ప్రాఫెసరు హెచ్ సి. పావెనర్తగారు రాజమహేంద్రవరపు ఆర్ట్స్ కాలేజి ప్రెసిపాలుగా మార్చబడిరి

2. గుంటూరు మునిసిపల్ కౌన్సిలువారు వి సి. బాక్ గారిని జిల్లా ఎడ్యుకేషనల్ కౌన్సిలు సభ్యునిగా నెన్నుకొనిరి.

3. కడప తాలూకాబోర్డువారు రాజా నుబ్బారెడ్డిగారి ని జిల్లా ఎడ్యుకేషనల్ కౌన్సిలు సభ్యునిగా నెన్నుకొనిరి

న్యాయకాళి

1. తెనాలి వాస్తవ్యుడు కుంభి తులసీదాస్ నాయుడు గారు రాజోలు జిల్లా మునసబుగా నియమింపబడిరి

2. వీరభద్ర వెంకటేశ్వరిగారు పుంతులుగారు నంద్యాల జిల్లా మునసబుగా నియమింపబడిరి

3. కడప సబ్ జడ్జి శ్రీనివాస రంగస్వామి అయ్యంగార్ గారు తిరిగి రామచంద్రాపురపు అడ్డి మ న ల్ జిల్లా మునసబుగా మార్చబడిరి.

4. తంజావూరు వరుదముత్తు పిల్లై నటరాజపిల్లైగారు తణుకుకు జిల్లా మునసబుగా నియమింపబడిరి.

5. జిబుకు జిల్లా మునసబుకోర్టునందు ఆ మ రా వ తి నుండరేకాస్త్రిగారు ప్రిన్సిపల్ మునసబుగాను, వరుదముత్తు పిల్లై నటరాజపిల్లైగారు అడ్డి మ న ల్ మునసబుగాను నియమింపబడిరి.

పబ్లిక్ వర్క్స్

టి జి కృష్ణయ్యగారు తిరిగి బెజవాడ నూపరిం పెండింగు ఇంజనీయరుకు పర్సనల్ అసిస్టెంటుగా మార్చబడిరి.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము, బెజవాడ

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయపు సెనెటు ఎన్నికలలో విశ్వవిద్యాలయపు ఆవరణలో స్థానిక ప్రభుత్వముచే ఒప్పందపడి న సెంసరీ పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు తమలో ఇద్దరిని ఎన్నుకొనవచ్చును

సెకండరీ పాఠశాల లనగా ఉన్నతపాఠశాలలను, పూర్తి కాకుండు సెకండరీ పాఠశాలలను జాబురవిగాని బాడీ కలవి గాని మద్రాసు ఎడ్యుకేషనల్ నిబంధనల ప్రకారమైనను యూరపియను పాఠశాల కోడ ప్రకారమైనను అంగీకరింపబడి యుండు పాఠశాల అని యర్థము

ప్రతివోటుదారుడును ఒక అభ్యర్థిని నియమింపవచ్చును మరియు దానిని ఒకవరుసవలయును. ప్రతి అభ్యర్థియు తన చేసాలను చేయవలెను

1926 సం జూన్ 4 తేదీ శుక్రవారములోగా అన్ని నియామకములను విశ్వవిద్యాలయపు రిజిస్ట్రారుకు చేరవలెను.

న్యాయకాళి.

ఇండియన్ రెజిస్ట్రేషన్ అక్టునందు 150 వ రూలునకు బరు లీక్రిందిదానిని ఉంచవలయును—

రూ 150 — రిజిస్ట్రారుచేత గౌ, అప్పగిండు సబ్ రిజిస్ట్రారుచేత గాని తీసికొనబడిన డిపోజిట్లు ఆంగ్లేయ మున వ్రాయబడును. సబ్ రిజిస్ట్రారు తీసికొనబడి సబ్ రిజిస్ట్రారు నందలిభాగంలో గాని డిపో సెంటు భా వ లో గా ని వ్రాయబడును.

చట్టకాళి

1. మదిలీపట్నమునందొకరు, బెజవాడయందు దిరువురును సబ్ జడ్జిలను నియమింపవలె నని స్థానిక ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

2. ఇక్ సాల్వేస్ట్ అమెండ్ మెంటు అక్టు 1 వ కెక్సను 2 వ సబ్ కెక్సను 1927 సం. జనవరి 1 తేదీనుండి ఆవరణలోనికి వచ్చును

రివిన్యూకాళి.

కడపజిల్లాయందు రెండు తాలూకాలను డిప్యూటీ తహసీల్దారు డివిజన్లుగా మార్చి రెండు డిప్యూటీ తహసీల్దారు డివిజన్లను తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించి అందుకు గల అభ్యంతరములను గమనించి మరల యథాప్రకారముగా నుంచిరి.

శ్రీ కృష్ణ ఆయుర్వేద ఫార్మసీ ఏ లూ రు బోర్డు, పురపాలక సంఘములకు, వైద్యులకు, ఇతరులకు 85 సం॥లనుంచి వైద్యశాస్త్రమునందు అనుభవము గలవారిచేత యాదృశేయబడుచున్న శాస్త్రాన్ని మైన ఆయుర్వేద బౌద్ధధర్మముల సరసమైన ధర్మలకు సప్లయిజేయబడును. మందుల నుణము గ్యారంటీ యివ్వబడును (2880) (కాటల గు ఉ చి త ము)

ప్రతాప కస్తూరిమాత్రలు

మిక్కిలిఘాటును సువాసనగలవి. తాంబూలములోగాని విడిగా గాని 1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన (మిక్కిలి రుచికరముగా నుండుటయే గాక, అజీర్ణము, వాయువ, జలుబు, జ్వరము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా, ప్లేగు మొదలగు వ్యాధులను ఖండించును. ప్రతి గృహమందు నుండదగినది. 250 మాత్రల సీ 0-4-0 డజన్ సీ 2-8-0 వి. పి. అ. రి.

వి. సి. ఏ. అందుకో, ఆయుర్వేద సమాజం, పెరి చేసి (సెల్లూరుజిల్లా)

మన కార్యములు-అల్పజ్ఞులు

మహాపురుషులు లేకుండుట

ముఖ్యసమస్యలు పరిష్కరింపవలసియుండుట

రానే మార్గము 'వెనుకబడిన గ్రామాలు' కిటు ల ప్రాయమున్నారు -

నేను నా చిన్నతనములో యింకా పట్టభద్రుడనుగాక మునుపు, యిప్పుడెందుకు బుట్టితివా, యేఁఫెందివిప్లవము లో జులలో నైనా, వచామహా నిర్మాణముల కొరతనుండేనా, లేక మహాశక్తియును లుదయించి పరిష్కరింపవలసినకాలములోనైనా యెందుకు పట్టకపోతివా యని యనుకొన్నటుల జ్ఞాపకమున్నది

ఇప్పటి కెన్నో ప్రధానమయములు మనకండ్ల యెదుట జరుగుచుండుటలు జూచితిమి కాని అనుభవము నేమియు లేక జేయుటలేదు ఇప్పుడిక్కాలమున వనదేశము యొక్కయు, మాననాళియొక్కయు భవిష్యదభివృద్ధికి సంబంధించిన ముఖ్య విషయములు కొన్ని పరిష్కరింపవలసియున్నవి మనమువానిని గమనింపక కండ్లుమానుకొనియున్నాము ఆస్రేయియానుండి యింతదూరము యావో ఒకయవకుడు బలముగనాడునది, యాదేశములోనున్న యావకులన్న నూటిగాబాగా బంతునికట్టి తో కొట్టుటను నేర్చినవి వన ముత్సాహముతో నెదురుజూచుచున్నాము

పశ్చిమేమనగా యాకాలమున గొప్పవిషయముల ప్రార్థనములైనవి పరిష్కరింపవలసియున్నవి మన ముఖ్యము మాత్రము జ్ఞానములై యున్నాము. ఏ కారణమున నేమి యిప్పుడిక్కాలమున కార్యమునకైయును దెలియజేసి మనమనస్సులను దృఢపరచగల మహామహాపు లెవరును యిప్పుడు గానరాదు.

ఆకారణముచేత కొంతవరకును, యుద్ధమైనవిదప కొంత వరకును యాపెద్దవిషయములన్న యిష్టములేక, ఆమాటలు సచ్చినయెడల, నాలుక తాటించుచు యేవో పనికిరాని స్వల్ప విషయములగుర్చి ఆలోచించుచు, యింతకష్టమెందుకని పెద్ద విషయములను వదిలివేసెదము. ఇట్లుచేయుట చిరుజుచ్చలు పొట్టడుకొనటనే దెలుసుకొనునట్లున్నది గాని నైనుంచెవరో వెచ్చి బూట్టుకాలతో తొక్కెదనని తెలుసుకొనట్లున్నది.

యధానంతరపు జనమంతయు రాజకీయములందు పరాభూతి వహించి పెద్ద పెద్ద విషయములు నచ్చినయెడల ఆయలోచనయే బట్టకయుండుట నిశ్చే గనుచున్నాము.

అయినప్పటికిని యా యుగమేమని చెప్పవలయును? ఎన్నెన్నియోవిధములగు సమస్య లుండెందుచున్నవి వద్దన్నను కాదన్నను పినియన్నిటికి యిష్టమున్నను లేకున్నను జవాబు చెప్పితిరమయము ఇయ్యవి మాంత్రికరాలి యుచ్చాటన సమస్యలవలె నున్నవి. పిరికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుటలో తప్పుజేసినయెడల మరణం ద్రువమని చెప్పవలెను.

ఈజోజాన కనబడునట్టిగాని రెవువచ్చునట్టిగాని సమస్యలను గూర్చి ఆలోచించుచున్నది సరియైన ప్రత్యుత్తరముగను గొనునెడల స్వర్ణయుగమే యాద్యవింపగలదు అట్లుగాకున్నయెడల అత్యధిపాతము తప్పదు. ప్రత్యక్షముగ గాని, చుకొని యోచించుచు జూచుడు.

వివిధదేశములకుగల సంబంధములును, తగాదాలు దిక్కుకొను పూర్వపుపద్ధతులును యిప్పుడు విచ్ఛిన్నమైవి. యుద్ధముతో నే అవి భగ్నమైనవి. ఈవిధముగ వేదాంతమును, ఈప్రపంచమున దొర్లవారు మాత్రమేగాక, రాజకీయవేత్తలు ఆచరణయు, సమర్థముల నారయువారు గూడ నిశ్చయించిరి అందుకనివారు జాతిసమితిని స్థాపించిరి ఇంతవరకది సఫలమగుచున్నటుల గాన్పించదు. అదియే జయప్రదమగు నెడల నూతనయుగోదయ మొనరియే చెప్పవలెను అదియే అపజయము గాంచునెడల ప్రపంచమంతయు చిన్నవిరిగి పైబడినట్లుగాదా! ఇంచేది యుక్తమో యిక్కాలపువారు నిర్ణయించుకొందురగాక!

నాలుకత బుద్ధులనుండి కష్టపడి యుద్ధమునకు ముందే యూరోపు నాగరకత ప్రపంచ విఖ్యాతమయ్యెను అది పూర్తి కాగానే శ్వేముఖుని నాగరకత అసహ్యమైనదనియు, ప్రారంభమైనదియు జెప్పబడియన మహాసంగ్రామ ముదయించెను యుద్ధము ముగిస నాటకండియు పరాధిపదేశము లన్నియు శ్వేతిముఖుని రాజ్యమున కెదురుకెరిగి వారి నాగరకతయందలి కొన్ని యంతనలను ప్రతిఘటించుచుండెను ఇయ్యది వై నాలోను, ఇండియాలోను, భారత దేశమునుండి పశ్చిమ ఆఫ్రికావరకు ఉత్తర అఫ్రికామీదుగాను అట్లాంటిక్వరకు వ్యాపించిన మహామృదీయ ప్రపంచము నంతటను వ్యాపించియున్నది.

ఆఫ్రికా సీగ్రోలయందుగూడ గుసగుసలు బుట్టినవి శ్వేతిముఖులను యితరజాతులను అనుకూలముగ నుండి శ్వేతిముఖుడు ప్రపంచనాయకత్వమును అన్యాయముగను దోపిడిజేసియుగాక వేరువిధముగ నిలుపుకొనుటకు మార్గముగలదా? అట్లైన యెడల మహాయుగోదయము కలుగనున్నది లేకున్నయెడల?

బ్రిటిషుసామ్రాజ్య విచ్ఛిన్నము

అయినప్పటికిని బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవిచ్ఛిన్నముల పని జేయుచున్నదియు ఆలోచించుచు కామును వెల్ల అని చెప్పట తోను గత కతాబుము నంగు లిబరలు ఆచరణవారులు స్వశీలత దేశములకు సహజభాగ ముండవలెననియు సిద్ధాంతికరించుటతో మనము తృప్తిపొందియుంటిమి స్కాండ్ న్యునందు భాగముండుటవలన సామ్రాజ్యము విచ్ఛిన్నముగానుండను కాని యాస్వాతంత్ర్య మనునది ముఖ్యముగ మును దేశములకు ప్రాకకపోయెను విదేశీవ్యవహారములును దేశీయవ్యవహారములను మాతృదేశమే పరిష్కరించుటకు ఇదే నేయబడెను ఇందువలన అధినివేశరాజ్యములకు నష్టముండునని లెలపబడలేదు యుద్ధముతో నంతయు మారిపోయెను. మనము అందరమును గలసి యావిషయములు అనుకూలముగ పరిష్కారముచేయగలము నాలోచింపవలయును లేదా బ్రిటిషుసామ్రాజ్యము తొందరగనో ఆలస్యముగనో విచ్ఛిన్నముగాకమానదు. ఈ విషయమై మనమంతగా ఆలోచించుట లేదు గాని యాసంతతి వారే యందులకు ప్రత్యుత్తరమును గనుగొనవలెను.

స్వదేశముమాట నాలోచించెదము. ఈమధ్య పారిశ్రామికవిధానము పనిజేసినదానినిబట్టిచూడ త్వరలోనే అది విచ్ఛిన్నమగుట గానించుటలేదా? కాపిటలిజ మవిచ్ఛిన్నమగుచున్నదని నేను జెప్పటలేదు కాపిటలిజము అంటే అర్థమేమిగూడ నాకుదెలియదు కాని పారిశ్రామికసమస్యలు పరిష్కారముగలలేదు. అన్యోన్యము లేకుండ అనుమానములుపొచ్చినవి ఎవరికైనను ఒకసమస్యయొక్క ఒకభాగమేదెలియును అట్టితరి నావిధానము నిలువజాలదు అంతయువచ్చి తీరవలెను సంఘవివాదమైన గావలెను లేదా ఉత్పత్తికార్యములు సహకారవిధానముపై బాగా నడువవలెను.

ఇందులో యోధిగావలెనే యీసంతతివారు నిర్ణయింపవలెను సరియైన నిర్ణయము గావించునెడల సంఘసరిత్రయందు నూతనయుగోదయము గల్గును లేక తప్పనినిర్ణయము జరుగునెడల గలుగునాశము జెప్పవలసిగాదు.

మంచి కట్టుదిట్టములుండి అందరకును అన్ని విషయములును దెలియజెప్పిన పనినెరవేరుకాలము వచ్చినది. ఇంతవరకు మన వాళ్లు ఉంగరాలక్షణతో మొట్టి పాలించుటను నేర్చుకొనిరి. శాస్త్రము నెడల మనకుగల గౌరవమునం దిరులకు వెనుకబడితిమి హృదయముమారినటుల అనేక చిహ్నములు చూపితిమి యుద్ధమునకు పండ్రిండు సంవత్సరములు ముందు విద్యాసౌకర్యములు జేసితిమి ఇక్కాలపు విశ్వవిద్యాలయములు తరువాత వచ్చెను

అప్పటికిని ఇంకను బాగా చదువుకొన్నవారు గావలసియున్నది. ఈ లోపమును సరింపుకొందుమా, లేక యుద్ధ భారములవలన మరేవియు ప్రయత్నముల జేయలేమందుమా? అట్లెనయెడల ప్రపంచములో నితరజాతులపై నున్నతముగనుండుట కేమియు నవకాశములేదు ఈ విషయము నిర్ణయింపవలసియున్నపుడు స్వల్పముగ జూచుచున్నాము.

మన మింకను నూతన పారిశ్రామిక విప్లవముయొక్క ప్రధమములోనే యున్నాము నూతనఅధికారమార్గములు, నూతన సంఘసమర్థములు, నూతన ఆర్థికావసరములు యేర్పడినవి ఈమార్పుతో సంఘమునకు దురదృష్టపట్టునా? లేక మంచిదారిని బోయి స్వర్ణసౌఖ్యము ననుభవించెదమా? ఈ విషయము ఏ సంతతివారే నిర్ణయింపవలెను

ఈ మార్పులవలన, నూతనసంపత్తరములక్రిందటివలె దేశమునం దొకచోటివా రింకొకచోటికి మా రెదరు. అప్పుడా మార్పులవలన మనదేశీయులు ప్రతికూలపరిస్థితులలో జిక్కుకొనిరి పనివారలను యజమానులు తమకనుకూలముగ నుండునటుల నుపయోగించుకొనిరి. ఇదంతయు విధానమునందలి తప్పుయనవలెను

ఆకస్మే మరల క్రొత్తమార్పులోగూడ జరుగవలెనా? మన నాగరకత మింతటిపట్లధముగ నుండునటులజేయుట కియనకాశమును వినియోగించుకొందుమా? ఈవిషయము సీసంతతివారే నిర్ణయింపవలెను

మనము మేల్కొనెదమా?

ఈవిషయములన్నియును మనము జాగ్రత్తగ నాలోచింపవలసియున్నవి.

ఇక్కాలమున యువజనస్త్రీపురుషులు యావిషయములలో దు జోశ్యము కలుగజేసికొనకుండ కులాసాగా కాలము గడపుచు న్నారు రాజకీయములన్న వారికి వినుగనియు, అదియొక చందాలపుపనియనియు గూడ వారేమేమో చెప్పదరు

మంచి ఉపాయమే

శరభయ్యపంతులు — ఏమండి? మిషన్లలో ఎప్పుడూ నిజమే వ్రాస్తుంటారుగాదా? నిన్నటిపత్రికలో స్థానికవార్తల్లో శరభయ్యగారు స్వర్ణములెవరని వ్రాశారే సవరణవేయండి ఎడిటరుగారు — అలావా అండి? మాపత్రికలో అబద్ధాలెప్పుడు పడవు మాపత్రిక మీరు గతించారని రాస్తే గతించినట్లే

శరభయ్య — అయ్యో! ఎట్లా అవునండి? మిషన్లకు నేను కనుబడుతుంటానే!

ఎడిటరు — నేనేచెయ్యను సవరణవేయటం మాపత్రికలో వాడుకలేదు కాలాలంటే ఒక ఉపాయం చేస్తాను! శేపు పత్రికలో పుట్టినవార్త స్టూలో మీ చేరు చేస్తాననిండి.

గవర్నరుకు సాగనంపువిందు

గవర్నరుగారి ప్రసంగము

వహుళేశ్వరము, మే 28. — గాంధీ మంత్రులు సర్ గులాముహమ్మద్ హిదాయతుల్లా, రి. వి. జాధవు, ఎ. యమ్. కే. డెల్లూవిగార్లొచ్చిన విందుసందర్భమున గవర్నరుగారు ఇండియా సివిల్ సర్వీసుగూర్చి పాగడిరి రాజ్యాంగతంత్రమును యధేచ్ఛగా నడిపించుటకుగాను చాల తీవ్రము లర్పింపబడినవి ఇప్పుడు ఎంత ఒత్తిడిగలిగినను ఎట్టి క్రొత్తపరిస్థితులు ఏర్పడినను రాజ్యాంగము వడముచేయుండగలదు. భారతదేశమందు ప్రబలిన రాజ్యాంగమునకు ఖర్చుకొన్నవని భావములేవ్వు. కేంద్రమున ఇంతస్వల్పసంఖ్యయొండి ఘనమైన బాధ్యతవహించు దేశమేదియు ఈప్రపంచమున గానజాలదు. మొగలలు భూమి స్తుధిధానములను మెచ్చుకొని “అవియే మాకు పునాదులయ్యెను. నేటికిని పాశ్చాత్యులు దానిని అనుసరింప జూచుచున్నారు గ్రామపాలనమందు వారసత్వపుహక్కును విధించి బ్రాహ్మణులును మహారాష్ట్రులును కలిసి దేశమునకు మహాపకారము గావించిరి బాళ్ళనుగురించి ఎంతకొచ్చినను ఆపనిని ఒకకొనకు తీసికొనిరావలసినదే ఏదేశములోను ఏపట్టణమును డబ్బువద్ద పట్టుపట్టి వృద్ధిపరుపలేదు” (ఆ. (వె.))

కాశీ పట్టు పీఠాంబరములు

క్రొత్తసరుకులు సరసమైనధరలు

జరి క్లానరుఅంచు సాదాచీరలు 16 మారల పొడవు 2 1/2 మారల వెడల్పు 22 మొదలు 28, 24, 25, 28, 30, 35 వర్కు. మైమాదిరి చీరలు 18 మూ X 2 1/2 = ఒకటికి రు 24 మొ. 25, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40 వర్కు.

మైమాదిరి జరి అంచు ఖండుపాలు 5 X 2 1/2 మూ. ఒకటికి రు 7 మొ 8, 9, 10, 12 వర్కు.

మైమాదిరి ఖండుపాలు 6 X 2 1/2 మూ. ఒకటికి రు. 9 మొ. 10, 12, 13, 14, 15 వరకు.

పై క్లానరు జరిఅంచు రవిక ఒకటికి రు 1/8 మొదలు 1/12, 2, 2 1/4, 2 1/2 వరకు.

మైమాస్తరు జరి లచ్చాఅంచు సాదాచీర 16 X 2 1/2 మూ. ఒకటికి రు 28 మొ 30, 34, 36, 38, 40 వరకు

పై మైస్తరు 18 X 2 1/2 మూ. చీర ఒకటికి రు 32 మొ. 35, 36, 37, 38, 40, 41, 43, 45 వరకు.

ఇంకా అన్నిరకముల పట్టుదినుసులు, నేపాళ పురుద్రాక్షములు, కస్తూరియు మావద్ద దొరుకును

మ్యానేజరు, భవానీకంపెని పట్టువర్తము, కాశీ.

అచరక భ సము

శ్రీ ముక్త్యాలరాజావారి సంస్థానమున సక్రమముగా 800 పుటములు వేయబడినది. దయచిటిన్ అనే బహు మూత్ర వ్యాధిని బోగొట్టిఅందుండు తీపిపదార్థమును మాయముచేయును. వేడిని, దగ్గును, తుయను బోగొట్టి కఫమును తగ్గించును

అనుపానవి శేషములచే నన్ని వ్యాధులను గుదుర్చును

హాస్రపుటాభ్రకమున కంటె హెచ్చుగుణమున్నను

ఉపయోగించు విధము మందుతో పంపబడును

2126 మల తులం 1 కి రు 5—0—0 లు

మేనేజరు, ఆర్డర సాయనశాల,

284 ముక్త్యాల. (కృష్ణాజిల్లా)

హంజాబు జైలు మర్మముల విచారణ
కమిటీ ప్రకటించుట

ఫ్రైదీల యమయాతనలు

కమిటీ నివేదికపై ప్రభుత్వతీర్మానము

సింహ, మే 27. జైలుపరిపాలన విచారించుట కిట్టి
విధ ప్రత్యేకముగ నియమింపబడిన కమిటీగావించిన సిఫార్సుల
పై ప్రభుత్వముగ విస్తారము మార్పులగావించుటకు పంజాబు గవర్నరు
మొంటు ఆలోచించుచున్నది. లంచగొండితనము, దొరతనము
ఉత్తరపు పొందనిశితలు, నియమవిరుద్ధమున పనులును జరుగు
చున్నవని దెబ్బబట్టించుచున్నది. సత్వముగలదొంగల విచారించు
టకు, దుష్టవర్తనములకు పైవచతు లెంతవరకు కారణములొ
విచారించుటకును గత నవంబరులో దొరతనము విచారణకమిటీ
నియమించెను.

జి. ఎఫ్. లుమెడెస్, వి. సి. ఎస్, అధ్యక్షుడుగను,
నాథాయూర్తి జైలాల్, బాధ్యుడు షేఖ్ అబ్దుల్ ఖాదరు సభ్యు
లుగ కమిటీయందు గలరు. కమిటీసభ్యు లేకగ్రీవముగ నివేదిక
ప్రకటించిరి. నివేదిక యిరవదిఆరు పుటలపై కాగితములపై
అచ్చువేయబడినది. కమిటీగావించిన సిఫార్సులలో గొన్నిటిని
గురించి విచారించుచు, ముఖ్యమైన సిఫార్సుల అమలులో బెట్టు
టకు దొరతనము ప్రయత్నించుచున్నది. నివేదికలో ప్రకటింప
బడిన గవర్నరు మొంటు తీర్మానము సర్వసామాన్యముగ సిఫార్సుల
నుగోరించుచున్నది. జానువారును సమావేశమున పంజాబు
కానసభయందు కమిటీ సిఫార్సుల అమలులో బెట్టుటకు అన
వరమున చట్టములను, ధనమును గ్రాంటుచేయబడులోపున గవ
ర్నరు మొంటు సాధ్యమైనంతవరకు సిఫార్సుల
అమలులో బెట్టుటలో పనుల సంస్కరించుచు
దొరతనము కమిటీ నివేదికపై ప్రకటించిన తీర్మానము ఆరు
పుటలపై కాగితములపై అచ్చువేయబడినది తరువాత దొర
తనము ఉత్తరపులకు విరుద్ధముగ శిక్షలు ఫ్రైదీలకు విధింపబడు
చున్నవనియు, నిబంధనలకు ప్రతిపాదనలుగ జైలులందు ఖయి
దీలు దుష్టవర్తనముగ సంచరించుచున్నారను విషయములను
దొరతనము కమిటీ అభిప్రాయములతో ఏకీభవించుటలేదు. ఈ
విషయములపై చాఖులొ కమిటీ కొన్ని నివర్తనముల జూపెను.

కమిటీ తొమ్మిది జైలులను సందర్శించినదియు, మొత్త
మూల 245 మంది సాక్షుల విచారించినదియు యీసంఖ్యలో
198 మంది జైలుశిక్ష అనభవించినా రనియు కమిటీ బెట్టుచు
న్నది కమిటీ విచారణ నిమిత్తము ప్రజలు గావించిన చెప్పాంకు
ఆకాంక్షలనుగమనించి పంజాబు కౌన్సిలుకమిటీ కార్యని
ర్వాహక. ర్వు విచారణకు తోడ్పడి, లిఖితపూర్వకమున ప్లేటు
మొంటును, సాక్ష్యసంపత్తి సమకూర్చి కమిటీ ప్రయత్నములకు
సహాయపడెను. దొరతనముయొక్క ఉత్తరపులకు విరుద్ధముగ
ఫ్రైదీలకు నీయబడు శిక్షలో చెప్పుచున్నాని కొట్టుట సర్వసా
మాన్యముగ శిక్ష స్వల్పతోపకారమునకు యీశిక్ష విధింపబడు
చుండెను ఇట్లు శిక్షించుటకు ఒక్కొక్కప్పుడు జైలుక, అసి
స్టాంటు జైలు ఉత్తరపులేయుట గలదు. ఒక్కొక్కప్పుడు
వారి ఉత్తరపులుగూడ లేకపోవుటగలదు పెక్కు ఫ్రైదీలు
గూడ ఒక్క ఫ్రైదీని చావెనుటకు పరియోక విధముగ శిక్ష.
నూతనముగవచ్చిన ఫ్రైదీలనుండి బెట్టు గంజులు కీమాగము
అవలంబించబడుచుండెను. మోకపట్టెల ఫ్రైదీలకు బుద్ధిశక్తి
టకుగూడ అపహరణము యీవిధాన మవలంబించుటగలదు. పరి
రెండు కాళ్లుచున్నందు చేతుల పోలిచ్చి చెవులు పట్టుకొనడట్లు
జేయుట ఫ్రైదీలకు జైలు యనుదూతనములలో నొకటి ఈరక
పుశిక్ష ప్రారబ్ధము తిన్నుల గద్దుచే మరలత వారణముగ జే
యబడుచుండెను ఉచ్చును నీచము లేదా దేదాగోద్యోలు
యిట్టి క్రౌర్యము లవలంబించెను. జైలులందు
దుష్టవర్తనలు గలవని చాలసాక్ష్యము గలదు. జైలులోనికి
దొంగతనముగ దెప్పినవస్తువులకు పదిరెట్లు ఖరీదు ఈయనలని
వచ్చెను. మనిజర్షలద్వారా యింటిపద్దతి జైలుల ధనము
బిచ్చించుకొనుచుండి జైలులందు ఫ్రైదీలకు అపహరణములొక
గలదు జేయులందు జైలుముగావలయునని ప్రతిభైదియు గోరుచు
దొంగతనముగ గొనుకొని తినుచుండెను ఇతరవిధములను
వస్తువులు నెయ్యి, పొగాకు, వెన్న, పండ్లు, సారాయిగూడ
జేయులందు లభించుచుండెను చిన్నచిన్న జేలు ఉద్యోగుల గూ
జూరూప్యముక్రింద జూచుచు ఆడుటకూడ గలదు. గెలిచినవారు
యీ ఉద్యోగులకూట వరదరు

శిక్షలును అంత తాత్వికముగ లేదు. ఏలన, జేలునందు
బెట్టుకంటె మెండుగా కానులుగలవని ఒకసాక్షి కమిటీకితెల్పెను
సాక్షిమాటలను కమిటీ త్రోసివేయజాలదు కమిటీకితెల్పినది ఎను
బదికానులుగలవనియు తానుజూచితినినియు సాక్షి బెట్టుచు
న్నాడు. నురియొకని ఉపయోగముకొరకు ఆతడు కొన్ని కరంసీ
నోటుల తన పెట్టెలో భద్రముగజూచెను

కమిటీ గావించిన తీర్మానములతో సర్వసామాన్యముగ
గవర్నరు మొంటు అంగీకరించి, లోపముల బరిష్కరింపవలయునని
జేలు ఇన్స్పెక్టరు జనరలునకు ఉత్తరపుజేసెను జేలుపరిపాల
నయందలి లోపములను సంస్కారముగ బరిష్కరించుటకు తనీ
కాఖ యొకటుండవలయును

ప్రతి ఫ్రైదీలను దొరతనమునకు సంవత్సరమునకు లా
భము గలుగుచున్నదను కమిటీ అభిప్రాయము. ప్రతిఫ్రైదీయు
తననంతవరకు జేలునందు జేయుచున్నాడను సిద్ధాంతమున కసంగ
తముగనున్నది. పనులవిధములకు పనులను జేయుచున్న ఫ్రైదీల
క్రమము విచారించి నూటికి రెండు మందిమాత్రమే పనులు చేయు
చున్నారనియు, పనిజేయుచున్న ఫ్రైదీలను ధమక ఆచరూ
పాయలు దొరతనమున కాదాయముగ జేయగలమనియు
నూచింపబడెను. జేలునందు గావలసిన అవసరముల దీర్చుకొను
టకు నుండుగ ప్రయత్నించుట జేలు పరిపాలనలో ప్రధమవిధిగ
నిర్ణయింపబడెను నూతన యంత్రసామగ్రిలవలన ఫ్రైదీలకు
వృత్తికలిగించి లాభకరములగు పనుల జేయుచువలసినదని ఇన్స్పె
క్టరు జనరలునకు ఉత్తరపు జేయబడెను. కొన్ని పరిశ్రమలందు
నూతన యంత్రముల ఉపయోగింపవచ్చును

పై ఆలోచనలపట్టి పంజాబు దొరతనము విచారణకమిటీ
వశమందు స్వాధీనములగుచుచిన అంశములను బెట్టెనని
దలియుచున్నది.

జైలునందు నలము చాలకపోవుట

జైలునందు ఫ్రైదీలకు తనంతతృప్తియు చాలటలేదనియు
అందుకొరకు మరికొన్ని సౌకర్యముల గావించవలసి యున్నదని
యు కమిటీ సిఫార్సుజేయుచున్నది నూతనముగ జైలులు
నిర్మింపబడుచున్నవనియు, సరికొద్దరాష్ట్రఫ్రైదీలకొర కొక
జేలు ప్రత్యేకింపవలయుననియు, వారలను ప్రత్యేకముగ ఒక
జేలునందుంచుట విక్రీలి ఆశక్యకమనియు కమిటీ బెట్టుచున్నది
ఇప్పటివరకు గల ఆర్థికచిక్కులు తగినన్ని సౌకర్యముల జేలు
నందు గావించుట కంతకార్యముగనుండెనని గవర్నరు మొంటు
బెట్టుచున్నది లాహోరు వెలుపల నెంట్రలు జైలులు
కట్టుటకు గ్రాంటు చేయబడెను. నవీనపద్ధతులపై లాహోరునం
దలి జేలులకు మర్రామత్తుజేయుటకు యొక్క జరుగుచున్నది
పశ్చిమాత్ర రాష్ట్రఖయిదీలకొర కొక నెంట్రలుజేలు గట్టుట
లభించెయ్య ప్రభుత్వము దలచెట్టివదని పంజాబు ప్రభుత్వము దె
యుచున్నది ఇప్పుడేరాష్ట్రమునుండి వచ్చినఖయిదీలు పంజా
బు జేలులలో నుమారు ఏడుమందిలవది గలరు నెంట్రలుజేలు
నందు తగిలిజేయుట దర్జులనునియు తరువాత దొంగతనము
జేయువారల బంధించుటకు తప్ప నెంట్రలు జేలులంతగా బాగు
గ లేవనియు కమిటీ బెట్టుచున్నది జేలుకమిటీ అభిప్రాయమును
పంజాబుదొరతన మంగీరించుట లేదు. ఏజేలులందు నూతనను
1500 ఖయిదులకంటె అధికముగనుంచుట మంజూరికాదు

డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు నియమించుట

ఇన్స్పెక్టరు జనరలు కార్య భారమును
గొంతవరకు తగ్గించుటకు డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరును నియ
మించవలయునని కమిటీ సిఫార్సు జేసెను కాఖయందు ఒకేమ
ముగ మార్పుగావించుచున్నది సాహాయ్యము లేకుండ తగిలిచే
యట్లు, ముమూలుకార్యములు చక్కెట్టుగను నిర్వహింప
జనరలునకు కష్టముగనుండును రెండు సంవత్సరము
లవరకును డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరు జనరలును నియమించుటకు
దొరతనమునిశ్చయించెను. రెండుసంవత్సరము లయరంతమున ఈ
ఉద్యోగావసరమున్నదియులేని యు బాగుగతిగియొచింపబడు
ను ప్రతిజేలునంగను రాత్రింబొద్దు కలిగి జేయుచుండుటకు
నూపరిం బెండెంబుల నియమించుటకు పథుర్వము నిశ్చయిం
చెను సివిలుసర్వను తికమిక వైద్యోగచారములేసత్వదిరు
అధమును అను జిల్లా జేలులందైనను ఈ సంవత్సరములో నూ
పరిం బెండెంబుల నియమించుటకు ప్రభుత్వము ఆగోచించుచు
న్నది నెంట్రలు, బోర్లు సంస్థలందు యింకెయ్య వైద్యకా
భ్యోద్యోగుల నియమించవలసినవిధ దొరతనమునకు గలదు ముం
దు ఫ్రాంపెంబుకు సంస్థలందు వీరిది నియమించవలయునను బా
ధ్యతలేదని దొరతనము దలంచుచున్నది క్రొంత మంది
వి ఎస్. ఎస్ ఉద్యోగులకు సాసముల నిచ్చినవిధప సెట్టెలు
జేలులందును యితర సంస్థలందును సివిలు నూపరిం బెండెంబుల
నియమించవలయుననియు వైద్యోగపరమనిమిత్తము అసిస్టాం
టు సర్జనుల నియమించవలయుననియు ప్రభుత్వము యొచించు
చున్నది. తమతేలికైన గల సిబ్బందిని క్రిందులకు అవకాశము
గలిగినకొలది సివిలు నూపరిం బెంట్టుల ప్రభుత్వము నియ

డిప్యూటీ జేలులకు అసిస్టాంటు జేలులకురెంచి మార్పులు జేయ
వలసి యున్నది. చెరసాలలకాసమునుపరరాజేసిమార్పులుగావించి
చ పరిసియున్నది. ప్రమోషనునకుదగని జేలులకు మొదలగువారు
గమలనుండి విరమించవలసియున్నది. సివిలుసర్వను రిక్యలేషను.
426, 436 నిక్షలక్రింద వీరు పింఛనడిసికొనవలయును.

ఫ్రైదీల నేరస్థులపై అధికారులుగ నియమించుట
రద్దుచేయవలయును

నేరస్థులను ఫ్రైదీలను అధికారులుగ నియమించుట చాల
ఉత్పాతముగనున్నదనియు, ఈవిధానము రద్దుజేయవలయునని
యు, కమిటీ సిఫార్సుజేయుచున్నది. ఈవిషయమై దొరత
నము బాగుగయొచించెననియు, వీరి కానమును వేరములపై
నియమింపబడు వార్తల లింతకంటె విశేషముగనున్నదనియు
గారనియు గవర్నరు మొంటు దలంచుచున్నది కాని సిద్ధాంతము
ప్రకారముగ నేరస్థులు ఫ్రైదీలపై ఉద్యోగులుగనియమింపరాదని
గవర్నరు మొంటు అంగీకరించుచున్నది. వారిసంఖ్యవార్షి 1918వ
సంవత్సరముగను సంఖ్యకు తేలియనని గవర్నరు మొంటు యిది
వరకే ఉత్తరపుజేసెను.

అనధికారులు జైలులుల సందర్శించుట కేర్పాట్లు

అనధికారులు జైలులందు తగిలిజేయుటచే వారలకు
జేయునది ప్రభుయందు జేయునపుస్థలందుకొంతవరకు అనుభవ
ముగనుననియు అందుకొరకు అవకాశముల నొసగవలయు నని
యు కమిటీ సిఫార్సు జేయుచున్నది మరతులన్ని విషయల
నొకటి లను అధికారులు సిక్కుఖయిదీలకు దెప్పివారికొకరిన
అవకాశముల దుర్వయము జేసిరి అంతయుగాక రాజకీయముల
గురించి వారు ఫ్రైదీలకు బోధించిరి ఎవరో గొందరు గావించిన
త ప పు ల కు అం ద రు ను నిం దిం డ రాదు.
గవర్నరు మొంటు యీ సి ఫా ర్సు నం గీ క రించి, చాల
వరకు అనధికారులుజేలును సందర్శించినప్పుడు మనస్సాక్షికివ్య
తిరేమగకాకంజ సంచరించుటకు పథుర్వల నియమించుటయం
దు దొరతనము బాగు త్రవహింపవలయును. జేలులు సందర్శించు
అనధికారుల ఉద్యోగులు గౌరవముగజూడవలయును జేలులు
పరిపాలనపద్ధతులందు అనధికార సభ్యుడు నూపరిం బెంట్టు
టునను సహకారి

సత్ప్రవర్తనకు బహుమానము

మనస్థులు నీస్తుతోడుటకు బహుమానము, యంత్రముల
వలనగాని లేక మోటులవలనగాని నీరు దోడుటకు దొరతనము
కొన్ని మార్పులుగావించినది ఇంక నలవపులూభము పని జే
యవారకు ఫ్రైదీలకు బహుమతిగా నీయవలయును.
యిటుల గావించుటకు కొన్ని జేలులు ల కుత్తపు
ఉద్యోగు తిదివరకే పంపబడెను ఈ సంవత్సరం బడ్జెటునందు
తననుసారముగ యేర్పాటుచేయబడెను. కాని ఫ్రైదీలు విడుదల
యగు సమయమున మూలము యీధనము నీయవలయు నని
దొరతనము దుంచుచున్నది కాని అపహరణము యీధనము
తో స్వల్పవస్తువులను ఫ్రైదీలకొనుకొన నీయవలయు ననియు,
క్రమముగ ఆర్జించిన ధనము యింటికి బంపవలయుననియు
కమిటీ సిఫార్సుజేయుచున్నది. కమిటీ నూవనపై యిప్పేర్చు
జనరలునకు సానుభూతిగలదు

హిందూమహమ్మదీయులకు వేరువేరు వంటశాల
లుండవలయును

కాక పాకముల విషయమై తమిటి లేక్క
సిఫార్సుల గావించుచున్నది. ముఖ్యముగ
కాకపాకములందు మార్పులు జేయవలయునని కమిటీ సిఫార్సుల
గావించెను. ముఖ్యముగ హిందువుల వంటశాల వహమ్మదీయుల
వంటశాల వేరువేరుగ నుండవలయును

విద్యాభ్యాసములు

జేలులందు యుక్తయుక్తులకు విద్యాభ్యాసమునకురిం
చి కమిటీ కొన్ని సిఫార్సుల గావించెను ముప్పది సంవత్సరముల
పనుస్సన్నుదొరతనమునైకి చరణము వ్రాయును నేర్వవలయును.
విద్యాభ్యాసము నైతికసంస్కారమునకు త్రోవజూపును యి
ప్పకు ఫ్రైదీలకు గరపబడు విద్యావిభాసము ముప్పదిసంవత్సర
ముల పయిన్న ఫ్రైదీలకు వచ్చువరకు స్వేచ్ఛవచ్చని దొరతనము
అంగీకరించుచున్నది పుస్తక భాండాగారాలు వికాసితమొం
దుటకు సౌకర్యములు గావించవలయును.
మతములందు గలపుకొనుటకు ఉద్ద్యేషములకు వర్తింపజేయ
ఫ్రైదీలు మతవిషయములు బోధించుటకు గవర్నరు మొంటు బ్ర
యత్నింపవలయును జేలులవాతావరమునుండి సమాఖ్యలకు
ఫ్రైదీలదప్పింప దొరతనము విచారించుచున్నది ఫ్రైదీలతోడ్పడు
సంయుములులేకపోవుట విచారించుచున్నది అంశమని కమిటీ బెట్టు
చున్నది కొన్ని ముఖ్యవిషయములందు కానసభ మార్పులుగా
విరచుట తాత్కాలికముగ ఉపసంహరించిన బోర్డులు చట్టము
ను తిరిగి ప్రవేశపెట్టుటకు దొరతనము నిలంచుచున్నది హాగ్
మైనదొర సెమరెట్టుపై విడుదలనొకటి ఫ్రైదీలు కొన్ని మార్పులు
వ్యవసాయభారమునందు శిక్ష నొందుటకు ఒకటగాని రెండొ
భారముల లేక గవర్నరు మొంటు కేరీలపాపవలనను ఫ్రైదీలకు
స్వరణము కొరకు భూమినిపంపింప లేకపోయెటట్టికాదు,
తప్పుగాగలనండి క్రిందిగాను ఒక ఉదాహరణగా
గవర్నరు మొంటు

రాజద్రోహము

రంగూనులో దేశోపకారియను తమిళ పత్రికాపంపాదకుడు సుందర మొదలయ్యారు. బెయిలువారంటు పంపబడెను. ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును పేరుతో రాజద్రోహమును నూచించువానిని లండులో ప్రకటించబడెను జూన్ 1 తేదీకి కేసు వాయిదావేయబడెను. ఇదివరకు సంపాదకుడుగానున్న సుబ్బయ్యనాయుడు 15 నెలల కఠినశిక్షననుభవించుచున్నాడు (అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

విశ్వవిద్యాలయమునకు మామూలు శీలు నమూనా ఇంతవరకును స్థిరపరచబడలేదు. కనుక అందుకై మదిరిలు వైస్-ఛాన్సలరుగారిచే సం తోషముతో అంగీకరింపబడును. ఉపయోగించవలసిన పదమును గుఱించిన సూచనలుగూడ పంపవచ్చును. అయితే పైక మేమియు నియ్యబడదు. ఇందునుగుఱించిన ఉత్తరములన్నియు రిజిస్ట్రారుగారికే వ్రాయవలెను.

(ఉత్తరపు నమనరించి)
సి. డి. ఎస్. చెట్టి
(రిజిస్ట్రారు)

“ఆనంద” గ్రంథమాల, తృతీయకుసుమము
శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతము

వ చ న ము

ఎట్లన:- ‘భారతం పశ్చిమో వేదః’ అన్నట్లు ఇదియు వేద మ ను ట జగద్విదితము. వేదము మాత్రమే కాదు, వేదవేదాంతములకంటె సధికమైనది. ఇది యన్నింటిసారము. సకలశాస్త్ర సర్వస్వము. రాజోత్తముల యుద్ధాత్తచరిత్రములును, మహర్షుల మహత్త్వవిశేషములును, కృష్ణుని పరమ సౌలభ్యవైభవములును నిందుఁ గలవు. ఇంతే కాక యిందు వర్ణాశ్రమ ధర్మములును ప్రవృత్తి నివృత్తి ధర్మములును, స్వామిభృత్య ధర్మములును, ఆప ధర్మములును, అన్నియు నిందుఁ గలవు.

ఈ మహాభారతము పెద్ద గ్రంథ మగుటను బట్టి మధ్యను విష్ణుములు సంభవించుటకులకై ఆది సభాపర్వములు పూర్తికాగానే, శిశాంతిపర్వమును ప్రారంభించి అచ్చు వేయించుచున్నారము. ఒక్కొక్కప్రతియు చక్కని కాగితములపై అచ్చొత్తించి అతిసుందరములైన పటములుచేర్చి చక్కని కాలికో బైండు చేయబడి యున్నది.

Vol I	ఆదిపర్వము	రూ	1 4 0
Vol. II	,,	,,	1 4 0
Vol III	,, సంపూర్ణము	,,	1 8 0
Vol IV	సభాపర్వము	,,	1 8 0
Vol XXI	శాంతిపర్వము ప్రథమభాగము	,,	1 4 0
Vol XXII	,, ద్వితీయభాగము	,,	1 6 0
Vol XXIII	,, తృతీయభాగము	,,	1 4 0
Vol XXIV	,, చతుర్థభాగము	,,	1 2 0
Vol. XXV	,, పంచమభాగము	,,	1 2 0

వలయువారు:- ఆర్ వేంకటేశ్వర అండు కో., లోన్ స్ట్రీట్ మద్రాసు, అని వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును.

యూనియన్ నోబిల్ కళాశాల,
మ చి లీ పట్టణము

30-6-1926 తేది వై కళాశాల వరల తెలుపబడును. 24 వ తేదీనుండి నూర ప్రవేశములు ప్రారంభించబడును. ఈ కళాశాలలందు ఇంటర్మీడియేట్ దాని గ్రూపుడే I, III తోను, 2 వ రికగతి I, IV V-A వ్రా చీలతో కలుపబడుచున్నది. కళాశాల మామూలు కారము మంచి గొప్ప అంశములతో నడపబడుచున్నది.

ప్రిన్సిపాల్

హిందూమహాసభ-రానున్న
ఎన్నికలు

నైహూగారి నలహా

(ప్రీ ప్రెసు కిటి)

అలహాబాదు మే 27 — రానున్న ఎన్నికలలో హైందవ విషయములకు ఏవిధానమవలంబించిన సరియైనరక్షణ నోసగ గలమునువిషయము నాలోచించుటకై హిందూమహాసభ కార్య నిర్వాహకవర్గమువారు లాహోరు 6 వజూను లేదిన రాజా సరేంద్రనాథగారి అధ్యక్షతను సమావేశమగును నైహూగారికి కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు తమకు హిందూసంఘవిషయములందు స్వేచ్ఛ నోసగవలసినదని ప్రార్థనలు పంపియున్నారు. హిందూ మహాసభాకార్యదర్శికి ఈవిషయమైతెలుపబడెను. వారిచ్చిన జవాబునకు ఈడిగువరీతి నైహూగారు జాబువ్రాసిరి.

అలహాబాదు మే 28, 1926 “తమరు వ్రాసిన యుత్తరమును అందుతో పంపిన తీర్మానపు నకలును 19 వ తేదీనాటిది అందినవి. ఆలస్యముచేసినందులకు క్షమించుదుగాక. ఆలస్యమునకు కారణము అలహాబాదులో నే నుండకుండుటయే.

కాంగ్రెసువారును స్వరాజ్యపక్షమును సర్వవిషయములను అర్హతానర్హతలనుబట్టి విచారించిరిగాని సాంఘికపరిస్థితులపై విచారించలేదు. స్వరాజ్యపక్షమునుండి కాంగ్రెసే కాపన సభలపని చెప్పియుండువలన కాపనసభలలో చర్చకువచ్చు వివిధ విషయములందు కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు ఎట్లు సమ్యక్తుల నీయవలెనో స్థిరపరచలేదు స్వరాజ్యపక్ష సిద్ధాంతము కాపనసభలలోనికి పోయిన ప్రతినిధులే ఏవిధానము అనుసరింపవలసినది స్థిరపరచుకొనవలసినదని చెప్పియున్నది. పార్టీకి సంబంధించిన విషయములలోతప్ప ఎవరియిష్టము వచ్చినట్లు వారు సమ్యక్తుల నీయవచ్చును. పక్షమువారిసభలోగాని అవసరసభలోగాని అది సంఘవిషయముగాన పక్షవిషయముగా చేయరాదని తీర్మానించుకొనవచ్చును. అది సంఘవిషయము కాదా యనువిషయమై నిర్ణయించుటకు పక్షమునకును అవసరోపసంఘమునకు మాత్రమధికారముగలదు. ఈవిషయమై కాంగ్రెసుగాని స్వరాజ్యపక్షముగాని ఏతీర్మానములను నియమములను చేయునో నేను చెప్పుటకు వీలునశ్చిరమే. కాని మహాసభవారి యభిప్రాయమును ఆలోచించి యే ఏ ని ఖం ధ న లైన ను చే యు దు ర ని మా త్ర ము న మ్ము చు న్నా ను. కావున ఏవిషయమైనను సాంఘికమా కాదా యను విషయము కాపనసభలకు పోయినప్రతినిధులకే నిర్ణయించుకొమ్మని విడిచిన బాగుండగలదు. అనుభవమువలన పక్షమునంతయు సమాలోచించుటకును వీలుండదు. అప్పటికప్పుడు కాపనసభ చటానన వచ్చిన పరిస్థితులను తృప్తికరముగా నాలోచించుటకు వీలుండదు. ఈసందర్భములలో పనిచేయుటకును చదువుగా నాలోచించుటకును స్వరాజ్యపక్షమువారును స్వతంత్రపక్షమువారును గూడ అవసరోపసంఘములను నియమించిరి. కొన్నికొన్ని పరిస్థితులలో అవసరసంఘములో నాలోచించుటకును వీలుకానట్టియు స్వతంత్రముగా పనిచేసి అనుచరుల కిష్టము లేనిచో నాయకత్వము పోగొట్టుకొనుటకైన నిద్రపడి చర్చతీసికొనవలసిన పరిస్థితులు వచ్చును. బైటివారెవ్వరును అట్టిపరిస్థితులలో జోక్యము కలుగజేసికొనజాలరు అఖిలభారత స్వరాజ్యపక్ష కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు ఏవిధుల వైనను ఏస్వరాజ్యపక్ష ప్రతినిధి కైనను విధించవచ్చును. దానికి బద్ధుడుకానియెడల పక్షమునుండిగాక ఆకాపనసభనుండియు రాజీ నీయవలయును. కాని ఇది జరుగలేదు. జరుగనేరదు

మహాసభవారు తాము హైందవసమస్య లనుకొనువాటిని హద్దునిరి చేసినయెడల దేశానర్థక మవుననుదేశముతో దీనిని గూర్చిన వివిధవిషయములను కొంతవరకాలోచించితిని. భారత దేశమందు కాంగ్రెసే ముఖ్య రాజకీయసంస్థ జాతీయత దాని యందే మా ర్తీభవించినది. సాంఘికవిషయములుగాని పక్షవిషయములుగాని చర్చించుసంస్థలు దానికంటె ఎక్కువ కానేరవు. కావున ఎన్నికలు మొదలు రాజకీయవిషయములు కాంగ్రెసునకు విడువ వలెనవియు మహాసభవారి కాకోరిక యున్నయెడల ఇక్కడనే తమ యభిప్రాయమును తెలుపవచ్చుననియు మనవి చెయుచున్నాను — మోతీలాలు నైహూ అని యున్నది.

రంగూను జెనరల్ ఆఫీస్ లో జార్జి అస్సేలిమిచెడు కంపెనీ మేనేజరు డైరెక్టరు విలియం ఆగ్నిబాల్డగారు చనిపోయిరి వీరు స్వీడన్ ఫిలిట కాంసలును ప్రియ ను కు వైసు కాంసలునై యున్నారు. వీరు చక్కని పాటకులు.

బలవంతముగా విగ్రహమును
నాశనముజేయుట

కలకత్తా, మే 27 — తుపాకినిజూపి బెనరించి అవని త్రమే నర్సినట్లుగా చార్జేటి అను గ్రామమునుండి వార్తవచ్చినది. కనివారమునాడు రాత్రి మంచులుకుబడి గల తాలూకా దారుడొకడు మరియొకగురు మహమ్మదీయులతో కలిసి మన్సూఫాన్ సీల్ ఆనేవాని యింట జొరబడెను. ఆగ్రామమున నీలు ఒక్కడే హిందువుడు. మహమ్మదీయు లింట బ్రజేశించి పూజా ఫలము నపవిత్రమొనర్చి దేవతావిగ్రహమును మురికిగుంటయందు పారవైచిరి. మగవారింట లేకుండుటచే భయముగొన్నస్త్రీలు కేకలువేయవారంభించిరి కాని వీరు తుపాకులకూపి బెనరించుటచే స్త్రీలు కిక్కురునునక యూరకుండిరి పిమ్మట వీరందరును వచ్చి జిల్లా మేజిస్ట్రేటుతో చెప్పకొనగా అతడు వాస్తేటుమెంటును రికార్డుచేసి పోలీసువిచారణ కు తరలించెను. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా హిందూసభ

ఎ. కె. ఘనావీగారి స్టేటుమెంటును ఖండించుట
కలకత్తా, మే 27 — ఇదివరలో మనీషులయందు బాబాలు వాయించుట ఎన్నడును ఆచారములేదని ఎ. కె. ఘనావీగారిచ్చిన స్టేటుమెంటును స్థానిక హిందూసభాకార్యనిర్వాహకసంఘమువారు ఖండించుచు ఇదివరలో ఎట్టి యభ్యంతరములును లేకుండ ఊరేగింపులను బాబాలతో మనీషులయందు తీసికొనిపోవుటయు కొంతమంది మహమ్మదీయులకూడా యూరేగింపులో వచ్చుటయు ఆచారమైయుండెనని చెప్పుచున్నారు. మొట్టమొదట 1922 సంవత్సరములో పెద్దయూరేగింపులు బారాబారు మనీషుయెదుట బాబాలు వాయించుటదని కొందరు మహమ్మదీయులు అభ్యంతరపెట్టిరి. కాంగ్రెసు భిలాఫతు కమిటీవారి కోరికపై జరిగిన యిష్టాగోష్ఠిసభలోకూడ అభ్యంతరములు లేబడెను. తరువాత బారాబారు మనీషుయెదుట ప్రార్థనసమయమందుమాత్రము బాబాలువాయించుటదని కొందరు మహమ్మదీయులు నూచించిరి. కాని సభకువచ్చినహిందువులు దానికి సమ్మతింపకపోవుటచే ఎట్టితీర్మానము చేయబడలేదు. తమవాదనకు బలముగా సభవారొక యుదాహరణము నిచ్చుచున్నారు. ఒక సంవత్సరమున్నర క్రిందట సంక్రమము సలుపుచున్న యూరేగింపుపై మనీషునుండి రాలను రువ్వగా ఊరేగింపువారు మహమ్మదీయ ముక్తియార్పైనను తదితరులపైనను క్రిమినలు కేసును తెచ్చిరి. కాని తుదకు ముద్దాయిలు వ్రాతపూర్వకముగా తమ విచారమును చెలుపుటచే రాజీమదిరెను. (అ. ప్రె.)

ముద్దబంగారపు మారకపుభవనము

జాంబాయి, మే 27.—ముద్దబంగారపు మారకపుహాలును తెరచుట మారకపు ఉపాధ్యక్షుడు లక్ష్మణదాసు దాహుగారి యాధిపత్యమున జరిగినది. నేడు డెహజీలువాలతోగూడ 11 లక్షల రూపాయల ఖరీదయ్యెను. (అ. ప్రె.)

గొబ్బరిచెట్టు పడి బాలిక చనిపోవుట

కుంభికోణము, మే 27 — ఒక బ్రాహ్మణబాలిక 12 ఏండ్ల వయస్సుగలది మంగళ మను పేరుగలయూమె సోదరితో హోటలునకు పోయి తిరిగివచ్చుసమయమున గొబ్బరిచెట్టు మీదపడి తక్షణమే మృత్యుచెందెను. ఆమెకు జూనునెల మొదటివారములో పెండ్లిజరుగుటకు నిశ్చయింపబడినది. (అ. ప్రె.)

చిట్టాంగం ఓడరేవు

కలకత్తా, మే 27 — ఓడరేవుకారలను బెంగాలు ఆస్సాము రైల్వే కంపెనీవారును చిట్టాంగం ఓడరేవు వర్ధిల్లకొరకు ప్లాను వేసిరి. బెంగాలుప్రభుత్వమువారు 50 లక్షలను అప్పిచ్చిరి. నదిని త్రవ్వకుటకు చుట్టుప్రక్కల బాగుచేయుటకును నిచ్చిరి. బాగయియెడల ఓడలకష్టము తీరగలదు. (అ. ప్రె.)

డాక్టరింగు, మే 27:—గవర్నరుగారి కార్యనిర్వాహకవర్గ సమావేశము ప్రభుభవనమున జరిగినది. (అ. ప్రె.)

డాక్టరింగు, మే 27.—గవర్నరుగారు మేజరు జనరలు వార్డుగారితో ప్లాంటర్లుకల్లువద్ద భుజించి పయనిక బాక్సింగు పోటీని జూచిరి. (అ. ప్రె.)

మహాత్ముడు-బొంబాయి గవర్నరు

విమర్శకులకు ప్రత్యుత్తరము

మహాబలేశ్వరమునకు బోయి చేసిన దేమి?

గాంధీ మహాత్ముడు 27 వ తేదీ గురువారము యంగ్లండ్ లో నొక దీర్ఘ ప్రధానవ్యాసమును వ్రాయుచు తాను మహాబలేశ్వరమునకు పోయిన పుత్రాంతమును, అందరియర్థమును సవిస్తరముగ నిట్లు వ్రాసెను.

నేను మహాబలేశ్వరమునుండి తిరిగి వచ్చునపుడు పూర్వా అసహాయమిత్రులు నన్ను గలసికొని అనేక ప్రశ్న లడిగిరి. గవర్నరువద్దకు బోయి అసహాయవాదినని యెట్లనగలవు? గవర్నరు వద్దకు ఆహ్వానము చేసిన పోతిరిని బొంబాయిలో అనుకొనుచున్నాడు. మీ అంత మీరే ఆతురముతో బోయి ఆయనపై బడితిరి. ఆత్మనపుడు పిలువనిదే బోయి సహకారముజేయుట గాదా? గవర్నరుతో మీ కేమిపనిగలదు. అని ప్రశ్నలడిగిరి.

నేను అందుల కిటుల ప్రత్యుత్తర మిచ్చితిని:

“నాకు బద్ధవిరోధియై ప్రత్యర్థియైనను సరే బల మున్నయెడల వానిపై బడగలదును. వద్దన్నను పోయెదను. దక్షిణాఫ్రికాలో నిట్లే జేసితిమి. మనది దౌర్జన్యరహితసంఘము. మనకు శత్రులెవరును లేరు. ప్రపంచములో నెవరినిగై గాని ద్వేషములేదు. మనము కష్టములపాలయి యితిరలయందు మార్పుగలిగింప నుద్దేశించితిమి ఎంతకఠినవ్యాసయ్యుడైనను, స్వార్థపరుడైనను ఆంగ్లేయుని మార్పుచాలమని నాకు నిరాశగల్గుటలేదు. వానితోగలిసి మాట్లాడుట కెప్పుడవకాశము గల్గినను నాకు మంచిదే ఏ అధికారివద్దకుగాని పొయి, పారకాలలు, న్యాయస్థానములు, బిరుదుములు, కాసనసభలు మున్నగువానికి సంబంధించినలాభములను బొందగోరినయెడల సహకారము జేసినవాడనే యగుదును. అట్లుగాక ఆత్మలృష్టగు అధికారివద్దకు బోయి ఆతనిని మార్చి ఖడ్గదగ్గఱిండుటకో, ఉద్యోగము మాన్పించుటకో, ఆయన పిల్లలను ప్రభుత్వపాఠశాలలోనికి బోంబంబరలించునట్లుజేయుటకో ప్రయత్నించునెడల అసహాయవాదివిధ్యుక్తమును నెరవేర్చినవాడ నగుదును. నే నాతనివద్దకు ఒక ప్రయోజనమును బెట్టుకొనిపోకున్నయెడల నా ధర్మమంతయును భగ్గుమగును.

పిలిస్తేనే పోతిని

ఆక్లిండుగవర్నరు నన్నరమ్మని పిలిస్తే నేను పోతిని. ఆయన నాకు గవర్నరుహోదాలోగాని, గవర్నరు ఉద్యోగమునకు సంబంధించిన పనిమీదగాని నాకు వ్రాయలేదు. మహాబలేశ్వరమునకు వచ్చి వ్యవసాయ విషయముల గూర్చి మాట్లాడవలసి నదిగగిరి. ఇదివరలో నొకసారి నవజీవములో వ్రాసినట్లే నాకును రాయలు కమిషనుకును నెట్టిసంబంధము లేదనియు, నాకింకను అసహాయధర్మా సక్తిగలదనియు, సామాన్యులుగా కమిషన్లలో నమృతము లేదనియు ఆయనకు జెప్పితిని. ఇంతేగాక పర్యత శిఖరములనుండి పట్టాంతరములకు వచ్చినపుడు మాట్లాడుటకు నాకు సౌకర్యముగ నుండునని దెలిపితిని దానిమీద గవర్నరుగారు జూనులో మాట్లాడవచ్చునని వ్రాసిరిగాని తరువాత మనసు మార్చుకొని మహాబలేశ్వరమునకు పిలువజేసికొనివస్తేనే బాగుండునని తింటింపిరి.

సంభాషణ

“నాకు పోవుటకెట్టిసంశయము లేకుండెను. రెండుతడవలు చాలనేపు కులాసాగా మాట్లాడితిమి. ఏమి, యేవిషయమును గూర్చిమాట్లాడియుండుకూ మీరూహింపవచ్చును అంతయు రాటముకుగూర్చియేతప్ప మరొక్కమాటలేదు ముఖ్యమదియే. పశుపోషణమునుగూర్చి చర్చింపకుండ న్యవసాయమునుగూర్చి చర్చింపజాలకపోతిని. (శ్రీ ప్రెస్)

విగ్రహప్రతిష్ఠాపన

కలకత్తా మే 29—నేటి యజ్ఞయమున ముప్పు బహుదూరముగ గణపనియొక్కయు ఇతర దేవులయొక్కయు విగ్రహములు తిరిగి ప్రతిష్ఠాపన చేయబడినది. ఈజ్ఞాపరములో జరిగిన అల్పదినాలలో హిందూ సిక్కు దేవాలయములు గల చోట్లు అపవిత్ర మొనర్చబడి విగ్రహములు నాశనమయ్యెడివి. మహామహాపాధ్యాయ చండీవరకొ స్మృతిభూషణునిచే కాస్త్రయంత్రముగా ప్రతిష్ఠాపన జరిగెను. మధ్యాహ్నమున బ్రాహ్మణ సమాధాన పేదవారల కుభితదానములు చేయబడినది. ఆ ప్రె

గాంధీ మహాత్ముడు గుర్తు

నన్వేషించుట

నాభామహారాజుగారు డేరాడూన్ నుండి

వ్రాసిన లేఖ

గాంధీ మహాత్ముడు గురువు నన్వేషించుచున్నాడని నేను హిందూస్తాను వైమ్యు వ్రతకలో చదివితిని. గురువునానకు దేవుడయొక్క గురువుగా వరింపబడదనవాడు. ఆయనను గురువుగా వరించిన పిమ్మట సకలసంశయములు తుడికములో తొలగిపోవునని నేను వాదానముచేసెదను నేనొక్కడనే ఆనుమాటయేమి? లక్షలు కోట్లు మంది పాపులు విగతకల్మషులైరి. శ్రీగురునకు దేవుడే వాక్యములను విననవారును సన్నిహితులను గూడ జననమరణరహితముగ కాశ్యపదవని తప్పక జడనెదరు. అని ఆకాలమున మిక్కిలి గొప్ప సత్యాగ్రహియగు గురు అగ్గన దేవుడయే నుడివెను.

అది కడుదులభము ఆస్థానము. మహాబలేశ్వరమునకు కడు చేరువగనే యున్నది. ఇప్పుడు మహాత్ముడు మహాబలేశ్వరమున గవర్నరుతో సంభాషించుచున్నాడు గాన నటనకి వెంటనే రైలెక్కి హైదరాబాదు నై జామా సంస్థానములోనున్న నందేరునగేరి ఆచటనున్న పవిత్రస్థానమును సందర్శించి నిక్కపు బలమును మనశ్శాంతిని జడయదిగును. ఆకుహళురు వాసంగనట్టి మిక్కిలి గొప్పప్రసాద మదియే. దాని నాగురువు మానవజాతి కంతకునుగూడ నొసగెను

1707 ఏ డిలో జూలై ఆగస్టు నెలలలో ఆగ్రాపు నందేరి శేకెను అచట నపుడు మాధవదాసను బై రాగియుండెను. అప్పుడు నాబై రాగి శేకు ఆతని మంచముమీద కూర్చుండిన వారెవరైననుగూడ చిత్రముగ పడద్రోయగల యొంద్రజాలికశక్తి ఆబై రాగి కలదని గురుజీతవనియున్నందున, ఆయనచు మీద గురుజీ కూర్చుండెడు ఒక శిష్యుడు పోయి బై రాగి కాసగతి తెలిపెను. బై రాగివచ్చి గురుజీని ప్రశ్నించెను నేను చాల అలసివచ్చితిని. మీరువచ్చినవారికి సర్వసదుపాయములను చేసి ఆవరింతురని విని మీ ఆతిథ్యమును బడయగోరితిని అని గురుజీ తెలిపెను. గురుజీ మహిమార్చితుడని బై రాగి గ్రహించి కరణజూచ్చెను నేను మీదాగుడనని బై రాగియనెను అప్పటినుండియు ఆబై రాగి బాందాయను పేరేర్పడెను. అప్పుడు తన మతవిధులను గురుజీ ఆబై రాగికి బోధించి పిమ్మట మతదీక్ష యొసగెను. అప్పుడతనికి గురు బక్షసింగు అని పేరుపెట్టిరిగాని బాంజాయనియే అతడు పిలువబడుచుండెను. చివరకు తనకు నిజముగమోక్ష సాధనము లభించినదని ఆబై రాగి చాల సంతసించి నావలన నేమి నేవను స్వీకరించెదరని గురుజీ నడిగెను. పంజాబు మహమ్మదీయుల విషయమున పని జరుగవలసి యుండుటచే గురువు బై రాగికి 5 అయ్యల నిచ్చెను. నీవు జీతేంద్రియుడవుగా మండుంత కాలమును శమనమనంపదను గలిగి యున్నంతకాలమును నీకు హిమ అతిశయించుచునే యుండును. జీతేంద్రియుడు సమరమున నెనుకంజవేయడు. శత్రువులు జీతేంద్రియుని ధాటిని సహించజాలరు జీతేంద్రియు డన్ని కార్యములతోను విజయాడగను” అని గురువు బాందాకు బోధించెను. (మెకాలిపు) అని నిట్లు చరిత్రయందున్నది.

భగవంతుని ఏర్పాటు లత్యగ్యుతములు వాని నెరుంగుట కెవరికిన కష్టముకాదు. బాబా బాందాపేరుతో గాంధీమహాత్ముని పేరునుగూడ జతచేయవలెనని సర్వేశ్వరుడు సంకల్పించెనేమో? ఏరుడగు బాందా ఖడ్గముతో దేశనేనను చేసి యుండెను గాంధీ మహాత్ముడు కాంతి సాధనములవలననే దేశమాతకు నేనచేసి గురుజీ అనుగ్రహమున నట్టి విమలవిభాగితినీ బడయనేమో? (అమృతబజారు పేర్తి)

శిల్పి కలహము

శిల్పి, మే 27—శిల్పి మంటాజోడుమీద నిన్న పాయంకాలమున నొక స్వల్పమైన గల్లంతు జరిగెను. ఒక హిందువుల పెండ్లియూరేగింపు బాజాభజంత్రితో నొక మద్రాసామండుగా పోవుచుండగా పాపకాలాధికారులు మద్రాసా ఒకప్పుడు మనీడుగా ఉపయోగింపడెనని చెప్పుచు బాజాలను నిలుపవలసినదని కోరిరి మద్రాసాలమందు ఆపవలసిన అగత్యములేదనియు తమకట్టి పోలికలై నెన్నుండెననియు హిందువులునిరాకరించిరి. ఇరుపక్షములవారికిని పోరాటముజరిగెను. ఒకమహమ్మదీయ డుఅరెస్తుచేయబడెను. విచారణజరుగుచున్నది. అ. ప్రె.

బొంబాయి నేతపరిశ్రమ

పూర్తివిచారణకు మిల్లుయజమానుల సంఘమువారంగీకరించుట

బొంబాయి, మే 27 —బొంబాయి నేతపరిశ్రమ యిట్లు

మందగించుటనుగూర్చి తగిన కారణముల నరయుమిత్తమై పూర్తి విచారణసలుపుటకు మిల్లుయజమానుల సంఘమువారంగీకరించినను వార్తను నేడు బొంబాయిమిల్లుయజమానుల సంఘకార్యక్రమమునుండి ప్రకటింపబడిన భాగములు ధృవపరచుచున్నవి మిల్లుయజమానుల అసోసియేషన్ కమిటీవారు గౌ|| సర్ చార్లెస్ యిన్ని గూరతో ఏప్రిలు 1, 2 తేదీలలో జరిపిన రెండు సభలలో నివిషయము పూర్తిగా చర్చింపబడినది. అప్పుడు చర్చపూర్తియైనపిమ్మట సభ్యులందరి ఆమోదనమీద బొంబాయి నేతపరిశ్రమ మందగించుటకు గల కారణములనుగూర్చి పూర్తి విచారణ సలుపవలెనని తీర్మానింపబడెను పిమ్మట సర్ చార్లెస్ యిన్ని గూరతో అభిప్రాయముల కనుగుణ్యముగా అసోసియేషన్ కమిటీ వారు సమస్య సంతతు జాగ్రత్తగా విచారించిరి చిత్తువరతులను వరస్పరముగా అంగీకరించినట్లయిన టారిఫుబోర్డువారుగాని ఇండియాదొరతనమువారు నియమించు మరీయేయితరసంఘముగాని పూర్తిగా విచారణసలు పవచ్చునని తీర్మానింపబడెను ఈవిషయమున ప్రభుత్వమువారి కెరింగించుటకుపూర్వము సభ్యులందరియొక్క అనుమతిని తీసికొనుటమంచుచు కమిటీవారుతలచిరి. అవిధముగా ఏప్రిలు 22 తేదీన జనరలుమీటింగు జరిగినప్పుడు తీర్మానముగావింపబడెను. ఈతీర్మాన ముప్రకారము ప్రభుత్వమువారి కెరింగింపబడెను ప్రభుత్వమువారు జవాబిచ్చుచు టారిఫుబోర్డువారిమోతులు విచారణకోరిన పరిశ్రమదారుల ను ప్రభుత్వమువారికిని వరస్పరము అనుకూలముగానుండవలెనని చెప్పిరి విచారణమిచ్చుచు నూచింపబడిన వరతులను చిత్తగా అసోసియేషన్ వారికి బాపుటకు తమకర్తవ్యంతరములేదనియు ప్రభుత్వమువారు డిక్లీరి. మరియు కమిటీ వారు తీర్మానమునకు వచ్చుటకు ముందు చెప్పెడి యే మాటలనైనను జాగ్రత్తగా విచారించుటకు ప్రభుత్వమువారు సిద్ధముగా నుండిరి. తాత్కాలికముగ ఇండియా దొరతనమువారు తయారుచేసిన వరతులకు అసోసియేషన్ యొక్క స్పెషలు సమకమిటీవారిపప్పుడు విచారించుచున్నారు కమిటీవారి నిశ్చితాభిప్రాయములు సకాలముననే ప్రభుత్వమువారి కెరింగింపబడును. (అ. ప్రె)

నర్వెంటు ఆఫ్ ఇండియాసంఘ

సమావేశము

త్వరలో జరుగును

పూనా, మే 27 —మంగళవారమునాడు జరిగిన అగ్ని ప్రమాదమువలన నర్వెంటు ఆఫ్ ఇండియా సంఘమువారి భావి నిధికి చాలమార్పు గలుగవచ్చును. కావున మామూలుకన్న త్వరలోనే వార్షికసమావేశము జరుపబడును. అగ్రత్యుడు శనివారముదయమున రానున్నాడు. ప్రముఖులయిన ఇతరసభ్యులు వైతము చాలమంది రానున్నారు (అ. ప్రె)

కుమారునికొరకు

తండ్రి చేసిన త్యాగము.

చర్మమును తనదేహమునుండి కోసియిచ్చుట

ఖానీబోలేగ్రామమునండి కుమారునికొరకు తండ్రిచేసిన అఖండత్యాగవార్త అరుదెంచినది పక్షి కాకబలునిపట్టాను గారికుమారుడు అంబాలాలు ఆనువానికి ఒడంకాలెను వైద్యకాలయందు బోధాత్మకొనిపోవలసిదనియు తనన్ను వృత్తిచెందననియు చెప్పిరి బోధాత్మక పిల్లవానిని తీసికొనిపోగా ఓరోడాసంస్థానపు ప్రధాన వైద్యాధికారి పరీక్షించి ఆరోగ్యవంతుని దేహమందలి చర్మము కాలినదానినై కచ్చుటకు కావలెనని చెప్పిరి పక్షిలుగారు తక్షణమే తనకేరమునండిరి చదరపుటంగుళముల చర్మమును తీసికొనవలసినదని చెప్పెను. ఆచర్మమును తీసి కుమారునకు కాలినచోటచేయించి సంస్కృత్యుడయ్యెను. దీనివలన కుమారుడు ఒత్తికెగిగాని తాను కొలపికాలము పాటు జబ్బుపడెను. కాని ఇప్పుడు కులాసా నేయున్నాడు.

పంజాబు జయిస్తుంది

పంజాబు కారాగృహ పరిపాలనము మిక్కిలి అధ్వాన్నముగ నున్న దని కొంతకాలము క్రిందట నొక మానవత్వపు కేసులో బయల్పడినది. ఇందు బయల్పడిన సంగతులకన్న ఎక్కువగా తీవ్రనిదర్శనములను తా మెరుగుదల మని లాలా లజపతిరాయిగారు వెల్లడిజేసిరి. ఈవిషయమై పార్లమెంటుసభలోగూడ ప్రశ్నిచరంపర లడుగబడినది. ఎట్లకేలకు ప్రభుత్వమువారు కారాగృహవిచారణసంఘమును నియమించిరి. లంసుడే వి. సి. యస్ గారధ్యక్షులుగను, న్యాయమూర్తి జస్టిసు జయిలాల్, బారిష్టరు షేకు అద్దల్ ఖాదరుగారు సభ్యులుగను నియమింపబడిరి. సభ్యులు ప్రభుత్వ ప్రతికూలురు గారనుట తేటతెల్లము. అందుచే వీరు ప్రచురించెడి రిపోర్టు జయిలు పరిపాలనము నెటుల నయినను ఖండించి ప్రభుత్వమును నిరసించుట కుద్దే శింపబడిన దనుట నిశ్చయము. జయిలుకమిటీరిపోర్టు నందలి ముఖ్యంశములు నేటివార్తలలో గలవు. సభ్యులలో భిన్నాభిప్రాయములు లేకుండుటచే, రిపోర్టును నిరాకరింప వీలులేదు. అయినను పంజాబు ప్రభుత్వమువారు కమిటీవారి నిరూపణల నంగీకరింపకుండుట మిక్కిలి విచిత్రము. ప్రజాప్రముఖుల ఆరోపణలు సత్యమని మాత్రము జయిలు కమిటీ రిపోర్టు తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. కారాగృహములలో జరిగెడి అక్రమము లెవ్వి? ఎట్టి యుత్తరువులేకనే శిక్షల విధించుచుండురట. ఇట్టి శిక్షలలో సామాన్యమయినది, చెప్పతో గొట్టుట. భారతీయన కింతకన్నను అవమానము వేరుండదు గద.

ఏమాత్రము కోపమువచ్చినను, ముందు చెప్ప దీసికొందురట. జయిలరులు అశిష్టము జయిలరులు కొన్నిమార్లు ఇట్టి శిక్షను విధింతురట. ఒక్కొక్క మారు వారియుత్తరువు లేనిదేగూడ శిక్షింతురట. ఖయిదీ లనేకులు గూడి, మరియొక ఖయిదీని చాపమోదెదరట. క్రొత్త ఖయిదీనుండి డబ్బు లాగుటకును, పొగరుబోతుఖయిదీలకు బుద్ధి గల పులుకును ఇటుల గావించెదరట. కాళ్లనందు గుండ్ల చెతుల బోనిచ్చుటయు, చెవుల బట్టించుటయు మున్నగు అవమానములకు దోడు దెచ్చిలు తన్నులు గూడ జరుగుచుండునట. ఈమాదిరి శిక్షలు చిరకాలమునుండియు ఆచారములో నున్న వనియు నీతి నియమము లేని క్రొది ఉద్యోగులు వీనిని తిరుచుగ ప్రయోగించుచుండురనియు జయిలు కమిటీవారు కనుగొనిరి పంజాబు జయిల్లో డబ్బు పెట్టిన నేదయినను దొంగు ననియు, డబ్బులేని నిర్భాగ్యులుమాత్రమే అవస్థపడుచుండు రనియు, లజపతిరాయి ప్రభుత్వ లిదవరకు దెలిపియుండిరి.

జయిలు కమిటీ రిపోర్టుగూడ నిట్టి అక్రమము నిజమని చెలుపుచున్నది. దొంగతనముగ జయిలు లోనికి బంపెడివస్తువులకు హెచ్చుఖరీదు నొసగవలయునట. ఇంతియగాక, నగదుగూడ ఖయిదీలకు జేరుచుండునట. వార్డులకు లంచ మిచ్చుచో, ఖయిదీలు రాజభోగముల ననుభవించవచ్చును. ఇంతియగాక, డబ్బును అప్పిచ్చువాడుకగూడ గలదట. నేయి, వెన్న, పొగాకు, పండ్లుమాత్రమేగాక, మద్యముగూడ సప్లయ చేయబడునట.

జూదము స్వేచ్ఛగ జరుగుచుండు ననియు జయిలు ఉద్యోగులు దీనిని అభిమానింతురనియు చెలుపబడినది. జూదములో శైలిచినవారు ఉద్యోగులను సంతృప్తిపరుపకబోరు. శిక్షణ మనునది నున్న యని కమిటీవారు గ్రహించిరి. జయిలు వెలుపల సవరణలు లేని సమయమున జయిలులో సవరణలు పుష్కలముగ నుండెడివట. జయిలు కమిటీవారి దృష్టిలోనికి రాని అక్రమము లెన్ని గలవో దెలియదు. దుర్భేద్యములగు కారాగృహములలోపల నేమి జరుగుచున్నదో కనుగొనుటకు ప్రజలకు సాధ్యపడదు. దేశభక్తులను కారాగృహములకు పంపినపిమ్మట అక్రమము లనేకములు జరుగుచున్నటుల వారు బయల్పరచిరి. గాంధీ మహాత్ముడు కండ్లార జూచిన అక్రమములను గురించి వ్రాసిరి. లజపతిరాయిప్రభుత్వము వీనిని బయల్పరచిరి. పంజాబు జయిలు దుస్థితి ఇతర రాష్ట్రములలోని కారాగృహములలోగూడ ప్రబలి యున్నదని అసహాయవాదులు చెప్పి సంగతుల బట్టి గ్రహింపవచ్చును. పంజాబు జయిలు కమిటీ వారు తెలిపిన సంగతులను సమ్మకుండుట కెట్టి కారణము గనుపింప కున్నను ప్రభుత్వమువారు సమ్మజాల మని అటుల జెప్పకబోవుచో ప్రభుత్వమువారు జయిలు పరిపాలనమును సమర్థించు కొన వీలుండదుగద. అక్రమములను ప్రభుత్వము వారు సమ్మకున్నను ఇవి జరుగకుండు జేయవలయు నని పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జనరలు గారిని వీరు గోరిరి. ప్రభుత్వమువారికి సమ్మకము లేని విషయములలో పోలీసువారు శ్రద్ధపహింతురా? ప్రభుత్వ విచారణసంఘములు సత్యమును నిర్భయముగ చెలుపుటయే, అరుదు. ఒకవేళ అటుల తెలుపుట తటస్థించినను, ప్రభుత్వమువారు వారి సూచనల నామోదించుట సామాన్యముగ జరుగదు. ఆమోదించినను అమలులోనికి దెచ్చుట గమనింపదు. ఈ కారణముచేతనే, విచారణసంఘము లనిన, ప్రజలకు సమ్మకము బొత్తుగ దొలగిపోవుచున్నది. పంజాబు ప్రభుత్వమువారు గావించదలచిన ఏర్పాటులు దనవ్యయకారణము లయినను, లోపలి క్రొత్తులు దొలగింప జాలవు.

మహాత్ముడు : అసహాయము

గాంధీమహాత్ముని ప్రతిపాదనమును గాంచిన పిమ్మట, ఇంకను మహాత్ముని వైఖరిని గూర్చి చర్చించుట నిరర్థకము. అసహాయోద్యమమును ప్రారంభించిన మహాత్మునకు అసహాయపు సరిహద్దు లెంతవరకు గలవో దెలియును. మహాత్ముడు స్వార్థపరుడూడను సంగతి స్పష్ట రంగీకరించుటచే, తన ధర్మమునకు భంగకరముగ బుద్ధిపూర్వముగ

ప్రవర్తించునని ప్రాణాలు నమ్మజాలను. ఇదివరకే తా నెందుకు గవర్నరుతో సంభాషించదలచినదియు ప్రచురించెను. ఇంతటితో తృప్తిజెందక, కొందరు విమర్శకులు మహాత్ముని తూలనాడ మొదలిడిరి. వీరు అసహాయవాదులయినవో, వీరి విమర్శనము నకు కొంత విలువ యుండును. వీరు సహకార వాదులు. గాంధీమహాత్ముడు గూడ సహకారము నవలంబించె నని గేలిచేయుటయే వీరి ముఖ్యోద్దేశ్యము. పేడ జెల్ల మొకటి యయ్యెనని వీరు చెప్ప దలచియుండురు. మహాత్మున కసలు ఆహ్వానమే రాలేదని, శింపింపసాగిరి. అది యసత్యమని తేలినది. యుగయుండియాపత్రికలో వీరు వ్రాసిన సంపూర్ణ వ్యాస మింకను చేరకబోయినను, అందలి సారాంశమును బట్టియే మహాత్ముని యుద్దేశ్యమును గ్రహింపవచ్చును. అవసరమనితోచినపుడు, ఆహ్వానము లేకనే తా మితరుల యొద్దకు వెడలెడ మనియు, దక్షిణాఫ్రికాలో తా మటుల జేసితిమనియు, మహాత్ముడు స్పష్టముగ దెలిపెను. దొరస్వరహిత అసహాయోద్యమమునందు, ఎవరిపైనను శత్రుభావము లేదనియు, ప్రతిపక్షులపై షగ సాధించుటకు బూనక బాధానుభవమువలననే వారి హృదయమును మార్చుటకు ప్రయత్నింపవలయుననియు, మహాత్ముడు మరియొకమారు చెలుపుచున్నాడు. సత్యాగ్రహమును నిష్కర్షగ కొనసాగించుచో, ఎట్టి కఠినహృదయము నయినను కరగింపవచ్చునని మహాత్మునకు సమ్మకము గలదు. అందుచే వీలగునపు డెల్ల నిండుకై బ్రయత్నించుటలో తప్పలేదనియు, అసహాయధర్మమున కిది విరుద్ధము గాదనియు, మహాత్ముడు దెలియజెప్పెను. మరియొక సూక్ష్మధర్మమునుగూడ మహాత్ముడు సూచించుచున్నాడు. పాఠశాలలు, కోర్టులు, బిరుదులు, శాసనసభలకు సంబంధించిన విషయములలో లాభములను సంపాదించ దలచి గవర్నరుయొద్దకు వెడలుట అసహాయధర్మమునకు ప్రతికూల మని మహాత్ము డంగీకరించుచున్నాడు. కాని, కద్దరువిషయమై సుముఖునిగ జేయుటకుగాని, ప్రభుత్వోద్యోగమునుండి మరలించుటకు గాని, ప్రభుత్వపాఠశాలనుండి బాలురను దీసివేయ గోరుటకు గాని, ఎట్టి యుద్యోగియొద్దకు తాను ఘోషలినను, తాను అసహాయధర్మమును నెరవేర్చుచున్నా ననియే, మహాత్ముడు చాటుచున్నాడు. ఈ సంగతిని వారిపుడు క్రొత్తగ చెలుపుటలేదు రీడింగుప్రభువుగారు రాటమును చేపట్ట దలచినను, తాను తోడ్పడెదనని, మహాత్ముడు నుడివియుండెను. మహాత్మున కత్యంతప్రియమగు రాటము న్యవసాయముల విషయమై ఇతరులతో సంప్రతించుటకు మహాత్మున కభ్యంతరములేదు. రాయల్ కమిషనులతో తనకు సంబంధము లేదనియు, వానియందు తమకు సమ్మకము లేదనియు, అసహాయతత్వము తాము విడనాడ లేదనియు, మహాత్ముడు ముందు గనే దెలిపియుండెను. మహాత్ముని సమాధానము వెలువడిన పిమ్మటగూడ, వారి నింకను విమర్శించుచు తమ కొలతబద్ధల జెట్టి ఆమహామహుని యుత్కృష్టశీలమును కొలువనెంచుటయు, దురుద్దేశ్యముల నారోపించుటయు, అసభ్యము. ఇందువలన మహాత్ముని ఖ్యాతి కెట్టి లోపము గలుగబోదు. మహాత్ముడు అసహాయమును

విడువదలచినయెడల, దొడ్డితోవన ప్రవేశింపక, సింహద్వారముననే సహకారమందిరమున ప్రవేశించియుండును. మున్ముందుగ బ్రకటించి, మనఃస్ఫూర్తిగ సహకారము సలిపియుండును. శాసన సభాప్రవేశమునందు పాల్గొని యుండును. అతనికి జంకేల? అతని కెట్టి నష్టము గలుగును? మహాత్ముడు ఎప్పుడును సత్యాగ్రహవలంబుడే. రాజకీయోద్యమముకొరకు వారు దీనిని ఎరువు దెచ్చి పెట్టుకొనలేదు. నాగరిక ప్రపంచము గాఢమహాత్ముని మానవోత్తములని కీర్తించుచున్నను, సామాన్యమానవులకు సయితము ఆరోపింపగూడని దురుద్దేశ్యములను వారి కారోపించుట, భారతీయులలో కొందర కలవాటయినది. ఇట్టి సంకుచితహృదయుల కౌతడు ప్రత్యుత్తర మొసగబడలేదు. వారి యవనిదలవల్ల ఉపేక్ష వహించుట, సమంజసము.

కార్మికుల ఆవజయము

బ్రిటీషు కార్మికుల ఆవజయమునకు కారణము ఐకమత్యవిహీనతదప్ప వేరుగాదు. సమ్మెను ప్రారంభించినపుడు దానిని కొంతవరకయినను పట్టుదలతో కొనసాగించి యుండవలసివచ్చింది. గనుల పనివారల కొరతలను దీర్చువరకు దీనిని జరిపియున్నచో పరిస్థితులు చక్కబడవి. రైల్వేపనివారల నాయకులగు ధామసుగారు ముందుగానే సమ్మె చాలించుట చే బాగు పనివారలు నిస్సహాయులై ఆవస్థపడుచున్నారు. వీరి నాయకులగు కుక్కుగారు ధామసుగారిని నిందించుచున్నారు. క్లిన్సుగారు తాత్కాలికలాభనష్టములను లెక్కవైచి సమ్మె లేకున్నచో ఎంతడబ్బు మిగిలేదో యని నిట్టూర్పువిడుచుచున్నారు. నాయకులమధ్య పోరాటములు చెలరేగుచున్నవి. గనుల యజమానులు బిట్టబిగిరిరి. ప్రభుత్వమువారి సలహాలను సయితము నిరాకరించిరి. బ్రిటీషు కార్మికులకు ధనము అంగబలము విశేషముగ నున్నను ఐకమత్యవిహీనతవలన వారి సంకల్పము నెరవేరదయ్యెను. మరికొంతకాలమువరకు వీరు మరల తలయెత్త జాలరు. ఏసంఘ మయినను ముందుకు జరుగవలయు ననిన కట్టుబాటు శిక్షణము లవసరములు. కాంగ్రెసు పక్షమువారు గూడ కార్మికపక్షానికి గాంచి గుణపాఠమును నేర్చుకొనవలయును. వ్యక్తుల యభిప్రాయము లెటులున్నను కాంగ్రెసు నిర్దేశించినవిధమున నడుచుకొనుట యత్యవసర మను గుణపాఠమును నేర్చుకొనవలయును. ఎవరి యిచ్చ వచ్చినట్లు వారు సంచరించుచో, కాంగ్రెసు పనిచేయజాలదు. కాంగ్రెసు సభ్యుల తేకముఖమున నడువనిచో, కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠ ఎటుల నిలువగలదు? ఇంతవరకును కాంగ్రెసు తీర్మానములను పట్టుదలతో నిర్వహింపక దేశము నష్టపడెను. ఇకముందయినను అట్టిలోపమును సవరించుకొని, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి గాంచుట వివేకము.

లిబరలు పక్షపు కొట్లాట

ఇంగ్లండులో లిబరలు పక్షము సన్నగిల్లిన శౌలియు కొట్లాట లభిక మగుచున్నది. ప్రధాననాయకులగు లాయడుజార్జిగారికిని ఆస్క్విత్తుగారికిని మధ్య చాలకాలమునుండియు మనఃస్ఫూర్తి గలవు. ఇటీవల మరింత ఎడబాటుగలిగెను. లాయడు జార్జిగారు ఏయెడ కాగొడుగుట్టువారు.

కొంతకాలము కన్నరైటీవు పక్షము నభిమానించి కొయలిషను ప్రభుత్వమును నడిపిరి. వీరికిని కన్నరైటీవు నాయకులకును మధ్య భేదము గనుపింపకుండెను. ఆస్క్విత్తుగారికి మాత్ర మిది సరిపడలేదు. వీరు ప్రతికూలపక్షము బూనిరి. ఇటీవల జరిగిన సమ్మెసందర్భమున, ఆస్క్విత్తుగారు ప్రభుత్వము నభిమానించిరి. లాయడు జార్జిగారు సమ్మెదారులవల్ల కొంతవరకు సానుభూతి జూపిరి. ఇందు వలన, వివాదము పెరిగెను. లాయడు జార్జిగారు సమ్మెనుగూర్చి అమెరికా పత్రికలలో విమర్శనము గావించుట, పలువురకు కంటకముగ దోచెను. ఆస్క్విత్తుగారు వీరిచర్యను నిరసించిరి. లాయడు జార్జిగారు పక్ష శిక్షణకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించి రని నిందమోపిరి. లాయడుజార్జిగారింతమాత్రముతో లొంగువారుగాదు. ఆస్క్విత్తు ప్రభుత్వంలే లిబరలు మతమునకు భిన్నముగ ప్రవర్తించినట్లు, లాయడు జార్జిగారు స్పష్టపరచిరి. కార్మికులు దూరాలోచన లేకుండ సమ్మె కట్టినను, ప్రభుత్వమువారు సమాధానప్రయత్నముల నాకస్మికముగ విరమించుట తప్పని, లాయడు జార్జిగారి వాదము. లాయడు జార్జిగారు కేరళము చేతనయినను లిబరలు పక్షమును విడనాడవలసి వచ్చుచో, లేబరుపక్షమున జేరవలసి వచ్చును. వ్యవహార మింతదూరము ముందు నాయని మాత్రము సందియము గలదు.

వృత్తివిద్య

ప్రస్తుత విద్యావిధానము కేవల సాహిత్య విద్యను మాత్రమే గ్రహిస్తున్నది. దీనివలన, విద్య నేర్చినవారు పలువురు జీవనాధారము లేక యల్లాడుచున్నారు. విద్యాశాఖామంత్రి గారు విద్యను రెండుభాగములు జేయవలెననిరి. ఒకటి సాహిత్యశాఖ. ఇయ్యది యూనివర్సిటీ డిగ్రీలకు మార్గము జూపును. రెండవది వృత్తివిద్య. దీని నభ్యసించి సాంకేతిక విద్యను బడయవచ్చును. పరిశ్రమలలో బ్రవేశింపవచ్చును. నాల్గవసారమునుండియు సెకండరీ విద్య యీతీరున విభజింప బడునట. సూతనపద్ధతివలన కళాశాలలలో యొత్తిడి తగ్గి పోవుననియు లాభకరమగు వృత్తులలో బ్రవేశించుటకు విద్యార్థులకు కుతూహలము గలుగుననియు నూహించుచున్నారు. హైస్కూలు విద్యార్థులు వెంటనే వృత్తులలో బ్రవేశింపకున్నను కాయ కష్టముపైగల విముఖత తొలగిపోవు ననియు సాంకేతికవిద్యవల్ల అభిమాన మేర్పడు ననియు మంత్రి గారు భావించుచున్నారు. ఇంతకన్నను వృత్తిసాహిత్యవిద్యల సమ్మేళనము ఎక్కుడు లాభకర మని తోచును. అయినను మంత్రిగారి యుద్దేశ్యము లెంతవరకు కార్యరూపము దాల్చునో జూడవలయును.

జపాను: ప్రకృతినంతోభము

జపానునందు అగ్నిచర్యములు బ్రద్దలగుటయు భూకంపములు సంభవించుటయు మామూలయినవి. యుద్ధముల బాధలో జపాను ఇరుకుకొనకున్నను, ప్రకృతి సంతోభమువలన మరణములు తప్పటలేదు. ఇటీవల నొక అగ్నిచర్యము బ్రద్దలై గ్రామముల ననేకములను పాడుజేసెను. మండేడిగంధకము ఊళ్లపై బడెను. పట్టణములు

గూడ కొన్ని ధ్వంసమయ్యెను. వేనకువేలు చనిపోయిరి. చనిపోగ మిగిలినవారు ఇండ్లు వాకిండ్లు లేక అల్లాడుచున్నారు. ఎంతనష్టము గలిగెనో సరిగ్గ మదింపువేయుటకు ఫీలులేకున్నను లక్షలకొలది నష్ట మయ్యె నని సూచింపబడినది అగ్నిచర్యత మింకను ముడుచునే యున్నదట. బాగులు పైకి వచ్చుచున్నవట. మరల నింకను ప్రజ్వలించునని భయపడుచున్నారు. ప్రకృతి భీభత్సమునుండి తప్పించుకొనుటకు శాస్త్రజ్ఞు లనేకమార్గములను కనిపెట్టిరి. అగ్నిచర్యములనుండి తప్పించుకొనుట కింకను వీరు సాధనలను కనుగొనలేదు గాబోలు! జపానుదృష్టి గాంచి శాస్త్రజ్ఞులు సూతన పరిశోధనల గావించురేమో చూడవలయును. జపానుదర్శివల్ల ఎల్లరును సానుభూతి జూపకమానరు.

హజీగాజు స్టబ్బు

దక్షిణాఫ్రికా జాతీయపతాకముగూర్చి డాక్టరు మల్కా మంత్రిగారు తుద కేటుల జెప్పిరో చదువరులు గ్రహించి యుందురు. సామాన్య మనుషునియే లేదని వీరి వాదము. యూనియను జెండా బ్రిటీషు విజయమును, బ్రిటీషు ఆధిక్యమును సూచించుననిరి. స్టబ్బునేనానిగాను మల్కాగారి వాదమును తీవ్రముగ ఖండించిరి. మల్కాగారి అపోహల కెడము లేదనిరి. కాని హజీగాజుగారు మల్కాగారిని సమర్థించుచు స్టబ్బుగారికి జవాబు చెప్పిరి. ఆంగ్ల భాష మాటలాడువారికి, దక్షిణాఫ్రికాపై ఇంగ్లండుకు ఆధిక్యమున్నదను గర్వము గలదట. దక్షిణాఫ్రికాలో డచ్చివారి కింకముం దెన్నడును, అడుగున బడియుండరని హజీగారు వాక్రుచ్చిరి. ఇంగ్లండు దక్షిణాఫ్రికాల సంబంధమును నిర్ణయింపవలసిన తరుణ మాసన్నమయినది. బ్రిటీషు రాజ్యాంగ కోవిదు లేమిచేతనో చూడవలయును.

శ్రీ అరవిందబుద్ధి-రాజకీయములు

రాయిగారు బుద్ధిని ఉపదేశముకొరకుసందర్శించుట

(స్వ కీ య పి లే ఖ రి)

పాండిచేరి, మే 27 - నేను శ్రీ మత అనిలాభరణరాయి గారిని ఘోషగారి యాశ్రమమున దర్శించితిని. తాను అరవిందుని దర్శించుటనుగూర్చియు పత్రికలలో తాను అరవిందుని నాయకత్వము పరిపంప ము ప్రార్థించునను వెల్లడట ప్రకటించబడుటనుగూర్చియు వార్తలు చెప్పిరి.

“నేనునచ్చుటకు కారణము ఉపదేశమును బొందుటకే. అరవిందుని చూడుటకు నేను పాండుచేరి వెళ్ళుచున్నానని యెరుకపడగానే బెంగాలులో నాయకుల కొందరువచ్చి శ్రీ అరవిందునకు వారికోరికగా నిట్లు మనవిచెయవలసి. “బెంగాలులో ప్రజలందరును చాల ఆకురతతో తమరాకక్ష ఎదురుచూచుచున్నారు. ఇట్టివిషమపరిణామముందు అరవిందుని నాయకత్వము లభించినయెడల దైవికవరమని ప్రజలు అప్పుంగుదురు” ఈ సూచనలను అరవిందునకు తెలియపరచెనని వాగ్దానము చేసితిని. ఇదితప్ప వారాకకు రాజకీయములకును ఎట్టిసంబంధములేదు. నేను తెలిసికొన్నంతవరకు రాజకీయములందు ఇప్పటిలో వారు పాల్గొనునట్లు లేదు

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు మసోరికి వెళ్ళుట

అలహాబాదు, మే 28 - పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారు మే 31 కేదిన అలహాబాదునుండి మసోరికివెళ్ళుదురు వారప్పట రెండు మాసములుండును. (ఆ.ప్రె. స్పెషల్)

కార్మిక నాయకుల అంతఃకలహములు

శ్రీదుర్జయనియను నాయకులను కుక్ గారు
దూషించుట

లండను, మే 28. — శ్రీదుర్జయనియను కార్మిక నాయకులచర్యను తీవ్రముగ ఖండించుచు ఎ. జె. కుక్ గారు రోం డా వారియల్ దుపన్యసిందిరి గనులపనివారు తక్కువ జీతములను అంగీకరించవలయునని శ్రీదుర్జయనియను నాయకులు పీడించు చున్నారనియు, యజమానులు ప్రభుత్వమువారు పీడించుట సహించినను కార్మిక నాయకులు పీడించుటను సహించ వలె లేకున్నదని కుక్ గారు చెప్పిరి. గనులపనివారిలో సంప్రదించక శ్రీదుర్జయనియను నాయకులు ప్రధానామాత్యునితో కలసి మాట్లాడిరి. రైల్వేపనివారి నాయకులు గనులపనివారివలల ద్రోహ మొనర్చిరి. సమైక్య రద్దయేవలదని ఎన్ని పర్యాయములు చెప్పినను నీపని నీవుచూచుకొను మని ధామసుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చినట్లు కుక్ గారు తెలిపిరి

ధామసుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెదరు!

లండను, మే 24 — రూటర్ ప్రతినిధి సంవత్సరం ధామసుగారు ఈవివాదమువిషయమై ఇట్లు చెప్పిరి — ఈసమయమున నేను కుక్ గారి దోషాచారాలకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిన, విభేదములు వివాదములు వృద్ధిచెందును కావున ప్రస్తుతము వారికి నేనాప్రత్యుత్తర మివ్వనుదేశించుటలేదు. సమైక్యతమొంది ఘోషపరీక్షకు లేర్పడినపిమ్మట కుక్ గారికి తగుప్రత్యుత్తర మిచ్చెదను

సమైక్యత కార్మికులకు కలిగినవత్తము

బోరనవతునందు జె. ఆర్. క్లెన్సుగా రుపన్యసించుచు

ఇట్లు చెప్పిరి:—

కార్మికులందరు సమైక్యతపద్ధతి నేను అంగీకరింపజాలను. సమైక్యతలుచే కార్మికులకు 20 మిలియనుల పొనుల జీతములు నష్టమయ్యెను. ఈమొత్తములో అల్పభాగమైనను క్రమముగ వ్యయమొనర్చియున్న కార్మికులస్థితి చక్కబడియుండెడిది "

బొగ్గు పరిశ్రమ

అంతర్జాతీయ పరస్పర సహకారావశ్యకత

వాణిజ్యమహాసభయందు చర్చ

లండనులో జరుగుచున్న అంతర్జాతీయ వాణిజ్య మహాసభయందు నేటిదినము బొగ్గుపరిశ్రమవిషయమై చర్చజరిగెను. ఇంగ్లాండునందలి బొగ్గుగనుల యజమానులలో నొకరగు సర్ బెడ్డోర్స్ గారు చర్చను ప్రారంభించుచు ఇట్లు చెప్పిరి — బొగ్గుగనుల యజమానులయొక్కయు పనివారి యొక్కయు ప్రతినిధులతో కూడిన అంతర్జాతీయోపసంఘము ఏర్పడిన పరిశ్రమాభివృద్ధికి మిగుల లాభకరముగ నుండును. పోటీ జరుగకుండుటకై ప్రత్యేక ప్రతిష్టాపనల నేర్పరచుటవలన లాభముండదు. అన్ని దేశములందును పనివారికి మృత జీతములు, పనివారు పనిచేయవలసిన కాలము ఒకేవిధముగ నిర్ణయింపబడిన మిగుల లాభము కలుగును. ఇట్టి అనుకూలస్థితియు ఏర్పడుటకు వివిధదేశముల ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడవలయును.

హంగరీ ప్రతినిధియగు పార్క్లనుగారి విషయమై మాట్లాడుచు ఆయనగారు సభ్యులతో ఒక విచారణసంఘ మేర్పరచుట ఉచిత మని నూచించిరి

విచారణసంఘము నియమింపబడటం

పిమ్మట సర్ బెడ్డోర్స్ గారు రీక్రిండ్ తీర్మాన ముపపాదించిరి:—

"బొగ్గుపరిశ్రమపరిస్థితులు నిలుకడ లేకుండుటకు మూలకారణములను పరిశీలించి, పరిశ్రమాభివృద్ధికి అడ్డుగతులను అభ్యం

రములను తొలగించి బొగ్గు ఉత్పత్తి అధికముగుటకు అన్ని ప్రభుత్వములవారు ప్రయత్నించవలయు నని ఈసభవారు సలహా ఇచ్చుచున్నారు. ఇట్లునర్చిన బొగ్గు ఉత్పత్తి అధికముగును. బొగ్గువలె తగ్గవచ్చును. పనివారికి తగు సౌకర్యములను కలుగజేయుటకు యజమానులకు అవకాశమేర్పడును ప్రపంచపుబొగ్గు వర్తకమునకు సంబంధించిన అన్ని విషయములను పరిశీలించి ఒక నివేదికమును తయారుచేసి రాబోవు సమావేశమున చర్చకు తెచ్చుటకు సభ్యులతో ఒక విచారణసంఘమును సభవారు నియమించు చున్నారు".

ఈ తీర్మానము ఆమోదింపబడెను.

బ్రిటిషువర్తకసంఘములు నేటిదినము వాణిజ్యమహాసభాప్రతినిధులకు విం దోసగిరి.

ఆయుధనిర్ణయనమన్య

వివిధరాష్ట్రముల సూచనలు

జినీవా, మే 28 — జినీవాలో జరుగుచున్న ఆయుధ నిర్ణయోపసంఘమువారు చిత్తు నివేదికమును తయారుజేసిరి. గ్రీకు హంగరీ ప్రతినిధులు ప్రత్యేకసూచనలు గావించిరి. వారి సూచనలను టెక్ నికలు సభాకమిటీవారు పరిశీలించెదరు. లిటిల్ ఎంటిటికి చేరిన రాష్ట్రములన్నియు హంగరీ ప్రతినిధులు గావించిన సూచనలను అంగీకరించి యూగోస్లావులైన హంగరీకి భయకారణముగ నున్నదను సూచనను యూగోస్లావియా ప్రతినిధి ఖండించెను ఈవాదమును రొమేనియా జెకోస్లావేకియా ప్రతినిధులు బలపరచిరి.

హంగరీ ప్రతినిధుల మొమెరాండమును ఉపసంఘము వారు పరిశీలించెద రనియు, ప్రస్తుతము అమలునందున్న సందిగ్ధతములకు విరుద్ధముగ నున్న సూచనలను అంగీకరించుటకు వీలు లేదనియు నెసిలు ప్రభువుగారు చెప్పిరి. ఆయుధనిర్ణయమహాసభ జరుపు విషయమై యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రభుత్వమువారు ఆతురపడుచున్నారనియు, ఉపసంఘముల పని సంపూర్ణముగ ముగిసినగాని మహాసభ జరుగు లేదని నిర్ణయించుటకు వీలులేదనియు నెసిల్ ప్రభువుగారు ప్రకటించిరి.

జరిగిన పని

జినీవాయందు జరిగిన పరివిషయమై నెసిలు ప్రభువుగారు రూటర్ ప్రతినిధితో ఇట్లు చెప్పెను — 1927 సంవత్సరము ముగియులోపల ఆయుధనిర్ణయమహాసభ జరుగుట ఆసంభవమని అభిప్రాయపడుచున్నాను. ఉపసంఘములవల్ల కొన్ని విషయములు పరిష్కరింపబడినవి. కాంతిసమయముకొండు వలసిన ఆయుధసామగ్రి సైనికులసంఖ్యను మాత్రమే నిర్ణయించుట సాధ్య మని అన్ని రాష్ట్రములవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. మహాసభ సమావేశమున ప్రతిరాష్ట్రమువారు తమకు అవసరముగ సైనికులసంఖ్య ఆయుధసామగ్రిని వెలుపుపట్టికను తయారుచేసి మహాసభయెదుట నుంచెదరు".

ఇటలీ సామ్రాజ్యకాంక్ష

టర్కీవారి భయము

బ్రిటిషువారి సహాయము అవసరము

లండను, మే 24 — టర్కీ ఇటలీల సంఘర్షణముగంచి డెయిలీన్యూస్ పత్రిక కాన్స్టాంటినుపోలి విలేఖకుడు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:

అంగారాను కెమాలపాషాగారు ఉన్నతస్థితికి తెచ్చిరి. కెమాలపాషాగారు కొన్నితప్పు లానర్చిరిగాని టర్కీకి స్వతంత్రరాష్ట్రగౌరవమును కలుగజేయు ఉత్సాహముతో పాటు పడి రని చెప్పకతప్పదు. టర్కీ ప్రజలు ఇట్లునమ్ముటచే కెమాల పాషాగారికి వారన్నివిధముల తోడ్పడుచున్నారు.

కెమాల పాషాగారి ఇబ్బందులు అధికముగుచున్నవి. ఆర్థికముగ టర్కీ సీపెస్థితియందున్నది ఆసియా మైనరులో 800000 మంది ఇటలీ సైనికులు లున్నారు. టర్కీపై దాడిచెయ్యటకు ఇటలీ సేన సిద్ధముగ నున్నది స్వీర్నా వర్తకములందు ఆయుధసామగ్రితో ఇటలీ సైనికుల నెదిరించుటకు టర్కీ సేనలుకూడ సిద్ధముగ నున్నవి రెండురాజ్యములవారు నిజముగ యుద్ధప్రయత్నములను గావించుచున్నారు.

ఇటలీవారి దౌర్జన్యమునకు భయపడుటచేతనే టర్కీ బ్రిటిషువారి సానుభూతిని బడయగోరుచున్నది. పిచ్చిభయమును

లోనై మనోగొర్రు టర్కీలో యుగళ గళంగిన అదిష్టి నియాయందు కలిగిన సానుభూతి తప్పక మోరగలదు.

యుద్ధము టర్కీ జనసంఖ్య తగ్గిపోయినది. 1910 సంవత్సరమున జనసంఖ్య 12 మిలియనులు ఇచ్చటిజనసంఖ్య 7 మిలియనులు మాత్రమే. ఆసియా మైనరునందు ప్రజలందరు రోగములతో పీడింపబడుచున్నారు రోగములను అంతమొందించుటకు గట్టిప్రయత్నములు గావించబడుతున్న ఆసియా మైనరు నిర్మాణమ్యము కావచ్చును.

కాంతి టర్కీకి అత్యవసరము. ఇందులకు బ్రిటిషువారి సహాయము సానుభూతి అవసరము. కర్మనశమున ఎవరైనను టర్కీని ఎదిరించిన యుద్ధముచేయుచు టర్కీ అంతరించగలదు. కాని ఆయుధమునందు అంతరించునది ఒకటర్కీమాత్రమేకాదని గుర్తెరుగవలయును.

పోలండు విప్లవము

పిల్సుడిస్కిగారి ఉద్దేశములు

వార్సా, మే 26 — రూటర్ ప్రతినిధి సంవత్సరం మా ర్షలు పిల్సుడిస్కిగారి రీక్రిండ్ అభిప్రాయములను తెలిపిరి —

పోలండు సేనయందును ప్రభుత్వమునందును కొన్ని సంస్కరణములను గావించవలయు నని నేను ఆరుమాసములనుండి ప్రయత్నించుచుంటిని. కొత్తగ ధనవంతులైనవారు ఎట్టి అక్రమములు గావించుచున్నను తప్పించుకొని పోవుచుండుట నా అగ్రహమునకు ప్రధానకారణము. నేను ప్రాత ప్రభుత్వమును అంతమొందింప యత్నించితినిగాని అభ్యుత్థునిపట్ల ఎంతమాత్రము నాకు ద్వేషములేదు. నా ఉద్దేశములను అభ్యుత్థునకు తెలిపితిని గాని వారు ఈవిషయమై నాతో కలసి ఆలోచించుటకు గాని తగుచర్య పుచ్చుకొనుటకు గాని అంగీకరింపలేదు. డిక్టేటరుపదవిని నేను కోరుటలేదు రాష్ట్రాభివృద్ధికి అందరు కలసి యథాశక్తి పాటుపడుట అవసరము

నేను విప్లవము జరిపినను నాఉద్దేశము నెరవేరగ నే సక్రమప్రభుత్వవిధానమును స్థాపించితిని. విప్లవము జరిగినను విప్లవ ఫలితములు అనుభవించు దురదృష్ట దేశమున కేర్పడలేదు.

అభ్యుత్థుపదవికి అభ్యర్థులను కేర్పొనిన పిమ్మట నేను అభ్యర్థుల నందరిని ఆహ్వానించి, అభ్యుత్థుడు రాజకీయకక్షలతో గాని బాంకీలతో గాని వర్తకప్రతిష్టాపనలతో గాని సంబంధము కలుగజేసికొనగూడ దను సిద్ధాంతమును అభ్యర్థులందరు అంగీకరింపవలయునని కోరెదను "

బాక్సరు ఇండెమ్నిటీ

విల్లింగుడను రాయబారపు ఫలితములు

రగ్జీ, మే 26 — బాక్సరు ఇండెమ్నిటీ నిధిని చైనావారికి లాభకరముగువిధమున వ్యయమొనర్చు విషయమై విల్లింగుడను ప్రభువుగారి అధ్యక్షతన చైనాకు పంపబడిన రాయబారులు తమ నివేదికమును తయారుచేయుచున్నారు. ఇండెమ్నిటీ నిధులలో ఎక్కువభాగము చైనాయందు విద్యను వ్యాపింపజేయుటకును, వైద్యసహాయము వృద్ధిచేయుటకును వ్యయపరచవలయునని రాయబారులు నూచించుచున్నారు. ఈనిధికి ధర్మకర్తలుగ చైనావారును బ్రిటిషువారును నుండవలయు నని కూడ నూచింపబడినది.

అబ్దుల్ క్రిం లొంగిపోవుట

ప్రాన్సు స్పెయినుపై దోలువిడుదలచేయబడిరి

పారిసు, మే 28:—అబ్దుల్ క్రింగారిని టాజనగరమునకు ప్రెంచివారు తీసికొని పోవుచున్నారు తనకుటుంబముతో క్రింగారు ప్రెంచివారిశరణు జొచ్చిరి ప్రెంచివారికి లొంగిపోవుటకు పూర్వము తాను నిర్బంధించియున్న ప్రాన్సు స్పెయిను నేటిపు ఖయిదీలను క్రింగారు విడుదలచేసిరి.

జపానునష్టము

టోక్యో, మే 28 — అగ్నిపర్వతము బ్రదలగుటచే కిటోరలో 114 గృహములు ధ్వంసమైపోయెను చనిపోయినవారి శవములు 144 దొరకినవని హోకైదో తంతివారు రిపోర్టు చేయుచున్నది. ఈప్రకృతివైపరీత్యమువల్ల 20 లక్షల యెన్నుల నష్టముకలిగినదని ఉజ్జాయింపు వేయబడినది. అగ్నిపర్వతమున ఇంకను అగ్నిబాగ్నలు కనుపకుచుండుటచే మరల పర్వతము కేరొకచోట బ్రదలగునేమో యని ప్రజలు భయపడుచున్నారు.

దక్షిణాఫ్రికా పతాకవివాదము

డాక్టరు మాలనుగారికి జెనరలు స్ట్యూగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుట

కేవలపున, మే 27 - డాక్టరు మాలనుగారి ఉపన్యాసమును తీవ్రముగ ఖండించుచు జెనరలు స్ట్యూగారు ఉపన్యాసించిరి.

దక్షిణాఫ్రికాయందలి బ్రిటిషువారి నుద్దేశించి మాలనుగారు చెప్పినమాటలు ఆక్షేపకరముగ నున్నవి ప్రాత రిపబ్లికు పతాకముతో కూడ యూనియనుజాకును చేర్చుటకు ఆపజిన ను వర్గమువారు అంగీకరించెదరు డచ్ దక్షిణాఫ్రికావారిపై ఇంగ్లీషువారు దౌర్జన్యమొనర్చుననుస్య లేనేలేదు దక్షిణాఫ్రికా ఐక్యత్యమును నూచించుట అవసరమైనచో ప్రాత రిపబ్లికు పతాకమును యూనియను జాకుతో చేర్చవచ్చును. వివాదముతో కూడిన ఈసమస్యను కాంతముగ ఆలోచించి పరిష్కరించుటచితము.

యూనియను జాకు దక్షిణాఫ్రికా పాతచరిత్రను స్పష్టముగ తెల్పుటచే అంగీకరించుటకు వీలులేదని మాలనుగారి వాదమును గ్రెన్ వీల్ గారు బలపరచిరి.

జెనరలు హార్డుగాజ్ గారు డచ్చిభాషయందు పర్యవేక్షించుచు ఇట్లు చెప్పిరి - యూనియనుజాకుపట్ల నా కెంతమాత్రము ద్వేషములేదు. దక్షిణాఫ్రికాయందు ఇంగ్లీషు మాట్లాడువారు యూనియనుజాకు పతాకమునకు ప్రాముఖ్య మొనర్చుట దక్షిణాఫ్రికాయందు బ్రిటిషువారి ఆధిక్యమును నూచించుచున్నదని ప్రజల యందొక అభిప్రాయ మేర్పడినది. యూనియనుజాకు పతాకమును అంగీకరింపవలయు నని చెప్పుటకు ఇంగ్లీషు మాట్లాడువారికి అధికారములేదు. ఈపతాకమును నిరాకరింపవలయు నని చెప్పుటకు డచ్చిమాట్లాడువారికి అధికారములేదు కావున డచ్చి మాట్లాడువారు తమ అభిప్రాయములను స్పష్టపరచుటకు అవకాశమునక ఒక సంవత్సరమువరకు వేచియుండవలయు నని తీర్మానించుకొంటిని. దక్షిణాఫ్రికాలో డచ్చి మాట్లాడువారు ఇంగ్లీషు మాట్లాడువారికన్న క్రొత్తవారని పరిగణింపబడగూడదనియే నా ఉద్దేశము.

గనులపనివారి నాయకుడు

ఎక్కువగపనిచేయుచుండుటచే దుర్బలుడగుట

రగ్గీ, మే 26 - నై నర్సు ఫెడరేషను కార్యదర్శి యగు ఎ. జె. కుక్ గారు నిన్నటివిషయ పనివారిసభయందు పర్యవేక్షించుచు అకస్మాత్తుగ కూలిపోయిరి. విక్రాంతి పుష్పకొనక అధికముగ పనిచేయుచుండుటచేతను వనోజేదన అధికముగ నుండుట చేతను వారి ఆరోగ్యము చెడి ఈవిధమున నిలిచి మాట్లాడుటకు కూడ శక్తిలేకపోయెను. ఈ వారములో వారి విధమున మూడుపర్యాయములు కూలిపోయిరి.

రగ్గీ, మే 26 - బ్రిటిషు రాయలు ఏర్ ఫోర్సువారు కేట్ టవునునుండి తిరిగివచ్చుచున్నారని శేఫుసాయంకాలము కెయికో చేరెదరు. శనివారము లండను చేరెదరు.

వాషింగటను, మే 26 - ఐరోపాసంగ్రామమున అమెరికా సైనికులతో కలిసి పనిచేసిన విదేశీయులందరు ఎట్టినిర్బంధముల లేక అమెరికాయందు నివాసముల నేర్పరచుటకు సౌకర్యములు కలుగజేయుచు సెకేటునందు అంగీకరింపబడిన బిల్లును అగ్రతల్పగు కూలిడ్జిగారు ఆమోదించిరి.

రగ్గీ, మే 26 - ఇంగ్లండునందలి లాండ్సు ఎండునుండి అట్లాంటికు వహనముద్రము మీదుగ న్యూయార్కుకు క్రొత్త కేబిలును ఏర్పరచు ప్రయత్నములు నేటిదినము ప్రారంభమైనవి. ఈకేబిలు 4000 మైళ్ల పొడుగుగ నుండును. నిమిషమునకు 500 మాటలు పంపుటకు వీలగును. ఇంతపెద్దకేబిలు ప్రపంచమున మరెచ్చటను లేదు.

ప్రాన్సు ఆర్థికపరిస్థితులు

పారిసు, మే 26 - ప్రాన్సు విలువను సంరక్షించుటకై ప్రభుత్వమువారు కొన్ని క్రొత్తనిర్బంధములను కలుగజేయుచున్నారు సరకులు ఎగుమతిచేయువా రందరు ఎగుమతిలెక్కలను ప్రతిసల ప్రభుత్వమువారికి పంపవలయును తాము ఎగుమతి చేసిన సరకుల విలువను దేరియులవద్దనుండి మూడు నెలలలో వారు వసూలు చేయవలయును. లేకున్న కఠినశిక్షలకు పాలయ్యెదరు.

ఈజిప్టు రాచకీయములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

కయిరో, మే 28 - కయిరో తంతివార్త లిట్లు డెలువుచున్నవి - పనిత్రపు తివాసీంపివేయు ఉత్సవమును అతి శోభతో ఘోషరాజుగారి సమక్షమున జరిపిరి.

రాచకీయములు

ఫాడురాజుగారును జార్జి లాయిడ్ ప్రభువును గలిసి రాచకీయములను కడుదీర్చుచుగ సాంతముగ చర్చించిరి.

మంత్రివర్గపు లేర్పాటులు

విషయమునుగూర్చి జగలులు పాపాగారును, అడిలీ పాపాగారును మైత్రితో ఈలోపుగ సంభాషించిరి.

రిపుల పరాజయము

ఫ్రెంచిపత్రికల సంతసము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

ప్యారిస్, మే 28 - ప్యారిసు తంతివార్త లిట్లు డెలువుచున్నవి - రిపుల సమరము అంతరించుటచే ఫ్రెంచిపత్రికలన్నియు సంతసమును బెల్లిబుచ్చుచున్నవి. మరల ఇట్టి పోరాటము ఎన్నడును జరుగరాదని వ్యక్తీరించుచున్నవి. ఇకమీదట రిపులను ఓరిగా పాలింపవలె ననుచున్నవి. ఈసందర్భమునందు ప్యారిస్లో స్పెయినుసహకార మవసరమనుచున్నవి మరాకోలో ధనమును ఐకపరుచుకొనుటకు ఫ్రెంచిస్పెయిను సహకార వసర మనుచున్నవి.

అబ్దులుకరీంగారు

అబ్దులుకరీంగారిని మట్టిమరాజ్యములో నివసించుటకు అంగీకరించరని నూచించుచున్నారు. అబ్దులుకరీంగారిచే మరాకో సుల్తానుకు తూహుఫాను తప్పక జెప్పించెద రనుచున్నారు.

అబ్దులుకరీంగారు లోబడుటచే మరాకోలో ఫ్రెంచివారు వివాళము గాంచెదరని ఇంతవరకు ఆశించుచున్న బోలీషివికు జర్మను ఆశర్పియు, పటాపంచ లైనవని 'లిహ్యాటిను' పత్రిక నిర్ణయించుచున్నది.

బుడాపెస్టు చెయ్యిప్రాంతుల ఫ్రెంచి బ్యాంకు పోర్టరి నోట్ లను తయారుచేసినందులకు హంగేరి ప్రభుత్వమువారు నిండుతుకు కఠినశిక్షలు విధించిరి. లిన్నిసుకార్చెట్టు రాకు మారుడుకూడ నిందితులలో నొకడుగ నుండెను. ఇతనికి రెండు సంవత్సరములశిక్ష విధింపబడెను.

బ్రిటిషు వస్తువులను

బహిష్కరించుట

చైనావారి ప్రయత్నముల ఫలితములు

రుగ్గీ, మే 26 - చైనావారి బ్రిటిషువస్తు బహిష్కరణ ప్రయత్నములు అంతమొందినవిని బ్రిటిషుకాన్సులు పంపిన వార్తలపల్ల తలెయ్యచున్నది దక్షిణ రేవులయందు బ్రిటిషు వ్యాపారముపట్ల ద్వేషము అధికముగనుండెను చైనాలో రెండుప్రభుత్వము లుండుటచే బ్రిటిషువ్యాపారమునకు కొంత ఇబ్బంది ఏర్పడెను. కాని ప్రస్తుతము సౌహృదపరిస్థితులు క్రమముగ ఏర్పడుచున్న వని చెప్పవచ్చును

పంజాబు ప్రారంభవిద్యాచట్టము

ధిల్లీ పురసరిహద్దులలో జూలై 1 వ తేదీనుండి అమలులోనికి వచ్చును

ధిల్లీ, మే 27 - పంజాబు ప్రెసిడెన్సీ ఆఫ్ (191 లో 7 వది) అమలులో పెట్టవలెనను పురపాలక సంఘమువారి సలహాను ఫీపు కమిషనరుగారు ఒప్పుకొని, దానిలోని రెండవభాగమును ధిల్లీ పరిహద్దులలో జూలై 1 వ తేదీనుండి అమలు జరుపుటకు అనుజ్ఞనిచ్చిరి. నిర్బంధ ఉచితవిద్య గరపురికగై జుడు పాఠశాలలకు 6, 11 ఏండ్ల వశిమియగుబాలుగుకు పంపరుండుట చేరముగా పరిగణింపబడునని తలచింద్ర లకును యజమానులనును తెలియబర్పడమైంది. (ఆ. 1 పె)

వాతావరణస్థితి

1926 సం॥ మే నెల 28-వ తేది శుక్రవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత	అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రత	వర్షము	తేదీనుండి వర్షము	కురియో
	గ్రేడ్ 24 గంటలలో	గ్రేడ్ 24 గంటలలో	గ్రేడ్ 24 గంటలలో	గ్రేడ్ 24 గంటలలో	మొత్తము
గోవాలోపుర్	92.8	83.0	...	8.78	+ 1.15
విశాఖపట్టణం	98.8	86.9	...	2.22	- 0.26
కాకినాడము	104.8	88.7	...	8.19	+ 1.31
హైదరాబాదు	101.7	84.2	...	2.84	+ 0.53
కర్నూలు	108.5	82.7	+ 0.24
బళ్లారి	105.0	79.4	...	4.56	+ 2.08
అనంతపురం	1.68	- 0.85
కడప	108.5	86.9	...	1.51	- 0.28
నెల్లూరు	118.1	86.0	...	1.87	+ 0.27
మద్రాసు	107.9	85.8	...	0.20	- 1.27
కడపూరు	100.6	78.5	...	2.09	+ 0.82
నేలము	102.8	74.9	0.46	5.08	- 1.07
కోయంబూరు	94.9	74.4	...	2.78	- 0.81
తిరుచనాపల్లి	104.7	81.4	...	0.82	- 3.72
నాగపట్నాము	102.9	84.1	...	0.08	- 2.02
మధుర	102.0	79.8	...	5.18	+ 0.40
పాంబు	90.8	83.4	...	2.06	- 0.33
తిరునల్వేలి	5.22	+ 1.25
తిరువేండ్రము	84.6	78.8	0.08	19.61	+ 8.19
కొచ్చిక్	85.0	76.9	0.48	12.70	- 18.8
కాలికట్టు	92.8	79.1	...	6.78	- 3.70
మంగళూరు	92.0	81.1	...	1.21	- 4.75
బెంగళూరు	96.9	69.4	...	5.68	+ 0.57
మెర్కాత	81.8	64.4	...	3.54	- 3.70
కొడైకనాల్	70.6	57.1	...	12.75	+ 3.06

సర్కారులు: - కొన్నిచోట్ల ఆకాశము నిర్మలముగనున్నది కొన్నిచోట్ల మేఘావృతమైయున్నది కాకినాడలో పకటి వేడిమి మూడుడిగ్రిలు ఎక్కువ విశాఖపట్నములో రాత్రివేడిమి 5 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్కన్ - ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. ఆర్ద్రత తక్కువ పకటివేడిమి 5 నుండి 5 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 2 $\frac{1}{2}$ నుండి 4 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము - ఆకాశము నిర్మలముగనే యున్నదనవచ్చును. ఆర్ద్రత చాలతక్కువ. పకటివేడిమి 8 నుండి 9 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 5 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

పచ్చే 24 గంటలలో అంత మార్పిడియు నుండదు.

ఎన్. ఆర్. యు. సాపూరు.

వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

వర్ష పాతము

సిల్వా, మే 27 - తుత్తుత్తరమున స్వల్పవర్షమును అశోకదుమారములు పశ్చిమోత్తరభారతముందును గలిగెను. ఉత్తర ఆరేబియా సముద్రమునందు వాతావరణము సరియైన దోవకు వచ్చినది గమరము దేశదక్షిణభాగమున గలిగినట్లు వార్తా వచ్చినవి. దక్షిణ బర్మా, అస్సాము, కాశ్మీరము, పశ్చిమోత్తర పరగణాలు, ఈశాన్య మద్రాసులలో అక్కడక్కడ వర్షము న్నిది ఉత్తరబర్మా, వంగము, ఉత్తర పంజాబులందు వర్షము కొద్దిగ కురిసినది

నూచన: - గొప్ప మార్పిడియు కానరాదు (ఆ. 1 పె)

మెయిలుస్టేషన్లు

బొంబాయి, మే 27 - బొంబాయినుండి 22 వ తేదీన టుపాతో బయలుదేరిన 'రావల్పిండి' ఓడ ఏడెను 26 వ తేదీన సాయంకాలము 5-30 గంటలకు చేరి ఆరాత్రియే 10 గంటలకు బయలుదేరిన.

లండనునుండి టుపాతో 20 వ తేదీన బయలుదేరిన 'కెయిజరీ హిందు' ఓడ 26 వ తేదీన ఉదయము 8-30 గంటలకు పోర్టుపెద్ద చేరి ఆరాడే 12-30 గంటలకు బయలుదేరిన.

'గెనోవా' ఓడ ఏడెను 26 తేదీన విడచి జూన్ 1 వ తేదీన ఇక్కడకువచ్చును. (ఆ. 1 పె.)

నెల్లూరు (స్వకీయచిత్రం)

ఎన్నికల ప్రచారము

నెల్లూరునుంచి జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శులు శ్రీయుతులు పానకా పట్టాభిరామిరెడ్డి వెన్నెలగంటి రాఘవ య్యగార్లను, గూడూరునుంచి జేపిరెడ్డి శేషురెడ్డిగారును నాలుగ జిల్లూరునుంచి అక్కిరాజు వెంకట్రామయ్య వర్మరాయలు, పెంచల సరసింహస్వామి బ్రహ్మాశ్రమ సంఘమున ఎన్నికల ప్రచారము చేయుటకును అగ్రు విక్రయించుటకును జూలై 25 తేది ఉదయము 10 గంటల మొదలు సాయంత్రమువరకు అచ్చట చచ్చట మూడు నాలుగు ప్రదేశములందు మీద కాంగ్రెసు 40 శత్రువులనుండి జేయుచున్న ప్రజాసేవను గూర్చియు బ్రాహ్మణేతరతనమువారు ప్రజాప్రతినిధు లని పేరుపెట్టుకొని కాసనసభలకు వెళ్లి యచట ప్రజలకుచేయు యశ్వాసముల గూర్చియు, కాంగ్రెసువారు కాసనసభలకు వెళ్లదలచిన కారణముల గూర్చియు ఖద్దరునే సవాసపయోగించుచు త్రాగుడును సంపూర్ణముగా నాశనముచేసినగాని దేశమునకు ముక్తిలేదని యు యెట్టి నిర్భాగకార్యక్రమమును కొనసాగించుటకే కాసన సభల వెలువలను, లోపలను ఆంగ్లేషచేయకలసినసమయ మా పన్నమైనదనియు తిన్నిమత్తమే నెల్లూరు మండలమునకు కాంగ్రెసుపక్షమున కాసనసభలకు శ్రీయుతులు పానకా గోవిందురెడ్డి అనుచర్లకృష్ణరావుగార్లను అభ్యర్థించితిమనియు ప్రజాప్రభోధకరములను నుపన్యాసముల నొసగిరి. ప్రజలలో సంపూర్ణోత్సాహము పాడకట్టుమండెను అద్దరు బాగగ విక్రయింపబడెను అచ్చటచచ్చట కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు పానకా గోవిందురెడ్డి కృష్ణరావుగార్లకు వట్ల నొసంగడు ఖద్దరునే ధరింపుడు అను ప్రకటనలు నలునయివులు ప్రేరేపించుండెను. కరపత్రమును విరివిగ పంచబడెను శ్రీయుత బెజవాడ రామ చంద్రారెడ్డిగారు కూడ తమ ప్రచారముకొరకు కాబోలు వచ్చి యుండిరి.

పోలీసుదౌర్జన్యము

ఆంధ్రప్రదేశ్ సమస్యను పూర్వమున్న కళావత్తుల భద్ర తనాట్య ప్రదర్శనాంతరమున శ్రీ పానకా పట్టాభిరామిరెడ్డి గారు మరల తన యుపన్యాసమును దేవాలయములోఁ జల ప్రారంభించెను ప్రజలు అతి నిశ్శబ్దముతో వినుచుండిరి అప్పుడు తాత్కాలికముగా డి.కె.ఎస్. యన సైక్లరుడదిగొరమును పొందిన అవాచక మెమిడిక్ యను డబ్బును సైక్లరు ఉపన్యాసము చేయరావలెనని శ్రీయుతరెడ్డిగారు యన సైక్లరుగారి కేమియు ఉపన్యాసమునిలుపుట కధికారము లేదనియు ఎన్నికల ప్రచారములో పోలీసువారి జోక్య మనవలసరమనియు ప్రజలు కాంతముగా వినుచు న్నారు గాన ప్రజారక్షణ భంగమేమియు లేదనియు తెలిపి ఉపన్యాసమును గావించుచునే యుండెను. అప్పుడు యన సైక్లరు యుపన్యాసములు వినుకుండ ప్రజలను లేపవలయునని యాజ్ఞ యొసంగి పోలీసు కాళ్లపైబులును పంపిరి కొందరు ప్రజలపై దౌర్జన్యముగా బడి, కొట్టి వారినిలేపిరి. ఇంతలో వెన్నెలగంటి రాఘవయ్యగారు, పోలీసు వారననసరజోక్యము కలిగించుకొనుచు న్నారనియు, న్యాయము ప్రజలకు బోధించునపుడెల్ల పోలీసు పూరిట్టిచర్యలనే చేయుచుందుననియు, ప్రజలకు వినవలయునని కురూపాలనుండిన, కాంతముతో తాము చెప్పినదంతయు విన బుచ్చుననియు చెప్పిరి. అంత ప్రజలెల్లరు మరల సర్దుకొని కూర్చుండిరి అంతట యన సైక్లరుగారు చేయునదేమియులేక, కొంతవరకు గర్భకర్తమీదను, ఉభయకర్తమీదను కోపానలమును గురించి, పోలీసు కాళ్లపైబులునుపంపించి, తప్పెట్లగు, మేళతాగలు నచటికి తెప్పించి ఉపన్యాసము ప్రజలకు విన బడకుండునట్లు రుగ్ధాగ్రాసులగావించిరి ఉపన్యాసముల కంత రాయము కలిగెను త్వలో ఉద్దేశము ప్రారంభమాయెను కాని ప్రజలు దీనియొక్క మూలసూత్రమును గమనింపకపోలేదు పోలీసువారిదౌర్జన్యవర్ధకులపై అత్యధిగమనవరచరి తీవ్రసేవాపరుడు లేడు.

మరల నెల్లూరు తాలూకా మైపాడుగ్రామములో జరుగు విశ్వేశ్వరస్వామి బ్రహ్మాశ్రమ సంఘమున ఎన్నికల ప్రచారము గావించుటకు శ్రీయుత పానకా పట్టాభిరామిరెడ్డిగారు, బహులు వెడలిరి

భీమవరం తాలూకాబోర్డు మీటింగు

జూలై 6-26 వ తేది కరువారం పగలు 12 గంటలకు భీమవరం తాలూకాబోర్డు ఆఫీసులోనుంచి భీమవరం తాలూకా బోర్డు మీటింగు జరుపబడును

పె బాపిరాజు

మనదామవార్తలు

కత్తితో పోడుచుట:—బుధవారమునాడు రాత్రి కృష్ణా, తాండవరాయ్ అను ఇద్దరు కేడీలు పోట్లాడుకొను చుండ తాండవరాయ్ కృష్ణాను పొడిచెను వానిని ఆస్పత్రికి తీసికొనిపోయిరి. తాండవరాయ్ కు పోలీసులు పట్టుకొనిరి (అ. ప్రె.)

తంత్రివార్ ప్రకటన:—తంతులు తెగిపోయియున్నంగున బర్మానుండి వచ్చు తంత్రివార్తలును బర్మానుపోవు తంత్రివార్తలును చాల ఆలస్యముగా చేరునని ఇందులన తెలియజేయడమయినది

రాకపోకలు —తెప్పి నెంటు కర్నూలు ఏ ఆర్. రైలు గారు నేడుదయమున బొంబాయిమెయిలులో విచ్చిరి.

కృష్ణాకర్మలకు ఎఫ్ డిల్లీయు న్నూవర్సగారు నేడుదయమున వద్రాసుకు విచ్చిరి.

ఎఫ్ ఎల్. ముల్లాగారు నేడుదయమున విచ్చిరి.

డర్|| హోతే ఇన్స్పెక్టర్ నేటుగారు కడవినరాత్రి బెంగళూరికి వెళ్లిరి

డి ఎ డి ఎయివికా సకాగారు కడవినరాత్రి తిరుపూరుకు పోయిరి

రెవరెండు ఎ. ఎఫ్ లోపుగారు అమెరికా వెజిటల్ లందు పర్యటనమొనర్చుటకు అమెరికాకు వెళ్లుటకై గడవినరాత్రి బొంబాయికి వెళ్లిరి. (అ. ప్రె.)

మద్రాసు కార్పొరేషన్

ప్రత్యేకసభ

1926 సం|| జూన్ 1 వ తేదీ సాయంత్రం 4-30 గంటలకు రివ్యూభవనమున ఈ క్రింది వ్యయములకుగాను 6 25 లక్షల రూపాయలను అప్పుతెచ్చువిషయమును చర్చించుటకై ప్రత్యేకసభ జరుగును —

1 కెల్లె సుద్రెయినును బాసచెయ్యుటకు	రు 1,50,000
2 మార్కెట్టులను కట్టుట	1,00,000
3 భూమిని, భవనములను కొనుట	1 00,000
4 పౌరశాలల భవనములు	1,00,000
5 వర్షునాపును బాసచెయ్యుట	75,000
6 కాలిట్రోలను కట్టించుట	50,000
7 అచ్చుంచుట కాలనలను కట్టుట	50, 000

బ్రహ్మ శ్రీ మహాకవి, గాయక, నట, వైదిక, కిరీమణియగు శ్రీమదబ్బాడ ఆదిభట్ల నారాయణదాసుగారి హరికథ

శ్రీ నారాయణదాసుగారు క్రిందటిమంథన వారమునాడు సాయంత్రము మ రా శ్రీ గంటిలత్తున్నగారి భవనమున వారి వసువరాలి పరిణామము హాస్యన దినములలో శ్రీమత్కవికల్యాణము హరిదాసగారి జ్యేష్ఠ సభ్యుల నందరి నానంద బద్ధి విమన్యుల సేవ నాడు హరిధన వివరమును మ రా శ్రీ వేపా రామేశ్వరగారు క వి కృష్ణస్వామి అశ్వరథగారు, శ్రీవరంజలి కావ్యిగారు, రావు బహదూరు శ్రీమయిదవోలు చెంగయ్యపంతులుగారుచావు. సూర్యారావుగారు మన్నగి వహానీయులు విచ్చేసినారు.

శ్రీ నారాయణదాసుగారు క్లాసునిముయిన నృత్య, చేతన గొప్ప కంపస్వరముచేతను కేర్నపియర్ లోనుండి వచ్చి త్తమాచేసిన సంగీతకృష్ణాకమలచేతను ఆగ్రహద్యవస ములుచేతనును కథల నందరిని విక్రీలి సంతృప్తి రించినారు

మెలావూరు } కొత్తూరి కామేశ్వరరావు.
28-5-26 } హైకోర్టు ఆఫీసు.

క్రిమినల్ ప్రాసీడరుకోడుక్రింద ఏప్రిలు 25 తేదీక ఆగ్రహ చేయబడి ఆరెస్టులోనుండిగానే గూండాకృష్ణక్రింద వారంటు పంపబడిన విశ్వేశ్వరం జరిగియా తరఫున బెయిలు దరఖాస్తు గాగా కుకత్తా హైకోర్టులో జడ్జటు రాన్ కినుదువాలగార్లు

గద్వాలసంస్థానము

ప్రస్తుతపరిస్థితులు

రా|| బ|| సి || డి రంగారెడ్డిగారు, వి. ఏ. వి. ఎల్. హైకోర్టుకిలు, కర్నూలుజిల్లాబోర్డుఅధ్యక్షు డి|| వ్రాయుచున్నాడు —

“1924 సం మే నెల 12 వ తేదీన గద్వాలరాజుగారు తమభార్యయగు రాణి ఆదిలక్ష్మీదేవమ్మగారిని, ఇరువురు పుత్రికలను వదలి మరణించినసిమ్మరాజుగారి కుమార్తె లిరువురను వ్యక్తురాండ్రయి వారియం దెవరికైనను మగతీసువుకలిగి, ఆచాలుడు ప్రభుత్వమువారి యధీనముక్రింద చక్కగావిద్యనభ్యసించి వ్యక్తుడనునంతవరకును సంస్థానముపోషణకర్తల కోర్టు యధీనముండవలయు నని నైజాముగారు యాజ్ఞించి యుండిరి. సంస్థానము చాలకాలమువరకును నైజాముగారి రాజ్యముతో కలిసియుండవలెనని తానియర్థము. అందులకు పోషణ కర్తలయధీనముననుండు యాజ్ఞకు తొలగించవలసిన దనియు, తనభర్తమరణాంతరము సంస్థానాధికారము తనకు రావలసియుండుననియు రాణిగారు 1924 సం జూన్ నెలయందు నైజాముగారికి పెటెషన్ ను పంపియుండెను. నైజాముగారి యాజ్ఞను భారతదేశమందంతటను హిందువులయందుకలవరము జనించెను నైజాముగారు సంస్థానమును రాజ్యమునగలుపుకొనుటను చాలించి రాణిగారుతనమపండియుండిన మెహెరియల్ నందు విషయములను విచారించుటకు రివిన్యూ సెక్రటరీ గారిని, హామెసెక్రటరీగారిని, హైకోర్టు జడ్జిగారి నొకరిని కలిపి 1926 సం. మార్చియందొక సంఘమునేర్పరచి

ఆ కమిటీవారు దీర్ఘ విచారణను సలిపి 1925సం ఆగష్టు నెల ప్రారంభములందు తమవిధిని నెరవేర్చి ఇంతవరకును కడపటికొక్కొక్క రాకున్నది కమిటీగారు నివేదికనుపంపిరిలేదో తెలియకున్నది కమిటీవారు నివేదిక కనుపంపకుండిన యెడల వారి విచారణముగిసిన సంవత్సరము వరకును ఆదీయుండుటకు కారణమేమియు కానరాదు కమిటీవారు నివేదికను పంపియుండినయెడల కడపటి యుత్తరు వింకను రానందులకు కారణములేవియు లేవు నైజాముగారి రాజ్యమునుండి ముఖ్యమైన హిందూ సంస్థానములనుచే నైజాముగారి రాజ్యములోపల ను వెలుపలను హిందువులు కలవరము నొందియున్నారు. ఆలభ్యమువలన జను లస్వధాతలమదున్నాడు. అయినను నైజాముగారి రాజ్యాంగపద్ధతులందును వారి సుమనస్సు తయందును మాకు చాలవ్యక్తముగలదు ఆతురతకు గాని యాశాభంగమునకుగూని కారణములు లేవు కార్యనిర్వాహకవ్యయ ప్రస్తుత మేర్పడియున్నందున వారికి సక్రియై ప్రోవమాపబడునని నమ్మెదము. గద్వాలసంస్థానము సంస్థానపుయు నికి సంబంధించిన విషయమున తీర్పు త్వరితముగానే గాక న్యాయముగ నీయుబడవలెను, ప్రస్తుతసమయమున మైసూరాబాదునంగు పూర్వము మైసూరునందుండి ప్రఖ్యాతి గాంచిన ఆంగ్లేయ రెసిడెంటు యుండు బెంతయు చున యశస్త్యము. వారు నైజాముగారికి చక్కని మార్గమును జూపిస్తారో న్యాయముగ తీర్పు నిప్పించు రని నమ్మకముగలదు స స్థానాధికారమును విమోచనగిన రాణి గారు రెండు సంవత్సరములనుండియు ఎడమగానుంచబడిరి. ఇంతెబడెనను న్యాయమునాలోచించురని నమ్మచున్నాము.

తుపాను-హాస్యము

కలెలై, మే 27 —రెండుగోజులనుండియు హాస్యము పుష్పగారికాళు తుపానువలగి గోగిగ వస్తుమునకు మరామతు చేయుచున్నార ఒకపడవ లేవనెట్టబడెను దానిలోరికవములు కలబడెను రివైర్డ్ కిల్లూచి వ్యవసాయకాళు డైరెక్టు ఎ సి. గోసుగారి కుమారుడు అరబిందగోసుగారును చరిపోయిరి ఈ తనము నిన్న బొటానికలు తోటలలో దొరకెను (అ. ప్రె.)

బొంబాయి అమెరికా ఇన్సూరెన్సుకంపెలను చీపుయే కెంటుగానుండి తన సబు ఏకెంటు మోల్కెగారి 40.0 రూపాయలలో మోసపుచ్చి 9 కెంటు కిరీక్ష విధింపబడి మ 25 ఆజివాడు రంగూను హైకోర్టు అప్పీలు విచారణలో విడుదలయెబడెను.

రోమహరి డబ్బి 1-కి రు 0-8-0

ఈ భస్మమును సీరితో కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండు వివిధములలో మొగలంబు రాణిపోవును దీనివలన చరము నలుపెక్కుదు. మంటియుండును రోమములు రాణిపోవును. అనె. తొంజనది లోని, నర్మదానది లోని, గోదావరినది

తాంతులెఖలు

మదన పత్రి (స్వకీయ విలేఖరి)

కాంగ్రెసు అధ్యక్షి వోట్ల ప్రచారము

మే 26:— మొన్న కుక్రవారమునాడు (తేది 21-5-26

న) నెల్లూరు, చిత్తూరు, గుంటూరు జిల్లాలకు మద్రాసు శాసన సభకు మహమ్మదీయ ప్రాతినిధ్య స్థానమునకు ఆంధ్ర రాజ్ కాండ్ల సంఘమువారిచే నియమింపబడి, ఆంధ్ర రాజ్ కాండ్ల నిర్వహణ పాక ఉపసంఘమువారిచే నియమక మంగీకరింపబడి, నిర్ణయించబడిన, నెల్లూరు జిల్లా వాస్తవ్యులను ప్రభుత్వ నిర్వహణమున కొకసంవత్సరముపాటు గురియైనవారు నగు, కాంగ్రెసు స్వరాజ్య అధ్యక్షి శ్రీ మహమ్మద్ ఖాజా మొహమ్మద్ సాహెబుగారు, ఎన్నికల ప్రచారము నిమిత్తము వచ్చియుండి మనీషునందు జరిగిన సభలో మహమ్మదీయ సోదరు లగు వోట్లదల కర్తవ్యమును గూర్చి సువ్యక్తముగ ప్రభోధముచేసి వెంటనే సాయంత్రము గుజ్జరాండ్ల గ్రామమునకు వెళ్లినట్లు తెలియవచ్చినది

పంచరత్న వల్లి నాటక ప్రదర్శనము

రంగూర్ శ్రీనివాసరాజు నాటక కంపెనీవారు, సత్య హరిశ్చంద్ర, గయోపాఖ్యానము, సారంగధర మరలెందు నాటకములలోని ఒక్కొక్క రంగమును, కడపటి ప్రదర్శనముగ ప్రదర్శించిరి. సుందరము దర్శనీసాహెబుగారు, కమలాబాయి, వెంకట్రావుగారుకు సువర్ణపతకములను, బహూకరించిరి. పి. శ్రీనివాసులు, ఇ. లక్ష్మణరావుగారు ప్రశంసాపాత్రములను బలికిరి. తమ్ము గౌరవించినందులకు వెంకట్రావు కృతజ్ఞతను తెచ్చెను.

స్వామిదాస్ యువన్యాసము

తాలూకాలోని గంధాలయ యాజమాన్యమున మల్లారాజ్ శ్రీ జేనియల్ స్వామిదాస్ బి. ఏ. (వై. యం. సి. ఏ.) గారు 24-5-26 తేదీన యూనియన్ ఆఫీసునంద సాయంత్రము 5:30 గంటలకు ధియూసాఫికల్ కాలేజీ హిస్టరీ ప్రాఫెసర్ టి. ఆర్. డి. గ్రీన్ లీన్ బి. ఏ (ఆగ్డర్) గారి అధ్యక్షిత్వ క్రింద "తమ ప్రపంచయాత్ర"ను గురించి యువన్యాసించిరి. సభకు లుపన్యాసమును కడు శ్రద్ధతో వినిరి వైనా, జపాన్, అమెరికా, ఇంగ్లండు మున్నగు దేశముల ఆచారవ్యవహారములు, సుతము, విజ్ఞానము, ప్రభుత్వము, విద్యావిధానము క్రొత్త పద్ధతిగతులు, గణాంకములు చక్కగ వర్ణించిరి. తమ ఆనుభవములను వెల్లడించిరి. శ్రవణాతులలో గల విశేషములను, వారిలోవారికి గల వ్యక్తిస్వాంత్ర్యమును, ఆత్మగౌరవమును, హెచ్చుదనమును సాధ్యములలో పోల్చి చెప్పిరి. ఆయా దేశముల ఆర్థికస్థితిని మన దేశపు ఆర్థికస్థితితో పోల్చిరి. అమెరికాలోని లవ, (బహుశా

భారతీయులను హెచ్చరించిరి ఆర్. శేషగిరిరావుగారు యువన్యాసకులకును, అధ్యక్షులకును వందనములు సమర్పించుటతో సభ ముగిసెను

ఉపన్యాసము

తేది 24-5-26న మైదానమునం దుండు యోగభోగేశ్వరాలయమునంద సాయంత్రము 6 గంట 45 నిలకు కాలేజీ (ప్రిన్సిపాల్ సి. యస్. త్రిలోకేశ్వర్ ఎం. ఏ గారు "ఆలయపూజ" అను విషయమునుగురించి యువన్యాసించిరి.

బొంబాయి (స్వకీయ విలేఖరి)

ఎన్నికలు

మే, 24:— రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారు బొంబాయినుండి యేర్పడిన 4 స్థలములకు నల్లరు కాంగ్రెసు సభ్యులను నిలిపిరి ఉత్తరమునకు కె. యస్. నారిమన్, భల్లుభాయి దేశాయిగార్లను, దక్షిణ భాగమునకు కాయాజీ లక్ష్మణనీలము, దాక్షరు కల్కారు గార్లను యేర్పరచిరి ఇందులో మొదటి యిద్దరును ప్రస్తుతము శాసనసభలో మెంబరులే మిగిలిన యిద్దరిలోను కీలముగారు తెలుగువారు. బై కుల్లా కాంగ్రెసుసంఘు అధ్యక్షులను, మిక్కిలి పలుకుబడిగలవారును. వీరు ప్రస్తుతము బొంబాయి కార్పొరేషను సభ్యులుగ నున్నారు. వీరికి శాసన సభలకు పోవుట మొదలు తడవైనను వీరు జయము గాంచవచ్చును. పరస్పర సహకార వాదులు యింకను వారి సభ్యులను నిలుపలేదు. అసంబద్ధులమునకు కాంగ్రెసుపక్షమున జమ్నాదాసు మెహతాగారు, పరస్పర సహకార వాదుల పక్షమున జయకరు గారు నిలవబడుచున్నారు. చింతామణి శేషనలు పార్టీవారి అభ్యర్థన లెవ్వరును యింతవరకు పైకి రాకున్నారు. వీరు ఖ్వాద వారి మెంబరులను నిలిపినచో యిచ్చుట కాంగ్రెసు పూర్తిగా జయము గాంచవచ్చునని నమ్నవచ్చును వీలనన శేషనలు పార్టీ వారికిని, జయకరు బృందమునకు ఖేదము లేకుండుటచే వీరికి వచ్చెడి ఓట్లు చీలి తుడకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగా జయము గాంచును. కాని శేషనలు పార్టీ వారు ప్రత్యేక మెంబరులను నిలిపెదరా లేదా యని సందేహములు కలుగుచున్నవి.

తండ్రితో ఒకవారము గడపుట

క్రిందటి కనివారము యింగ్లీషు స్ట్రీటులో రావల్పిండిమోడ వెడలిన ముఖ్యులలో ఇందూరు మహారాజాగారికరు. వీరు విద్య పూర్తిచేసికొనుటకై అక్కపూర్వము వీరి ట్యూటరు వార్డు, మతి ముగ్గురు ఆంగ్లేయమిత్రులతోను పోవుచున్నారు. మహారాజాగారు ముందు లూసర్నిలో (స్విజర్లాండు) నివసించుచున్న తన తండ్రితో ఒకవారము గడపి పిదప ఇంగ్లండుపోయెదరు. అచ్చట యెంతకాలముండెదరో నిశ్చయముగా తెలియదుగాని 2 సంవత్సరములవరకు నుండెదరి తెలియుచున్నది.

వీరు పోవుచున్న ఓడయందే ఇందూరు పూర్వపు తమారాజాగారి మిత్రులు అయిదారుగురుగూడ పోవుచున్నారు.

మున్సిసిపల్ యెన్నికలు

కీ. శే. యస్. ఆర్. జిల్లారుగారు చనిపోవుటచే వారి స్థానమునకు మరల బై కుల్లా వార్డునందు యెన్నికలు జరుగనున్నవి. జోసఫ్ బాపిస్టాగారును, మానాజీరాజాజీగారును యాస్థానమునకు నిలబడిరి. బాపిస్టాగారు యిదవరకే ఓ డి పోయి మున్సిసిపల్ కార్పొరేషను నుండి తొలగించబడుటచే వీరి మిత్రులు యెట్లయినను వీరు యిచ్చుట జయము గాంచవలెనని చూచుచున్నారు మానాజీరాజాజీగారు వృద్ధులయ్యును, కార్యదీక్షగలవారు, తెలుగువారు ఈభాగముందు హెచ్చు పలుకుబడి గలవారు. వీరిలో యెవరు జయముగాంచెదరో తెలియదు. కాంగ్రెసుపక్షమున వి. యే దేశాయి గారు కూడ నిలబడ్డట్లు తెలియుచున్నది

విలువయగు వస్తువులు

బహుమానము

మా బొంబాయి ఆత్మ్యులు 4 సీసాలు (ఒక్కొక్కటి 0-8-0) నాలుగు రెండు 2-0-0 రూపాయలు కొనువారికి యాక్రించి వస్తువులు ఏభుత్తులలేక వుచితముగ వంపబడును 1. అందమగు చేతిగుడ్డ 1. సిగరెటుకేసు 1. వాసనసబ్బు. 144 బ్లూ బాక్ యింకీమాత్రలు 1 ఫౌంటెన్ కలము డ్రాపర్ తో సహా క్విప్ కలిగినది 12. స్టీలుముక్కలు 1. పెన్సలు. 1. కత్తి 4 సీసాల ఆత్మ్యులు వెల రూ. 2/- పోస్టుఖర్చు 0-8-0 కొలది పెట్టు మాత్రమేవున్నవి.

Messrs Indian Stores
26 Baburam Ghose Lane, Beadon St, Calcutta.

ను. సదగు యాడురొజులు సదరాస్తులు బహిరంగముగా వోమనేయబడును. యిందునుగురించి కావలగ్ని సదుగాయిషి యీ చిగువ సంతకములు చేసిన, (1) భోలరాజు లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారు ఏలూరు (2) గారపాటి రామచంద్రయ్యచౌదరిగారు నాగవిడపాడువల్ల తెలుసుకొనవచ్చును.

విక్రయించే ఆస్తుల వివరం

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా ఏలూరు తాలూకాలోని డెల్టాజిల్లం భూముల వివరం.

1. షెడ్యూడు గ్రామం గవర్నమెంటు జిరాదాలో	వర్గ నెంబరు పరిమితము.
	నెం 1174 రు య 4.46 ట్
	1175 రు య 8 8
	1176 రు య 4 40
	1177 రు య 7.0
	1190 రు య 6.78
	1191 రు య 5.14
	... య 0 78

2899	31 49 ట్
2. పునకోట్ల గ్రామం మామూలు పల్ల యానాం బాపతు పల్లం యానాం	96/ని రు య 20 41 1/2
	96/ని రు య 7 29
	27 70 1/2

3. వసంతవాడ గ్రామం తాలూకు పాటి ఫలం	138 రు చ గ 18000
-----------------------------------	------------------

4. చెడపాడు గ్రామం తాలూకు పాటి ఫలం	500 రు చగ జములు,
-----------------------------------	------------------

- ఆంధ్రగోర్యాల విశ్వా
- 1 వల్లూరి సూర్యనారాయణ
 - 2 భోగరాజు లక్ష్మీనరసింహం
 - 3 చెడలపాడ గోపినాథరావు
 - 4 గారపాటి రామచంద్రయ్య
- రావుగారు, వెసిడెంటు గారు, వైస్ ప్రెసిడెంటు గారు, సోపినాథరావు కార్యదర్శి, చౌదరిగారు, మెంబరు.

మూత్రసంబంధమైన వ్యాధిచే గలిగిన అతినరముల బలహీనతకు మిక్కిలి గుణకరమైన ట్రి, అద్భుత నివారిణి 2117

మూత్రసంబంధమైన వ్యాధిచే కలిగిన అతినరముల బలహీనతచే బాధపడుచుండిని నేను అనేక వైద్యులవద్ద చికిత్స చేసికొనియు కొంచముకూడ గుణముకాలేదు కడపట శ్రీ వెంకటగిరి కుమారరాజుగారి సిఫార్సుపైన కృష్ణాపురినివాసియును ప్రస్తుతము, చెన్నపురి, మైలాపూరు, కోల్కోము, లిన్ పెరాలియా వీధిలోనున్న "ఆల్బర్ట్ లాడ్జియందు" కాపురమున్న పండిత స్వామి ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించి టిని. చల్లకాలములోనే అనగా 39 దినములలోనే నాకు గలిగిన అభివృద్ధికి, శ్రమనివారణమునకు నేను మిక్కిలి ఆశ్చర్యపడుచున్నాను.

చెలికొని మూర్ఖరావు మూరమండ జమిందార్ శ్రీ వెంకటగిరిరాజుగారి బావమరది. 12-5-1926. 2117

జాబులు.

సగమువల కివ్వబడును

వర్తమానముల నీ క్రిందిగ్రంథములను నాంధ్రవేదము... సగమువల కివ్వబడును

వేదము వేంకటకృష్ణశర్మ, తెలుగుపండితుడు - ముద్రాపాఠశాల, కోడూరు, కడపజిల్లా.

కృష్ణాజిల్లా రైతులబిల్ల మహాజనసభ

నేడు కృష్ణాజిల్లాను కలవరపరచుచున్న రాజకీయపను... సగమువల కివ్వబడును

ఇట్టి సమయమున అందరు యోధాభిప్రాయాలై కార్య... సగమువల కివ్వబడును

గూడవల్లి రామబ్రహ్మం

ఒక సందేహము

నేను పార్టీ లన్నియు, నియమబద్ధములై యుండక... సగమువల కివ్వబడును

గూడవల్లి రామబ్రహ్మం

రావుసాహెబు కొశంధరెడ్డిగారి వ

కొశంధరెడ్డిగారి యోగ్యతాయోగ్యతలను... సగమువల కివ్వబడును

బెజవాడ } (ఒక కాంగ్రెసువాది.)

న్న నిజాంరా... యు పవిత్రకార్యమునకై ఉత్తమురాలగు విదవీవణి కావలసి... సగమువల కివ్వబడును

ఆంధ్రవేదములోని స్త్రీవిద్యాభివృద్ధి, స్త్రీసహజ... సగమువల కివ్వబడును

నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్రజని కేంద్రసంఘ కార్యాలయము; ౯౦౧ గుల్బర్గా, రెసిడెన్సీబజారు హైదరాబాదు, ౨౮-౫-౨౬

కోవలకుంట్ల తాలూకాబోర్డు-ఆయుర్వేద వైద్యశాలలు

కోవలకుంట్ల తాలూకాబోర్డువారు అవుతుంటే పాశ్చాత్య వైద్యశాలకన్న ఆయుర్వేదవైద్యశాలను స్థాపించుట యుత్తము... సగమువల కివ్వబడును

తొగల్చేరు సుబ్రహ్మణ్యసోమయాజులు.

అక్షయనామ సంవత్సరం వైశాఖమాస బహుళ ప్రథమ ౧ శుక్రవారము

మాయదారిబిడ్డ

[గున్నే పల్లి మృత్యుంజయకవిగారు]

సీ. మిమిబంగరులీల మెఱయునీమెఱచాయ
హా వన్నెదటిగి నీరొయనున్న
జివురుటాకులవంటి చిన్ని నీకాల్వేకు
లక్కటా! వాడి యల్లాడుమన్న
నిండుచందురులీ నుండు నీనెమ్మాయ
కళ్ళలయ్యయో! సన్నగిలుచున్న
దెలిగల్వరేకుల ట్లలరు నీకనుదోయి
కటకటా! యర్రవారి క్రాలకున్న

గీ. ముత్యములచాలు బోలు నీమొలకపండ్ల
తగుకు, నీమోవిలెకు కయో! తలగుచున్న
నెట్టా బ్రతికెద వనుకొంటి నిట్టె ఋము
తీరిపోయినదా మాయదారిబిడ్డ

సీ. నీనెమ్మొగమునందు నీటుగా దిద్ది తీ
ర్చిన చుక్కబొట్టలై చెదరకుండ
నీపాలగనుదోయి నరయ దార్చినయట్టి
మినుకుగాయకయల్లై మెఱయుచుండ
నీచిన్ని కుగుల వన్నియ మీఱ నిడినట్టి
నెడపాపిడలై శోభిలుచునుండ
నీమేన నొకటార నిమిరి బ్రామిననూనె
మెఱు గెప్పటలై క్రిక్కిరిసియుండ.

గీ. అకట! కన్నులమూసి యెంతకును విప్ప
చెవరు పిలిచిన మాటాడ; బిట్టినిద్దు
రెప్పుడెఱుగవు మమ్ము నేఁ జేమిచేయఁ
దలఁచి యిట్లుంటివో! మాయదారిబిడ్డ.

గీ. అయ్యయో! ధనధాన్యవస్తువాహనము లెన్ని
మాయమాయున్నగాని నీసోయగమ్ముఁ
జూచికొని యేను, నీతల్లి చొక్కచుందు
మదియు వృథయయ్యెఁ గాఁబోలుఁ దుదకు బిడ్డ!

సీ. పాపాయి యేది! మాపాపాయియని యాడు
నట్టి యక్కల పిడనగునె నీకు
మాచిట్టిచెల్లి! రావే, బిట్టిచెల్లి! యం
చ నెడియన్నల పిడనగునె! నీకు
ఏది! మామూలకీయేది! యేదెది! యంయ
నను పితృవృత్తల పి డనగునె నీకు
మానీలపల్లి యమ్మా! రావే! రావే! యం
చ నెడి మాయమ పిడనగునె! నీకు

గీ. ఉన్న రేయింబనల్గు నిద్రాన్న పాన
మలకు జూడక నీముద్దుచుచ్చలలకు
నెధురుమాచెడినన, దల్లి నిటుల పిడఁ
దగునె! నీ కయ్యయో! మాయదారిబిడ్డ!

కా. శ్రీమద్భాగవతరాది సర్వభవనశ్రేయస్కరుండోహారుం
జేమంత్రముననుగ్రహించె, నవనీభృత్సన్యకత్రాక
ప్రామాణ్యత్యకమైన రామవరత త్సంబంధనీయాత్మక
త్యామోదమునకాంతిఁజేకుటచిబిడ్డా! నిన్నుఁజేపట్టుకొ.

కల

[దినపహి సత్యనారాయణ బి. ఏ.]

(సజరాకు విద్యావీణము)

మేను నేర్చితి నిందుక మే త్తనెన
గుమగుమతావుల న్నడు గువ్వకును
—టికల నొప్పి తీర్చినవనమోహి

భరతమాత!

[బాలకవి కోగంటి దుర్గామల్లికార్జునరావుగారు]

కాలిదాసాదిసంస్కృతకవివరులను
నన్న యాద్యాంధ్రముకవిపున్నాగములను
ఘనుల నింకెందరినో నీవు గాంచివావు
పరమసద్గుణసంఘాత! భరతమాత!

* * *

భోజనవభోజరాజాధిభూపతులను
ధీరనుత గాంధీ మహానీయ తిలకువిభుల
ఘనులనింకెందరినో నీవు గాంచివావు
పరమసద్గుణసంఘాత! భరతమాత!

* * *

భక్తదూదానణుల మహాపండితులను
అమలగుణరత్నఖనుల శూరాగ్రసరుల
ఘనుల నింకెందరినో నీవు గాంచివావు
పరమసద్గుణసంఘాత! భరతమాత!

* * *

భరతుఁ జేలుటచే నీవు భరత యనెడి
పేరు భూలోకమున సంభవించె నంద్రు
కాస్త్రుచేత్తలవాక్య మసత్యమగునె
పరమసద్గుణసంఘాత! భరతమాత!

* * *

తల్లివై నీవు మాకిటఁ దనరినావు
పూర్వభవమనఁ జేసినపూర్వపురు
మలనఁ గాకున్న జననిగాఁ బడయఁగలమె
పరమసద్గుణసంఘాత! భరతమాత!

* * *

బహుళతరమైన భవదీయవైభవమును
గూర్చిసారసారెకుఁ జెప్పుకొననివాఁడు
గలఁడె! చతురభక్తికలితభూవలయమందు
పరమసద్గుణసంఘాత! భరతమాత!

తరుణసహకారములవికర్షిమీద
మంచవనమనేవలను మైమఱచుచుంటి,
తనదుచారుచంద్రికల సుద్యావనము
దడవుచుండ బాల్చి, యంత్యవినయ్య
‘పట్టు దానధర్మని, నత్రైత్యులపడితి, ఏమి
దేమని తెలుచుండెం, నింతచంద్ర
ప్రభయె తనదుకృష్ణాంగము బారబాపె
నేమొ నాదేహకాంతిలో, నింపగుగళ
నీకు వనమాలశోభిల, శిరమున నృ
యూరపింఛకీరము నొప్పుమీఱ,
కాలిచిలుగజ్జియలు ఘులుఘులు మనఁగ,
పరుగుపరుగున నాదెస పాటివచ్చి
వేగ క్వాఁదీయును నాకుఁ దాఁగ, తావు
గలదె! నన్ను జాట్రిరి గోపకన్య లరుగొ!
తల్లితముగ కాపు”మని భగవానుడడుగ
“ఘనతమోగారము హృదయగహ్వరమ్ము
నాది, రమ్మిందెఁదాగును నల్లదలను
వెదకయు న్ననలేరు గోపికలు నిన్ను”
నంటి—కన్నులువిడ, పడియుంట గంటి
మేనునేర్చి యారీతి నే మే త్రమీఁద;
లేడు నేనమారి, వనమును లేదు, కనుల
నిచ్చినంత నదూటి న విధము లోచె
హృదయమున దొర్లితి విధమే యెసగుమందె!

పోతనామాత్యప్రశంస

[గార్ల దిన్న సుబ్బరావు]

ఉత్పలమాలిక!

పోతన! భక్తియోగ పరిపూర్ణ మనఃప్రమదాధిక ని
శ్చేతన! జ్ఞాన్యభాగ్యనిధిసిద్ధి సీరస్తమహాదర్శితా
యాతన! హేయదుఃఖవిశ్లేషిక పాఖ్యవిరక్తచిత్త వి
గోతన! భక్తికాన్యరచనోత్తమపండితజిద్విశేషి
శేతన! కాంతిసద్గుణిశేతన! చేసితి నెట్లు సత్సవి
వ్రాతము ‘బాపురే’ యనెనుభాగవతం! బద్ధిగ్రంథమాత్రమే
నీతుల జ్ఞానకర్మముల నిర్ణయముం బొనరించునేదమో
ఏతటి భావసౌరభము లిమ్ముగ ఘుమ్ము పూలబంతియో
ఆతతపద్మపాదగతులందు మనోజ్ఞతఁ జూపు హంసికా
పోతిమొ! పల్కుమె త్తదనముకొ మదికింపుగఁ జూపునిర్మలం
బాతనివెన్న ముద్దయొ! రసాభిరుచుల్ ప్రకటించుకర్మరా
స్వీతసయ్యప్రపూర్ణకమనీయబృహత్కలశంబో! లేక యా
మ్రుతరసంపుభాండమొకొ! రమ్యతరంబగు తేనెతెట్టెయో
నూతనఘక్కితో శ్రుతి మనోహరమై తగుపద్యజాలసం
గీతము మేన్దగుమ్మచు కిన్నరగానమొ! వీణెపాటయో
వ్రాతకు మీఱు గద్యముల పాటుదలల్ నిడుదల్ ధరాధరో
త్యాతనదీప్రవాహములా! భగ్యమనోద్ధతవర్షధారలా
కెతకు వన్నెగూర్చుచు బొగడకుండెన్నెడుమిక్కుటంపుఁగై
నేతలు పల్కుటంటి కయినేసిన నిద్దపుముద్దుసామ్ములా
ఈతఁ గొప్పించెనెగి యెల్లడఁ గ్రారెడు నీచుకబ్బముకొ
నాతరమా మతింపఁ గవివాఁ! దరిద్రతఁ దోగునిన్ను నే
రీతిగఁ గాన్యకన్యకవరించెనొ! శ్రీగఘురామచంద్రు నీ
చేతను నెట్లు లుంచితివో! చిక్కనికీరితి కేమహాయుగం
బో తుది! యెట్టిపున్నియపుటున్గి మెలంగుచున్నవాడనొ.

అభినందనపద్యములు

ఆ. విభుండ చైరి విశ్వవిద్యాలయమునకు
భాష చేసికొనిన భాగ్యమునన,
ప్రథిత కట్టచుంచి రామలింగా రెడ్డి!
విబుధవరులపాలి వేల్పుగిడ్డి!

ఉ నాఁ డల రెడ్డ పాలవమునన్ గడు సున్నతి గన్న భాష నా
నాఁడుగృహింపఁజొచ్చె, నరనాథులయాద్యుల సన్నగిల్లుటన్
నేడు త్వదీయపాలనము నిస్తులీలి లభించెఁగాన, నా
నాఁడిఁవృద్ధిగాంచుననుమృతమెంయొపాచ్చుఁజొచ్చెడిన్
కా. గోపజ్ఞాంధపు కావ్యకర్తపు రసాస్తోమండ్రి వెన్నన్ త్వదీ
యేష న్మాత్రకటాక్షిదోహదము సాహిత్యగుచ్ఛదారతీ
ద్యేషిప్రోహితజక్రిమిప్రకరపుం బీడన్ నివారింపఁగా,
భాషాల్పక మీషిత్తాగ్రఫలముతో భక్తాభిశేన్ గూర్చుకన్!
తే సరపరార్థాంగసాష్టవ సన్నతాంధ్ర
పకలవిజ్ఞానబోధనసాధన మయి
విద్య బాతీయగుఁ జేయ, వివిధగతుల
దేశభాగ్యంబు ప్రబలి పరిలుఁగాత!
తే గ్రీకులాటినభాషలక్రింద నాఁగి
యాంగ్ల మొక్కప్పు డుండిన, ట్లాంధ్ర మిపుడు
సంస్కృతమునకు లోబడి సన్నగిలె;
దాని స్వాతంత్ర్యమున కొకదారి గనుము.
క సాధుగతి విదేశంబుల
శోభించితి నాంగ్లవిద్య చొప్పు, మహాత్మా!
సాధింపుము తల్పలములు
బాధింపనిరీతి దేశభాగ్యోన్నతికె.
క. తెలియని విద్యనిమిత్తము
తెలిసినదియొఁ జరువరాక, ధీరులప్రతిభల్
ఫల మీయఁ జాలకున్నవి,
తిలకంపుము వాని కొక్క తెన్ను విరాసన్.
ఆ ఇది సమస్తగతుల ముదనముదయవేళ,
నీకుఁబోలె నాంధ్రలోకమునకు,
మోర్చి, కాళ్ళమారి గోపాలరాయాభి
వేందనంబు దీని నందుకొనుము.

సుశీల

కృష్ణుడు

సుశీల సంగతి బాగాచెప్పాలంటే ఎంతో క్లిష్టము. సామర్థ్యం ఉండాలి ఎంత కటికగుండెలైనా కరిగి నీరవకమానవు సుశీల కథవింటే చెప్పేవాడికే కాకుండా విశేషార్థముగా మానసు నిబ్బగం ఉండాలి

చివరి గోరింకల్లాగ ఇద్దరొకవోట మాట్లాడుకుంటున్నా - ఇద్దరికీ ఎంతో ఆనోద్యమము, బాధాభంగము చాలా ముఖాగా కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నాను ఒక్కొక్కటి పొరువుంటే పాపం, భర్త ఏదో వుద్యోగం చేస్తున్నాడు కాని పనిచెస్తున్నంతసేపూ మనస్సుంతా తన 'బంగారపుతునక' మీదే ఉంటుంది

భార్య కాపరానివిచ్చిన మూడేళ్లకి గర్భవతియినది. రోజురోజుకీ భార్య పుట్టుకాగ వికసిస్తోంది నెలలు నిండు తోన్నకొద్దీ భర్తకి అనురాగం ఎక్కువతోంది. తొమ్మిదోనెల రాగానే భాస్కరరావు (భర్త) కి తెగపట్టుకుంది ఉద్యోగానికి రెండునెలలు నెలవుపెట్టాడు. ఏం చేస్తాడు? ఎటురిగి ఎటు నుండో! మనచేతిలో ఏంలేదుకదా. అంతా దేవుడిదేభారం.

భార్య నొప్పులు పడుతూంది. భాస్కరరావుకి గుండెలు తడతడ కొట్టుకుంటున్నాయి ఆడపిల్ల పుట్టింది. బ్రతికారా బాలా అనుకొన్నాడు బొమ్మలాంటిపిల్ల మిరమిరమెరుస్తూ కళ్ళూ, మంచి రంగు పడకొండు రోజులు కాగానే స్నానం చేయించి నానకరణం చేశారు 'సుశీల' అని పేరుపెట్టారు మంచినక్షత్రాన్ని పుట్టింది, పుట్టింటికి భార్యి తెస్తుందన్నారు, అందరూ

సుశీల మొట్టమొదట పుట్టింది గనుక చాలాగారబంగా పెంచేవారు. సుశీల తొలితేలు ఏవనిచెప్పింది మంచి గ్రాహ్య శక్తి వుంది చురుకైన అమ్మాయి ఆయిల్లా, ఈయిల్లా లా వచ్చి సుశీలను ముద్దుపెట్టుకునేవారు

సుశీలకి బాగా చదువుచెప్పించి గొప్పదాన్ని చెయ్యా అని భాస్కరరావు ఉద్దేశం కొడుకులు లేరు కాబట్టి కొడు కయినా కూతురయినా సుశీలే

సుశీల ఎదుగుతోంది. అయిదేళ్లొచ్చాయి. వార్ల అమ్మ మ్మ ఒకతడనవచ్చి మనవారికి బంగారపుగాజు లిచ్చి మానుకీ లకి చక్కనిమొగుడు రావాలి, అని దీవించింది. ఆమాటలు నా ప్పటికి సుశీలకి ఎక్కడలేని కోపం వచ్చింది 'నీ గాజులు నా కొద్దు, ఫో! నేను పెళ్లిచేసుకోను, ఆపేరెత్తితే రంతా' అమాటలు విని అంతా నవ్వుకున్నారు తల్లితండ్రుల కెంతో ముచ్చట యింది.

సుశీలకి పది సంవత్సరాలొచ్చాయి సంగీతం బాగా నేర్చుకుంది. మంచికరం తిండి, యింగీ ఘుకాడా చెప్పిం చాడు. బాగానే చదివేది అప్పుడే ఫ్లాట్లో గోలులు 'ఇదేవిట మ్మ, పదేర్చునవ్వునా పెండ్లిచెయ్యరు. పాడుచదువు అన్నది దీనికోసమే కాబోలు, పెళ్లి చెయ్యకుండా పదిలేస్తారుకాబోలు' అని ఊట్లో ప్రతీవాడుగోల-వార్ల తాతగారి సాముపో యినట్టు కన్నతల్లి తెలిసికంటే - క్లిష్ట ఎక్కువ తొందరగా ఉంది.

భాస్కరరావు అంతసంస్కారి కాకపోయినా కొంచెం చదువుకొన్నవాడు అది కాక పెళ్లిచేస్తే సుశీలని పంచేయవలసి ఉంటుందేమోనని భయం కొంత ఇంకో సంగీతం కూడా ఉంది సుశీల మంచితెలివితేలుటకలది. అందంగా వుంటుంది, బుడిమంటురాలు ఇటువంటి; సుశీలకు మంచినరట్టి సుపాదిం చగలమా లేనా అనే అనుమానం బాధిస్తూంది భాస్కరరావు ఏం చేస్తాడు? తానేపారిపాటుకేస్తే బ్రతికినవాళ్ళు సుశీల తన బంగారపు చొమ్మ కట్ట పడకుండా పనిభయం. ఆడపిల్లలతో అన్నికట్టులన్నాయి గొడవగ్రులు ఎవరికి కట్టిపెట్టివాడి తో అనుభవించాలిందేనా?

అన్నిగుణాలు సుశీలలో మూర్తాభవించాయి కెద్దల దగ్గరచాలా మర్యాదగా వుంటుంది గొంతెత్తిపాడిందంటే కోకి లస్వరంలాగుంటుంది పాడుతూన్నప్పుడు ఆర్ల తల్లతల్లలా, అపర్ణమత్యపు వరుసలా, చెప్పటానికి శక్యంకాని ఆఅందం చూడాలి ఇంకా ఏవయినా తక్కువపుతుండేమా అన్నట్టు చక్కని ఉంగరా ల జుట్టు, ఆ జుట్టు కూడా ఆకర్షణి ముద్దుపెట్టువాలని ఉంటుంది కాబోలు, ఎప్పుడూ వచ్చి కళ్ళమీద పడుతుండేది అటువంటి సుశీల ఎవరిపాల బడు తుండో? ఏనిర్భాగ్యుడు సుశీలమనస్సు కనుక్కొనుండకట్టక తాడో.

కాలంగడుస్తూంది పన్నెండేళ్లొచ్చాయి సుశీలకి తగిన పదుణ్ణి సంపాదించటానికి భాస్కరరావు బయలుదేరాడు ఎంత డబ్బుపడినా సరే. అందకయినాణ్ణి, చూపుకున్నాణ్ణి బుద్ధి, మంత్రణ్ణి, మంచి వంకాన్ని పుట్టినవాణ్ణి తనఅల్లుడుగా తెద్దామని ఆతని ఉద్దేశం

తిరిగి, తిరిగి, ఒకసంబంధం మాట్లాడాడు. వియ్యంకుడు కేడు భీమశంకరంగారు, అబ్బాయిపేరు శేషగిరిరావు వార్ల కి ఆర్తి బాగానేవుంది ఒకడేకొడుకు బియ్యే పరీక్షకి చదువుతున్నాడు చాలా గారబంగా పెరగడంచేత చిన్నతనంలోనే దురభ్యాసాలన్నీ ఆబ్బాయి సిగరెట్లు, కారాభిల్లలు, చెడ్డ మానాసాలు చూడ్డా కిమాత్రం బాగానేవుంటాడు

సుశీలని శేషగిరిరావుకిచ్చి పెళ్లిచేశారు సుశీలని ఈవిషయంలో తనఉద్దేశం అడిగితే వద్దనిఅనేది కాని ఎవరూ అడగలేదు, ఏం చేస్తుంది? లోపలి దుఖ్ఖంలోపలనే చంపుకుంది. ఎట్లాగయినా మంచుపాటలచేత శేషగిరిరావుని మంచివాణ్ణిచేసి సుఖంగావుండాలనుకొంది

కొన్నాళ్లకి యిద్దరూ కాపురంపెట్టారు. సుశీలని వదలలేక పడలలేక, ఏడుస్తూ భాస్కరరావు పదలిపెట్టాడు ఇంకొకరిచేతులో పెట్టింకెర్వారే మనసామ్మ వారాని కోడతైరం అయినా రాయమనిచెప్పి దుఖంతపుకోలేకపోయాడు 'నాన్న గారూ! ఆడపిల్లకి ఎప్పుడు పెళ్లిచేశారో, అప్పుడే యింకొకరి సాత్తు. ఎందుకు విచారిస్తారు? అమ్మమనసుని సమదాయించాల సిందానికి బదులు మీరే విచారితే ఎలాగండీ? అందిసుశీల దుఖ్ఖం ఆపుకొని 'అమ్మా! బాగ్రతగా భర్త నొప్పించకుండా ఆనె యిస్తునుసారం మెరిసి మన ఇంటికి కేరులేసికొనిరా', అబ్బాయి! శేషగిరిరావు, మాసుశీల బుడిమంటురాలు; చూట అని పతి ఎరుగదు బాగ్రతగా చూసికో' అని చెప్పాడు. అంత కంటే ఏం చేస్తాడు?

సుశీలా, శేషగిరిరావు కాపరంపెట్టి సంవత్సరం కావచ్చింది శేషగిరిరావు యిష్టమేయిష్టం అడిగేవాళ్ళులే చెడ్డసహవాసాలు ముదిరేయి సుశీలకి పట్టరాని దుఃఖం, సిగరెట్టుపాగ సరిపడక పాపం రోజూ వాంతులు రోజుభారం లోపలలోపల కృశిస్తూ ఉంది ఎవరితో చెప్పుకొంటుంది? శేషగిరిరావు చదువుకున్నవాడయినా భార్యమీద భాటిచేసేవాడు అటువంటిభర్తతో మొరపెట్టుకొం దావంటే ఏం చేస్తాడో అని భయం. రెంపుతేనే ఒకనాడు, 'ఏమండీ, నేను ఒకకోరిక కోరతాను, ఇస్తారా?' అంది 'సరే' అన్నాడు 'మీరు కోపంరాకుండావుంటే ఒకసంగతి చెబుతాను. నాకు జబ్బాగావుంది. రోజూవాంతులు, మీరా సిగరెట్టుమానేడరు అదే ఇన్నిటికీ కారణం, అంది శేషగిరి రావుకి పట్టరాని కోపంవచ్చింది 'ఆడదానికి నీకు నాసంగతి ఎందుకు? నీపని నీచెప్పుకో, పో' అన్నాడు సుశీల ఎప్పుడూ మాటలుపడి ఎరుగనిది గారబంగా పెరిగిన కట్టికల్లి. ఆ మాటలు భరించలేకపోయింది ఆకోజంతా ఏడ్వటంమే. ఏగొప్ప వార్ల ఇంటికో కేరులేననన సుశీలను యిలాంటివాడికిచ్చి కట్టి పెడితే దేద్యదూమరి?

ఈకాస్త వానికే ఇలా అంటే ఇంకా సుశీల ఏం చేస్తుంది? పాపం ఎంతో చెప్పాలనుకొంది 'మీరు చెడ్డసహవాసాలు చేసి కేరం చెడ్డగొట్టుకుంటున్నారూ యిష్టం వచ్చినట్టులా తిరగొద్దు అది మంచివాళ్ళకి లక్షణంకాదు, అని చెప్పాలనుకొంది. ఇకఏవని చెప్పగలదు? చెప్పికుడా లాభంలేదనుకొంది. భర్త సాయంత్రం ఇంటికి వచ్చేటప్పటికి ఒకఉత్తరంవ్రాసి బల్లమీద పెట్టింది.

ఏమండీ! నేను! మీకు సిగరెట్టువిషయంపై చెప్పినందుకు చాల ఆగ్రహం వూరు నేను దుఃఖం పట్టలేక చెప్పాను. ఇప్పుడు యింకోవిషయం చెప్పదలచుకొన్నాను అది మీనడవడికను గురించి మీరెప్పుడూ ఇంటిదగ్గరవుండరు చూడగా నాకంటే ఎక్కువ అనురాగం చూపించేస్తే మీరూ వున్నారని అనుకొంటాను వారు స్త్రీలైవుండరుకదా! నానడేవాం తీర్చరా? ఆగ్రహంతాత్రం వద్దు. ఎంతఅడుదాన్నయినా, నాయీ అనుమానం తీర్చకతప్పదు. ఆడవాళ్ళ సలహాయియ్యడానికి తగరనా మోడుద్దేశం? ఇన్నీదేనికి. నాసందేహం మాత్రం తీర్చండి సుశీల' అని రాసింది.

శేషగిరిరావుది చదువుకొన్నాడు. పట్టరాని కోపం వచ్చినది ఆపుత్తరం తీసికొని సుశీలదగ్గరకెళ్లి, కోపంతో నీకు నావిషయం అక్కరలేదు. ఆడదాని కింతనోడండ్డకాడను నీవు యిటువంటి విషయాల్లో కోక్యం కలిగించుకుంటే నీకిదే (Punishment) అని ఒక్క రెంపకాయ పట్టాడు. అబ్బ! సుశీలమనస్సు ఎట్లాగుంటుండో మీరే అలోచించుకొండి. ఆలేక

బుగ్గలు కందిపోయాయి, శేషగిరిరావు చదువుకున్నాడు, బియ్యే. బిరదొచ్చింది. తగలెట్టనా? వాడిచదువుపాడుగాను. ఆరునెలలు సామునేసి మూలనున్న ముసలిదాన్ని కొట్టినట్టు, నీబలం ఆడు దాని మీదనట్రా మాపించడం? సుశీల రాసిన సంగతులు నీమంచికోసమేగామా? రత్నం. 'నే చేసుకొన్న భార్యకంటే చెప్పేవారెవరారో అందులోను, సుశీల చూడురాలుకాదే. అలాంటి సుశీల ఈశేషగిరిరావు కెందుకు? ఆసుశీలనీ, ఆసాందర్యవతిని, ఆగుణాలకుప్పును, చిత్రవధచేస్తున్నానట్రా?

సుశీల అదిమనస్సులో పెట్టుకొని తిండితినటం మాని వేసింది తిండి ఒకతడవచ్చి 'సుశీలా! ఏవయ్యా చిక్కిపోయా వ్రా, అన్నాడు 'నాన్న గారూ! నావంట్లో బాగుండలేదం అంది భర్త ఎంత దుష్టుడైనా కన్నతండ్రికీకూడా చెప్పడాని యిష్టపడలేదు. లోపలలోపలనే కుల్లిపోతుంది. ఎవరితో చెప్పకొని దుఃఖోపశమనం చేసుకొంటుంది?

ఒకనాడు శేషగిరిరావు తన స్నేహితులందరినీ యింటికి పిలచాడు అందరూ సిగరెట్టుకాలుస్తున్నారు. శేషగిరిరావు సుశీలనిపిలిచి, 'సుశీలా, ఒకపాటపాడు, నా Friends వింటారు' అన్నాడు మండుతూన్న మంటమీద నెయ్యిపోసి నట్టు కోపంవచ్చింది. భర్త స్నేహితులందరూ భర్తను చిన్నపుచ్చ కూడదనుకొని వచ్చి ఒక పాటపాడి వెళ్లిపోయింది.

ఆంధ్ర సుశీల నిద్రపాలేదు ప్రాణంమీద విరక్తి పుట్టింది ఏం చేస్తుంది. సుశీల దుఃఖం పట్టలేక పోయింది ఎన్నని ఓరుస్తుంది? తన తీవ్రతం అంతా స్వధా అయిపోయిందనుకొంది బ్రతికి సుఖం లేదనుకొంది చదువుకొన్నా చదువురాని వాడికంటే పీనుడయినభర్త సుశీల పడేకష్టాలుంటుంది, ఒకతడయినా 'ఏనుకొలా' అని ప్రేమపూర్వకంగా అపిండుకోలేదు మనసుశీల. ఇక ఈపాడుదేహాన్ని ఎదిలిపెట్టాలనుకొంది భర్తకు కడసారి ఉత్తరం రాసింది

"శేషగిరిరావుగారికి- యిదే నేను కడసారి రానేది. మీరూ నాకూ సంబంధం నేటితోసరి. మీరు నాకన్నం నా సుఖం ఏమిటనుక్కొండలేదు భార్యంటే ఏదో చులకనగా ఉంది. ఎంత నీచంగా చూచినా ఇంకనరకూ భరించాను. ఇక నేనోర్యలేను నేను మీభార్యనుకాను. ఆడువారి కామత్రం నలవో ఇచ్చేటందుకు స్వేచ్ఛచేదా? వారు ఇంట్లో కూలివార్లను కంటున్నారా? మీప్రవర్తనం నాకు రంపకోతలాగుంది. ఎప్పు ట్టికైనా మీరు మంచితోవనిపడి నేనుచెప్పింది మంచి అని తోస్తే మీరు నన్ను ప్రేమించినట్టుయితే అదే నాకు పదికలు. సుశీ" అని రాసి భర్తజేబులోవుంది తానాయ్లువదిలి వూరి బయట ప్రవహించేదిగా పడిపోయింది.

సుశీలా- ఈవాయ ప్రపంచకాన్ని ఎదిలేవా? నిన్ను కని పెంచి పెద్దజేసిన మితండ్రిని ఏ అపవితాలుచేయదల చావు? నీ చేకొడుకు నీ చే అన్నీ అనుకొని పెంచిన మితండ్రినే ఏం చేయదలచావు? నీ సాంసర్యాన్ని ఆప్రవాహానికి అప్పజెప్పావా? సుశీలా నీకా భర్తతగడు పరలోకమందయినా సుఖపడు

శేషగిరిరావుకి అబాయి చూచినా కూడా విచారం కలగలేదు కొంతకాలం గడిచింది ఆస్తిఅంతా లగలేశాడు. స్నేహితులువదలేశారు తింటానికి కూడా డబ్బులేదు. ఆస్తితికొచ్చింది. సుశీల అప్పుడు తలపుకొచ్చింది. తాను చేసిన పాపాలన్నీ కళ్ళకి కట్టినట్టు అవుపించాయి సుశీలమంతనం ప్రేమ యివ్వడు కనుసించింది సుశీలా నీకేనన్ను నిజంగా ప్రేమించినట్టుయితే ఈఅప్రయోజకుణ్ణి ఈనిర్భాగ్యుడి ఈ ప్రూరుటి నీదగ్గరకి తీసుకో సుశీలా, నిన్ను నేనే ఏం చేశానో నాశ్రేయ్యం ఈనేను కొట్టలేను నీవుచెప్పినమాటలు వింటేనేను బాకపడేవాణ్ణిదా సుశీలానాపాపం నేను అనుభవిస్తున్నా. క్షమ యిల్లా గల్లయింది. నాకునీవు తక్కుదిక్కులేరు నీవేనాకుకరణ్యం. సుశీలా సుశీలా ఎంతదుఃఖం పడ్డావో ఎంతదుఃఖించావో నాతప్పులు క్షమించు' అని అనుకొంటూ అనదొడ్డన పడుకొన్నాడు. నిద్రలోదొర్లి అందులో పడిపోయాడు శేషగిరిరావుకూడా సుశీలపడ్డనదిలోనే పడిపోయాడు సుశీలా శేషగిరిరావులు మనల్ని పదిలేసి వెళ్లిపోయారు.

మోహినితైలము

5 తు|| నూనెగల సినా 1-కి రూ. 0-12-0

స్త్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

తటికోట్ట బలరామకవి

[గ్రంథాంతరాయము, బి. ౧]

ఈ కవి శివకవిత్వమునందు మహాకవిత్వమును సాధించి... తన గ్రంథాంతరాయమునందు...

ఈ గ్రంథము అమూల్యము మూలములు మాత్రము లభించినవి. దీనిని బ్రహ్మచారియగు...

రసపోషణ

ఇయ్యది శృంగారరసప్రధాన మైనది ప్రథమాశ్వాసము నందలి పద్యములు...

నీ! గజయానకమౌనిజదర్శనం బీని, బంధుజీవము జీవబంధుగనున...

గీ తరుణి పదములు నిర్మించు తటి విధాత చిరుగులకు నంధ్రులకు సరిచేసిచూడ...

మాకరభ తూట పల్లవ మాత్మకములు. ఈపద్యము చిన్నదైనను ఇందు శ్రీనాథము నభిలషి...

శ్రీనాథుని కాక ప్రబంధమున మండవలసిన పుర, నాట్య, ఋతు, పుష్పపదయ, వానపథ వికారము, పృథుచం...

నాట్య వర్ణన

నీ. శృంగారరసవేణి పొంగి వైచ భారతిన సాగముగా జడ పేనక జాట్టుకొనల...

ఇందలి నాట్యవర్ణన స్వాభావికమై నటియొక్క శృంగారరూపము కన్నుల గట్టునట్లు చేయుచున్నది...

ఈకవి తనపూర్వకవుల గొండల పనుకరించెను. కాని యాతనిది గ్రుడ్డిమునుకరముగాదు...

క|| నైకము నడుము విలాసర నైకము నైకము దీని మృదుమధురమౌత్తుల నైకము దెగదు న్నవల...

సారసము బాస లేనెసారం గీరల్ వారిదవేటి చను గః య వారిదగున కెయ్యె గిరుల వన్నెల్ గిన్నెల్.

అనుపద్యములలో పద్యము లనేకములు రచించెను ఈ పద్యమున విశేష మొకటి లకు. శ్రీనాథుని వాక్యాధర్యమునకు...

క|| ఒడలా కరభములఁగాంచి నొవ్వున నవ్వున నడలా యంచల నెంచున్ జడలాగున చెలవ చిలువసామియ తెలుపన్||

అను విజయవిలాసశైలి ననుకరించి చదువరుల కాహ్లాదము కలుగఁజేయుచున్నాఁడు.

“చిన్ని వెన్నెలకందు వెన్నెదన్ని మధ్యాహ్న బాడవిన చెలవతోట్టు మకు...” అనుపద్య పద్యమునకు

నీ. అనుభవాక్షాక్రమం బావహిల్ల విరించి కల్పించుచుండు లోకములనెల్ల ఇంద్రాగ్నియమదానవేళపాశపమిర...

ధారుణీచక్ర మేల్పడినప్పుడు మాకు గరుడగిరి మాకుఁ బోలెంబుకంటె...

ఈ కవి యన్యభాషాపదము లశ్వనాథుని వాడెను చివరపాదము తప్ప పద్యమంతయు నన్యభాషా పదములై యున్నది.

ఉ|| చైత్రము ధాత్రిమించి సురజైత్రసుయాత్రముభూజవల్లికా పాత్రము పల్లవప్రసవపాత్రము...

ఉ|| “చీకటి చంద్రునింగది నె శితకరుం డరవిందముగ్గుముఖ గైకొనెంబక జవ్వయికాపమునొందెను గొముదిప్రభుజ్జేకొని చంద్రికల్ మర్రి శేషముగా నరుజాంతుబింబలి...

ఈ కవి యన్యభాషాపదము లశ్వనాథుని వాడెను చివరపాదము తప్ప పద్యమంతయు నన్యభాషా పదములై యున్నది.

“నీ! లాఝనీ రత్నలాగావు బాగునూ జీ పటామెతియు నే పినాను,

తేజులిలు తేజసాహిణి తెచ్చి మొక్క||” నాటియుఁ గవి తన గ్రంథమున బంధక విత్వము గర్భకవిత్వము నిరోధ్య కందములు, పిన్వ్యకందములు ద్వ్యక్షరీ, శ్ర్యక్షరీకందములు మొదలగు ననేకవిధకందములు రచించి యున్నాఁడు...

జిజ్ఞాస

ఉ మాకటివేటితోఁ గురులు గూడకమున్న కచప్రలోహముల్ పోకలతోడ సావ్యమును బొందకమున్న నితెంబడిమక...

ఈపద్యము కళాపూర్ణమై యున్న ప్రథమాశ్వాసములో కలభాషిణివర్ణనము 1888లో ముద్రితమైన పత్రికలో “బాలకృష్ణ” అనియున్నది. 1910 లో వావిళ్లవాని ముద్రింపించినదానిలో మైత్రీ నున్నది...

ఒకవిద్యార్థి

కమలాక్షి

(విచిత్ర కథ)

గ్రంథకర్త:—నెల్లూరు వెంకటగిరి మహారాజా కాలేజీ ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ, రాయసం వెంకటశివుడుగారు యం. ఏ., యల్.టి సాంఘికనవల—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువునంధ్యలు, పిల్లల యాటపాటలు, ప్రతాచారవ్యవహారములు, గుణశీలములు నందర్బానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

120 పేజీలు. షెడ్యూల్డుకాగితము మంచి అచ్చు. 0-8-0. మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాశ్వాసము, మదరాసు

పిల్లలమణి పినవీరభద్రుడు - కృష్ణకవి

[పండిత పెనుమత్త సత్యనారాయణరాజుగారు]

వీరభద్రుడు శకుంతలాపరిణయము. వ్రాసినకవులు కావుట నెవరెట్లు కథను చెప్పాడోచింతి. తెలుపదలచి యాచిన్నవ్యాసము వ్రాయడోడగిరితని. వీరభద్రుడు ౧౮౫౦ క్రీశకమున గలడు. కృష్ణకవి దాదాపు మాణవత్వరములకుఁ బూర్వము.

శకుంతల సరిత్ర సంస్కృతమునందు భాగతమందును బహుపురాణమునందును గలదు. దానిని గాళిదాసు దృశ్యకావ్యముగా వ్రాసి తనయసాధారణప్రతిభ రసికులకు వెల్లడిచెను.

ఈకథను తెలుగునఁ దొలుతవ్రాసినవాడు నన్నయ. తరువాత స్వకపోలకల్పనచేఁ జెంది ప్రబంధరూపమున వ్రాసినవారు పిల్లలమణి పినవీరభద్రుడు కృష్ణకవియునై యున్నారు. 'భారదాపీఠక మగు' పినవీరన శృంగారకావ్యములము నాలుగవ్యాసములు గలది. కృష్ణకవి శకుంతలాపరిణయము మాధావ్యాసములు గలది.

వీరభద్రుడు 'భారతప్రాక్రథ మాలకారణముగఁ గాళిదాసుని నాటకమును కొంత, తనయుక్తికి 'సభినవశ్రీ' పహింప రచించెను. కృష్ణకవి కాళిదాసు ననుకరింపక పోలేడు. కాని నన్నయభారతమునందలికథనే యనుసరించి వ్రాసినాడు కాని తనకుఁగలకల్పనాశక్తి చవిమాపుటకుఁగాబోలు ఒకక్రొత్తయెత్తు నెత్తెను.

వీరభద్రుని శకుంతల 'చంచల్లవకోసులంగి' విశేషించి ముగ్ధ. కృష్ణకవిశకుంతలయందదుకులుగల కుంకుమబొమ్మ పినవీర దువ్యంతుడు నిర్దోషి. కృష్ణకవిదువ్యంతుఁడ లంపటఁడు, బహుపత్నీకుడు. ఒకపూవునుండి మఱియొకపూవుమొదికిఁ దిరుగు మధుమ త్రుభమరము. పినవీరన దువ్యంతుని గాళిదాసువలె ధార్మికశ్రేష్ఠునిగను గర్తవ్యపరాయణునిగను దీర్ఘ సమకట్టినాడు. కనుకనే గాంధర్వము అభిజ్ఞానమునికాపములను గల్పించి రెండుమాటు లతనిఁ గళింకమునుండి కాపాడెను. కృష్ణకవి నన్నయగినిన గీటు దాటలేకపోయినాడు. పోనీ! అట్లని భారతమునకుఁ జాయగా వ్రాసినాడో లేదు. పదుమ నొకనడుమంత్రపుకల్పన కల్పించినాడు. కావుననే దువ్యంతుని నిష్కలంకచరిత్రుని జేయలేకపోయినాడు.

కల్పనాచమత్కృతి

వీరభద్రునికావ్యములము కాళిదాసుకావ్యముల వర్ణనపటవృత్తము. కృష్ణకవిది కథాకల్పనలేని పిల్ల ననుచిత్ర యను నూహసాధము. వీరన పాస్తినాపురమున నానీనుడైనవాడు. కృష్ణకవి నైమిశారణ్యమునఁ గూరుచున్నాడు. మొదటివాడు రసికుఁడు. భావానందలోలుఁడు. రెండవవాడు శబ్దాదంబరప్రియుఁడు. ఒకనిది శిశివకుసుమ శేలమగు ధార. ఒకనిది యశ్వధారబోని ధార. వీరభద్రునిమేడలు పరిఘులు అటు ఆకాశమునఅటు నిటు పాతాళమునకుఁ జూచినవికాని విడువ లేదు. ఈరెంటినిబరికించులోపల నెన్నిచిత్రకతులు, ఎన్నిగమనలై ఖరులు. 'కువలయానం' పకరుడు, తనకవికావ్యకకు నాయకుఁ డగుచో దానుమాత్రముకువలయానండును నేలపాటించుచో పినవీరన తన దువ్యంతుని సకలదేశానిపాలముకుట నూత్నరత్న రారజ్యదంప్రి నీగజయుగభునిఁ జేసియు భాసమానమనీషాంబుజాసను జేసివాడు. మఱియు విశేషించి యంచితక్రాంతకృపునిగా జేసినాడు. కృష్ణకవి క్రూరాట్టహాస చరితచరితాపితాపిత స్వర్గపూర్ణ విశ్వవిశ్వంధరాధురా విధురతరభుజగ్రాగ్రదృఢుని జేసియు ధర్మమాత్ముని శేషంబులయెడ నాభిముఖ్యునిగా జేయఁనెంచియుఁ గృతకృతుడు కాలేదు.

ఇరువురును దువ్యంతులను నిండు పేలోలగంబున నాసీనుల జేరి. అట్టియెడ వీరభద్రుడు తన 'రాజానందకు' బులిందవల్లభుల రావించెను. కృష్ణకవి లోకసంచారి కాలత్రయికథావికారదుని నారదుని రప్పించెను.

పులిందులు కోధించి నడిచిన జాంటి లేనియరుచి చూపించువారువోలే నిలవబడిరి. రాజా వారింగాంచి చిత్రంబు మృగయాత్ర త్రంబుగుడు ఏలులు కాలంబు గల్గి తిన్నచెనతరువులు గలిగిన పేరడవి, యెచ్చటఁ గలదని ప్రశ్నించెను. నావుడు వారు యముజాతరినీవర నీమంతికాపనివనమునకు విచ్చేయుఁ డని జేడిరి. ఇటఁ గవికిఁగల వేటయందలి యనుభవము ఏలులు అనుటవలనఁ దెలియనగు.

అట్లు వేడినంతన రాజా వేడలుజూ! తగినదని కల్పింపవలయును. ఎట్లు! తోనుము పెట్టిన నెత్తురు, నానుము లేవో

డలు చురునంజేసినయట్లుము గలిసియుండు నానాముఖయాధంబు లన్యనంబున గలవని వేటకాటుచెప్పిరి. నృసాంబు మృగయాలోలురు తోమును పెట్టిన నెత్తురు చిమ్ముచుండు గ్రక్కుచున్న మృగములు గల్గినచో నూటలూరి యచ్చటికి వెడలకుండురే! ఆయిన సంతమాత్రమున వెడలిన మృగనిభక్తులఁ డగు దువ్యంతుడు తన్నవలచిత్తుడు కాగలఁడే! కాబట్టియే బోయఁ,

జల్లెడపాటునడయవసంబులు మేసి సమీపసీమలంజల్లనినీరుద్రావి సుఖసంగతి దాపులు శ్రేపు లాగఁగఁగాబొల్లగఁజేరి గోనృవభముల్పనికింపులునేయు నుండియుంజల్గి జెబ్బులు దీర్గ సాస్వ సమందును మందభేయపుతో. అవల దేవచిత్తంబులొడి యన, గోరక్షణంబున దువ్యమృగశిక్షణంబులన సుకృతంబుగా మృగయాసాఖ్యంబు సిద్ధించె నని వ్రాసి దువ్యంతుని గోబ్రాహ్మణావసతిత్వరుని గాఁ జేసెను.

తేఱు వెంటన వేటవెడలి రథాదూఢుండై చనుమండెను. కొంతదవ్వరుగ నేల నిమ్నాన్న తింబులుగాక సమతలంబై యున్నది. హయంబులరయంబుఁ జూపు మని సారథిని హెచ్చరించెను. అతఁడు యుగ్వంబుల పగ్గంబుల వదల్చి యదలెన్ను. అయ్యవసరంబున

"కనుదృష్టి నెయ్యది మినుకుమిన్ననుమందుఘనత వ్రేల్చిడి నది గానబడఁగ, నెడత్రవ్వయుండు నెయ్యదియేని నదికూడ నదికనచందాన నన్వయింప, నెయ్యది విలువంక యెయ్యండుబడమున నది సమరేఖతో నందమంద, దూరాన నెయ్యది తోయ నది పార్శ్వమున లేక యవులఁ జనఁగ నాలాకింప శ్రవణములునిక్కి నిష్కంపచామరాగ్రముగ నిరాంతరపూర్వార్థంగములఁ దనర్చి ఘనభూరీధూతిరేణువు గడవఁబాటి నిగిడి భువి లేరీయములు మృగజయులు.

ఇక్కడనుండియే పిన వీరన కాళిదాసు ననుకరించెను. కాళిదాసుఁ రథాశ్వముల పరుగు నూతదువ్యంతులచే వర్ణింపజేసెను. ఇక్కడ వీరభద్రుడే చెప్పెను. ఈ మార్పునకుఁ గారణము ఇది శ్రేష్ఠకావ్యము, అది దృశ్యకావ్యము, అనుటయే. ఈసీసము కాళిదాస స్లోకమునకుఁ దెలుగునేత. ఇందలిగీతము నూతునిచేఁ జెప్పబడినభావము గల్గినది. రథము మహావేగమునఁ జనుచుండ వేటకాటుకూడ బరువిడలేక చాల వెనుకబడిరి. అదికని రాజా రణ మాపుమనెను. సారథి యట్లెకావించె. ఇంతలో నయ్యెడఁగల నిసర్గభీరువులను నాభీరువులు భీతచేతస్కులై వచ్చి రాజానకు హయ్యంగబీనాదు లాసంగి "మారంబువచ్చివారు. 'బలఁగము శ్రమపడి యున్నది. విట్టమధ్యాహ్న మేడకుఁ బోయెదరు? నేడు కాలాగి మామందపాడి చూచి గోరసాదు లొరగించి మమ్ము మన్నింపుఁ డని" వేడుకొనిరి. అంతమాత్రమున నొప్పుకొన్న రాచటికంబునకు లోలురాదే! పేదవారల బాధించుట రాజధర్మమే! కావునఁ గవి యొకచిత్రమును బన్ని నాడు. మాండవ్యుఁ డను వాడు హయము డిగ్గి రాజా సమీపించి చెప్పుచునీలితట్టి యాశీర్వదించి 'అసంగీకారమును నూచింపకుము. చిత్రధాన్యములు పాలు నేలులుగల్గి గొల్లలు క్రొవ్వియున్నారు. దీనికిఁ గారణము నీవకదా? అదియటుంచుము వేటవెల్లువారు బాపనయ్యలమాటల కలుగుదురు. విన్నవింపక నానాలుక మిన్నకుండను కావునఁ జెప్పెద. హితుడవు ఆలింపుము. "భోజనము నేయుమనఁగఁ దాంబూలంధ, పుష్పములు గొమ్మనఁగఁ ద్రోసి పోవఁ జనదు. ఇంపుతోడుత నంగీకరింపవచ్చుము, గార్యఫలశిద్ధి కివి యాదికారణములు. 'నావిష్ణుఁడపృథివీపతిఁ, నావిష్ణుండనఁగ నీవరవరదైవంబీవావారింపకుండిన నీవలపులకు శుభంబు లేలాకలుగన్." అని యెడఁబజచెను. రాజయ్యకొని సనైన్యంబుగ బోనంబులఁ బాపపడిచూరాత్రి యటఁ గడచెను.

ఇది భారతములోను గాళిదాసునాటకములోను లేని యపూర్వకల్పనాచమత్కృతి. ఇంతటితోఁ బ్రభుమాత్యవము ముగిసెను.

కృష్ణకవి నారదుని రావంపఁగానెదువ్యంతుడు తొంటి సంతదాయమునూడిన ఎటనుండిటకు విచ్చేసిరి. మన్న గువాక్కుల వినయం తెలుపఁబడుకొని యాతనిరాకయడుగ 'మాకు నెవ్వరితో నేనుగి ధగ్యంతులమై వర్తింతు మే మెల్లడనని యతఁడు బదులుపలికి సమస్త పుణ్యదీనంబులు శ్రీత్రములును నీవంటి రాజులను గందునగాని యెక్కువి శేషంబు గల దాకర్ణింపుమని చంద్రునిఁ దొట్టి దువ్యంతుని తాతముతాతల యెల్లర శక్తిసానుర్భయము వర్ణించి తుదకుదువ్యంతుని శేషంబునుగూడఁ బొగడి అడవులంబడి దువ్యమృగములు ఆశ్రమములు పాడు పానరించుచున్నవి. కావున జైశంబుపొయి రద్దాధ పారింపుమని యాజ్ఞా

పించి వేట రాజులకు శాస్త్రసమ్యక్తంబని యుపన్యసించి చుక వర్తింతుఁడలక్షితుండగు కొడుకు పుట్టునని యాశీర్వదించి తిలోహితుడయ్యె. రాజా నదియ కారణంబుగ వేటవెడలఁ బయనమయ్యెను. అంతలో నెండలు ముదిరెను. శ్రీమృగము వచ్చెను. అది దాటి వారి కము వచ్చె. అదిదాటి శరత్తు అగుచెనె వహ్య! ఇప్పుడు వేట వెడలవలయును. అంతలోఁ చారు లగుదెంచి వారదువచనంబుల సత్యంబు విన్నవించఁగా వేట వెడలఁగా పేమంత శిశరము లొక్కమాటలో దాటినవి. కావలసినవసంతమునచ్చెను. రాజా నెమ్మదిగఁ గణ్ఠ్యనాశ్రమముపొంతకు వచ్చి రథము డిగ్గి యాశ్రమాభిముఖుండై చనె నింతలోఁ బ్రభుమాత్యవము ముగిసె.

కవులెల్ల రాజులు వేటవెడలునపుడు బోయలు సాయపడుట ప్రాచీనాచారము. అదియ సమంజసము. కావుననే వీరన ఆమార్గమునదొక్కెను. సాయంతమునకు రాజా నడవి చెంతకుఁజేర్చెను. కృష్ణకవి వీరన త్రొక్కినదారి ద్రొక్కుటకు మన సాప్రక కాబోలును నారదుని రావించెను. కవి తాళిమునకు బోయ లేటిపరికరములూ నారదుండు నట్టివాఁడు. కాని కొంచెము భేదము గలదు. కవి తా నొకక్రొత్తకల్పనకు దిగువచ్చుడు మూలముకంటె వన్నె తెచ్చునపుడే దిగవలయునుగాని డిగరక యేదోయొకపాత్రమును బ్రవేశపెట్టుట యంతభాగుగాదు. కాని దానుమూలము ననుసరించియే వేటపెట్టెను. దృశ్యకావ్యము కావున రాజును రథముతో రంగ పలమునకుఁ దెచ్చెను. బాధలేదు. బోయలను రప్పించుటయు బాగుగా నేయున్నది. కృష్ణకవి నారదుని రావించుటలో అరణ్యవాసు లగు మునులబాధ నివారింపఁగల నై యున్నది.

ఇది తోలుబొమ్మలలోని హాస్యగానిపాత్రమువలె నున్నది. ఏలంటిరేని ఆశ్రమవాసులు బాధపడుచో నందఁబులులే వచ్చి రాజుతోఁ జెప్పకొనుట చాల తెన్న నారదుండు త్రొక్కిన సంచారి గావున వారిబాధఁ చూడలేక చెప్పెనందురా? బాగు, ఎంతో బాగు. పినవీరన ప్రభుమాత్యవములోఁ దప్పనిసరిగాఁ బుర పర్లనములోఁగొంచెము విస్తరించినను దరువాతఁ జక్కఁగాఁగఱగ పెంపొందించెను. అనఁగా నవసరములుకాని వర్ణనములకు దిగలేదు. కృష్ణకవి కావ్యలక్షణములకు లోటువచ్చెనని కాబోయ నాలుబుటువులు 'కుచలో తప్పకుండఁగ వర్ణించి విడిచెను. ఒక్కఁబుటువైనఁ జాలదా? కేవలము శకుంతలాదర్శకమువలె వసంతయుతువు కావలసి వచ్చెనా? పినవీరన యాబుతువర్ణనము మేనకావిశ్వామిత్రులసంగతిసమయమునఁ గావించెను. ఇయ్యదనున నన్నయ వాతపోతమును రావించెను.

ద్వితీయాశ్వాసమున వీరన రాజుచే వేటాడించుమఁ గ్రమమృగ మాలిసీతిటమ్మునకుఁ దోకొనిపోయెను. సారంగంబు వెంటఁ జను రాజును ఇద్దఱు బ్రహ్మచారులు వృద్ధునియు నడ్డువచ్చి యాశ్రమమృగమును జంపవలదని వారిందిరి. రాజా వారిం గని మ్రొక్కి నిలిచె. వారు ఆశీర్వదించి చనుమఁ గణ్ఠ్యనాశ్రమంబుజూడచెప్పి వెడలిరి. ఇక్కడనుండియే వీరన కాళిదాసును బూరిగా ననుకరించెను. ఈఘట్టమునఁగృష్ణకవి దువ్యంతుడు వేటాడుటలో హరిగ మధువచ్చె. దానిగొట్టుచో దాని భార్య యడ్డురా రెండవభాగముచేఁ దొంటియమ్ము నుపసంహరించుకొని తనకుంకల దాంపత్యప్రేమము చూపెను.

వీరనదువ్యంతుడు కణ్ఠ్యనాశ్రమంబునకుం బోయి యందలి చిన్నములఁ దిలకించుచు ముందునకుఁ బోవుచో నిష్కంతమును నూచించుమఁ గుడిభజ మదరెను. ఆశ్రమనర్థవములో నిద్దఱును నన్నయ ననుకరించిరి. స్వాతంత్ర్యమును జూపిరి. కాని వీరభద్రుడు విశేషించి కాళిదాసు నను, రించి యాశ్రమము నెంతమనోహరముగా వర్ణించినాడో చూడుడు ద్వి. ఆశ్వాసము.

నీ. శ్రవణసుఖంబుగా సామగానంబులు చదివెడు శుకములచదువు దగిలి, కదలక వినుమండు కరులును గరికరశీలచ్ఛాయల దచ్చికరాంబు, కణములచల్లని గాడ్డాసపడి వానిఁ జెంది సుఖంబున్న సింహములున, భూసురప్రవరులు భూతబలతో చెచ్చి పెట్టు నీవారాన్నపిండతలు

గీ. గడఁగి భక్తింప నొక్కటఁ గలసియాడు
మన్న యెలుకలఁ బిల్లులు నొందు సహజ
వైవర్ణంబులయు సహవాసమపుడు,
నూచి మునికై కెంతయుఁ జోద్యమంది. నన్నయ.

నీ. వృద్ధసింహమునకు వివారింప దొండంబు, కైడండగా నిమ్ము గంధగజము, పులి క్రొత్తయినన, పురుటింటిలోనికి, పురుటాలు తగవుఁ గొంపొపు హరిణి, శరభంబుకొనగోళ్ల శిరము దు వ్యంగఁ జొక్కికనుమోడ్చు సుఖనిద్ర గండకంబు, సింహకిశోరంబు చేరవచ్చిన వింతలేక చచ్చుచు బాలెంతకరణి.

గీ. నెలుకతోడను జెరిలూడు నెనసి పిల్లి
నెమ్మఁ బరిచిచి నిలిచి సింహమునీడ
భుజగకన్యక నాడించుఁ బూరినెదిరి
యనఘకన్యమనీంద్ర పుణ్యాశ్రమమున. పినవీరభద్రుడు.
(రశేషము)

గుంటూరు మండల జాతీయ విద్యాపరిషత్తు

పాఠానుక్రమణిక సభలు—తెనాలి

౨వ దినచర్య ౨౪-౫-౨౬, ఉదయము

భాషాపాఠములు రసభరితములై భక్తియోగమును వక్షింపవలెను. వృక్ష, శారీరక, ఖగోళాది వివిధశాస్త్రములను సంబంధించిన విషయములను భాషాపాఠములక్రింద చేర్చి పఠనీయ గ్రంథములను న్యాయములను అచారమునునున్నది. ఇట్టిశాస్త్రవిషయములను నేర్చుటకు భాషలను బోధించు నుపాధ్యాయులకు వివిధ శాస్త్ర పరిపూర్ణులగు పాఠానుక్రమణిక తెలిసియుండవలెను గనుకను, బాలరకు అవసరముగా శాస్త్రవిషయములను బోధించుటకు విద్యావిధానములలో ప్రత్యేకముగా ప్రాథమికశాస్త్ర పాఠములు అనుసరింపబడుచున్నవి. ఇట్టియున్నట్లుగా, శాస్త్ర పాఠములవలన భాషాపాఠములయొక్క పైన నిర్వచింపబడిన లక్ష్యము సిద్ధింపదుగనుకను, భాషాపాఠములలో శాస్త్ర వ్యాసహారికవిషయములను స్థాన ముండబాలనీ శ్రీ గుళ్లపల్లి రామకృష్ణయ్యగారు నుడివిరి.

ద్రువుని గురించిన పురాణాధార భాషాపాఠములలో చెప్పబడు ద్రువునకు శ్రమను చూపవచ్చును.

కొంతవిచారణ జరిగి తేలిక యంశములు

౧. రసభాషణ కేంద్రగత విషయములనుమాత్రము భాషాపాఠములలో ముఖ్యములు.

౨. వాచకపాఠములు నీతిగర్భయు క్తములుగానే యుండి ఇతరశాస్త్ర వ్యాసహారికవిషయములతో సంబంధించి యుండరాదు.

౩. ౧ మొదలు ౨ తరగతులవరకు అక్షరజ్ఞానము మొదలు ఆంగ్ల భాషయందలి సామాన్యపాఠ్యము కలుగవలెను.

౪. ౩ పాఠము చెప్పినను విద్యార్థులచిత్తము ఆయా రసములయందు నిలిచి తన్మయత్వము నొందవలెను.

౫ బ్రహ్మచర్యమునకు భంగకరము కానంతవరకు పరస భాషములైనను అంగీకారములే.

౬. భాష మిత్రాంగ్రహము గాన దీనికి సహకారముగా అమరము ఆంగ్ల భాషనుసంగ్రహము వర్ధింపచేయవలెను.

సాయంకాలము.

ప్రాథమికపాఠశాలలలో ఏయేపాఠ్యము లుండవలెను. ౩ గల మొదలు ౫-౩౦ గల వరకు.

ఈ క్రిందివిషయములను గురించి కొంత చర్చ జరిగినది. మతము, చరిత్ర, భూగోళము, ఆంగ్లము, గణితము, శాస్త్రపాఠములు, ప్రజాసేవ, వ్యాయామవిద్య, చిత్రలేఖనము, సంగీతము, హస్తకళలము, ఆంగ్లము, హిందూస్థానీ, సంస్కృతము.

ఆంగ్లము ప్రాథమికపాఠశాలలో పనికిరాదనిరి. హిందూస్థానీ, వ్రాయన చదువను సంభాషించును అవసరమనిరి. సంస్కృతము ఎలిమెంటరీవిద్యలో ప్రత్యేక భాషాపాఠముగా నుండవలెననిరి. అది అవసరపాఠముగా కూడ నుండవలెనని యనునంశము ముందు విచారించబడును.

రాత్రి ౯ గల మొదలు ౧౦-౩౦ గల వరకు. మతబోధను గురించి కొంతవిచారణ జరిగెను.

సాయంకాలము

౧. మతబోధయను ప్రత్యేకపాఠ్యము లేకయే సమస్త పాఠ్యముల పర్యవసానము మతము మతబోధగానే యుండవచ్చునా?

౨. మతబోధ ఒక ప్రత్యేకపాఠముచేసి పరమతసహనము చెప్పవలెనా?

వివిధమతములలో పరస్పరము విరోధములేను. ప్రధానాంశములను చెప్పవలెనా? అనగా భక్తియోగము మొదలగునవి.

౪. హిందూమతము పర్యవసానమురస్యము కలదని తెలిసికొని దానిని ఆ రూపముగా బోధించవలెనా?

బ్రహ్మాండం నరసింహం, కార్యదర్శి.

వేసవికాలములో పుచ్చుకోతగిన హల్వా

కూష్మాండ లేహ్యము

సమస్త వైద్యములు నిక్కాళలు పోగొట్టి యింద్రియ బలము రొమ్ముకృష్టి కలగజేయును అనేకులచే గుణముచేసినదని యోగ్యతాపత్రముల పొందియున్నాము. శేరు డబ్బీరు ౨ లు

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

(రాయవరము) గోదావరిజిల్లా.

వర్త కు ల కు యిట్టి స దు పా య ము ఇ ది వ ర కు లే దు 1842 వర్తకశిఖామణులకు సీమవెండికి గారంటి నిచ్చెదము ప్రతి గృహమునందును అమూల్యమైన తరుణము ఖరారు ధర అవశ్యముగా నుండితీరవలెను

౩ నుండి ౪ తులముల యెత్తువరకు ౩ పైజులందు పేలాగి న్నెలు, పట్టెలుతట్టిన గిన్నెలు, తయారుగానున్నవి. ఈ దిగువ తెలుపబడిన దగ్గరకారము యివ్వబడును. దీక్షసారి 1 గ్రోసు ఆర్డరు యిచ్చిన ఒక వారము లోపుగా సరఫరా చేయబడును. లోన, పైన చక్కగా మెరుగువేయబడియున్నది.

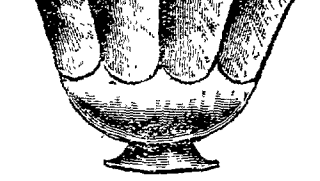

Table with 4 columns: Item description, Quantity, Price per unit, Total price. Items include 1 గిన్నె మొదలు ౩ వరకు, 6 ,, 12 ,, ౩ డబ్బీలు ఒకేసారి తీసిన, 6 ,, ,, ,, 12 ,, ,, ,, (1 గ్రోసు).

తెలిపోను నెం. 2802 ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ తంజివిలాసము "ఉమ్మడియార్" నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మీ జీవితరహస్యము జీ వి త ర హ స్య ము మీ భవిష్యజీవితరహస్యము

అంజనాలయము

లోనే తెలిసికొని ఆ య త్రవడు! ఆనందించుడు. కష్టసుఖములు, భోగ్యశ్రమములు, విద్యాబుద్ధులు, జగముపజయములు వేరేల మీ జీవిత రహస్యమంతయు అంజనమాలమున గన్ములకు గట్టిపట్టు ప్రదర్శింపబడును. నాసిపంపబడును. జాతకములన్నవారు, జాతకములు వ్రాసిపంపవలెను లేనివారు తొమ్మిది అక్షరములు వ్రాసి పంపినచాలును. జీవిత రహస్యశోధన ప్రశ్నకు రూ. 1-0-0 ముందుగా మణియార్డరు చేయవలెను తక్కిన వివరములు వ్రాసిన తెలుపుదుము 2755

వి. యన్. యన్. శర్మ, అంజనాలయము, రాజమండ్రి.

మహర్షిదేవేంద్రనాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గంభీర రై:— మొక్కపాటి రామయ్య గారు) ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు ధర రూ 2 8 నిండుక్యాలికోలెండు ఫెదర్ నెటు కాగితములు పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

"రాజవైద్య" వెంట్రుకలురంగు

"రాజవైద్య హేర్ డై" తక్షణమే నెరిసిన తెల్లవెండు కలను మామూలు నలుపు వెంట్రుకలుగాను, నునుపుగాను నిగనిగలాడు నట్లును, ఎప్పటికిని నలుపుగానుండునట్లును మార్చును. బుడ్డి 1 కి ధర రూ 1-2-0 చిన్న బుడ్డి 1 కి ధర అ. 10 1-2 బుడ్డలకు వాస్తవిక 0.5-0 అ. 4 పంపినవారికి తపాలాఖర్చు లేక ఒక కాంపిట్ బుడ్డి ఇనాముగా పంపబడును

తేలుకాటకు విషనివారిణి

ఈ ఔషధము విషమును తక్షణమే పారదోలి బాధను తొలగించును. ధర 1 కి రూ 0-8-0 1-3 బుడ్లవరకు తపాలాఖర్చు 0-3-0 రూ 4 లు పంపిన ఒకడబ్బీ బుడ్లు తపాలాఖర్చు లేక ఇనాముగా పంపబడును.

రా కొ డ ర్

"తెల్ల కు ప్పు" చిన్న మచ్చులగలవారు ఈ కార్యాలయమునకు వచ్చిన యినాముగా ఔషధమిచ్చి బాంబేనెదము. రూ 0-4-0 పంపినవారికి కాంపిలు ఇనాముగా పంపబడును. చిన్న బుడ్డి 1 కి ధర రూ 2-0-0 పెద్దబుడ్డి 1 కి ధర రూ 3-0-0. 1-3 బుడ్లకు తపాలాఖర్చు 0-5-0 2888 కుప్పుగోగములు గలవారు ఉత్తరములద్వారా కుదర్చబడుదురు.

Rajavid Sri Bamandasji Kaviraj 152, Harrison Road, Bara Bazar, Calcutta. Telegrams:—"RAJVAID" Calcutta.

కాను బంగారమునకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీనిచ్చెదము.

మావద్ద పలురకముల లోలాకులు, దుద్దులు, మోపులు, బంగారుమెడతెయిలులు, మొలత్రాడులు, టంబెర్లు, మొదలగునవి తయారుగానున్నవి. వివరములకు ఈదిగువ విలాసములకు వ్రాయుడు. ప్రోమోటర్లు:— కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అండుబదరు. ది ఆంధ్ర జ్యోతియలరి మాన్యుఫాక్చరింగు కంపెనీ హెడ్డాఫీసు: బెజవాడ. 1597- (3) 1149 బ్రాంచి: 51 చైనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.

అధ్యాత్మికవిద్యాలయం
గర్భాంతర్భూతపరిపాను-విశాఖపట్నం జిల్లా

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జులైవరకులు

(28-5-26)

ఇరువదిగజముల "పీస్" ధరలు

కాగితములు—22 X 22 ముంగిసూరు (బి) 10-4.

కాగితములు—22 X 22 వేరు రకములు (బి) 9-14, సరాసరిరకము రు 8-18.

తెలుపుములు—1708 రు 15-4; గ్లాస్ 9000 రు 15-8; ఎల్. ఎల్. 78 రు 9-8; ఇ. సి. 78 రు 9-12; 88-888 రు 18-12; డి. సి. 78 రు 10-0; 8978 రు 9-8; 1702 రు 12-8. 7978 రు 10-0. 2908 రు 8-4. జ. ఎ. 98 రు 8-4. జ. ఎ. రు 8-4.

నూలు

40 నెంబరు, సీమ (5 పాకట్టుకు)—టాక్రి—రు 5-11-0 చలువ రు 6-11-0 పచ్చరంగు రు 9-12-0; పడవ రు 9-0-0; కాశి రు 9-6-0 సవరణ రు 8-4.

40 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టుకు)—నక్షత్రము రు 12-1-0, నీలసవరణ

60 నెంబరు సీమ (5 పాకట్టుకు) అడకతెర 18-0-0; నెమలి రు 17-4; "గేట్" రు గొడ్డలి రు 10-12-0, గడ్డిబండి రు 10-11-0 ఎద్దుగడియారము రు 10-9-0; సింహము శిలకాదు రు 10-9. పెనసలు రు

60 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టుకు)—భూగోళము—మీలంచే రు 20-8-0.

లోహములు

ఇనుము:—తెల్లియను చట్టకమ్మిలు ఒక బారువకు ధర రు 84, 85.

ఇత్తడిరేకు:—ఇంగ్లీషు రు 270. జర్మను (డిబిమాన్) రు 268; రాగిరేకు రు 260.

టిక్రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేస్ ఒకటికి) "9" రు 19-4-0.

కలాయిపెంకురేకు:—24" గేజి 6" 7" 8" రు 15-0 "9" రు 15-2.

సిమెంట్ పిపాకు రు:

కార్త్య ఆవుమార్కు రు 11-12. నెమలి రు 10-8.

చక్కెర (రెడి) రు 86-2-0.

వాయిదాధరలు జూన్ 32-12 జూలై, ఆగస్టు 30-4, 30-8.

వేరు సెనగ వప్పులు

మార్కెట్ ధరలు—"మిస్" రు 54, రు 58-0.

పాదా పాను రు

వేరు సెనగనూనె

"గానుగ" రు 126, "గ్రెస్" రు 122.

ఐముదము

(గానుధర) రు 90, 91.

వదునుచేసిన తోలు రతి 1 టికి

	మొదలు	వరకు
ఎడమతోలు (8 మొదలు 8½ రకులు)	రు 0 18 0	రు 0 18 6
" (తేలిక)	రు 1 1 0	రు 1 1 6
" టెంకుకూరు (8 మొదలు 9½)	రు 0 18 8	రు 0 18 5
" " (తేలిక సరకు)	రు 1 1 3	రు 1 2 4
" (విజయనగరం 7½ 7½)	రు 0 18 9	రు 0 14 5
" (ఏలూరు 7½ 7½)	రు 0 14 6	రు 0 15 8
గేజిలోలు	రు 1 9 9	రు 1 1 8
గేజుడతోలు	రు 1 0 9	రు 1 10 8
ఆవుమూడతోలు	రు 1 10 6	రు 1 12 0
మేకతోలు	రు	
కొత్తతోలు	రు	

పదునుచేయని పచ్చిలోలు

టెంకుకూరు మేకతోలు	100-కి	రు 170 0 0	రు 180 0 0
టెంకుకూరు మేకతోలు	"	రు 170 0 0	రు 175 0 0
టెంకుకూరుగొత్తతోలు	"	రు 140 0 0	రు 165 0 0
టెంకుకూరుగొత్తతోలు	"	రు 180 0 0	రు 155 0 0
అనారముపట్టు బారున 1-కి	రు	రు 80 0 0	రు 88 0 0
కొత్తపట్టు	"	రు 28 0 0	రు 25 0 0
కరకాలోలు	"	రు 38 0 0	రు 47 0 0

ముఖ్యము

మాసిహుల్ ముల్క్ హెచ్. ఎమ్. అబ్దుల్ ఖాన్ గారి అధ్యక్షత క్రింద 12-3-1926 తేదిన జరిగిన జాబిలినభయందు తెలుపబడిన ప్రకారము ప్రస్తుతము

అమృతధార మూడవవంతు ధర ప్రకారమును ఇతర ఔషధముల పుస్తకములు సగము ధరవంతున 31-5-1926

తేదీవరకు విక్రయించబడును. దరఖాస్తుపంపిన పూర్తి క్యాటలాగు పంపబడును. 3 సెజులలో అమృతధార బుడ్ల గలదు.

ఇదివరకుండిన ధర రు 2-8-0, 1-4-0, 0-8-0 ప్రస్తుత ధర రు 1-14-0, 0-15-0, 0-6-0 ఆలశ్యము చేయుటవలన ఈ అపూర్వమైన సమయమునందు చేకూరు లాభమును పొగొట్టు కొందురు.

తపాలా అందు తంతివిలాసములు

"AMRITDHARA" LAHORE.

Powell's Extract of Golden

(3421)

పవలుగారి అమృతమైన గెనో

నెగరో గమునకు

అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

సెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర పిండములయొక్క వాపు, శుక్ల నష్టము, బలహీనము, వీపులోనొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది సమృద్ధిగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:—6 మోతాదులగెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణ స్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గున దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రు. 1-4-0

దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రు. 1-8-0

మా దివ్యౌషధములను కృపసిద్ధమైన దుకాణము లన్నిటిలోను దొరకును.

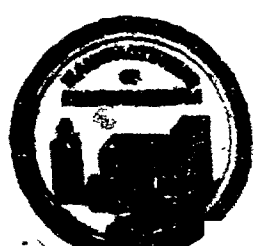
మా చిత్రవిద్వితృ క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఈ త్రురము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,

Lamington Road, BOMBAY

అప్పటమైన

చ్యవనప్రాస

2426

(కృపసిద్ధమైన ఆయుర్వేద ఔషధము) పరిశుద్ధతకు, లో పరహిత్యమునకు పూచీ యివ్వబడును.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన వ్యాధులకు తప్పక మంచి గుణమిచ్చునట్లు పరీక్ష చే రూఢియైనది.

దగ్గు

ఉబ్బసము

విస్తారముగా పనిచేయుట

జలుబు

శ్వాసకృచ్ఛము

ఎదుగకుండ జేయుట

రొమ్ము పడికెము

చిక్కిపోవుట, దుర్బలత్వము

కృశించేయు వ్యాధులు మొదలగునవి

కారణమును మంచి స్థితిలో నుంచును. సులభముగా జీర్ణమగును. కాలప్రవృత్తి సరిగా నుంచును.

మిక్కిలి బలకరమైనది. మంచి రుచికరమైన ఎంతధర యిచ్చినను యంతకంటెను శ్రేష్ఠమైనది దొరకదు. ఎంత వయ

స్కృనం దైనను ప్రతిదినము ఉపయోగించుటకు తగిన శ్రేష్ఠమైన టూనికు. కాడ్లివర్ నూనె కంటెను శ్రేష్ఠ

మైనది 20 కులము (40 దినములకు పరిపూర్ణ) ఔషధము.

నెల రు. 2-8-0

KALPATARU AYURVEDIC WORKS,

Head Office:—94, GREY STEET, CALCUTTA

Agents for the Madras Presy :—ANDHRA AYURVEDIC PHARMACY LTD.,

అమృతాంజనము

ఈ క్రింది వర్ణిత 'నహ' సీసా-1-కి రూ 0-10-0; డజన్ 1-కి రూ 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, పొంపాయి

ది ఆంధ్ర కర్తాగారము లిమిటెడ్, గుంటూరు

ఎలక్ట్రిక్కు లయిటింగు స్కీము స్థాపించుచున్నాము

50000 షేర్లు షేరు వకటింటికి 10 రూపాయలు మాత్రము.

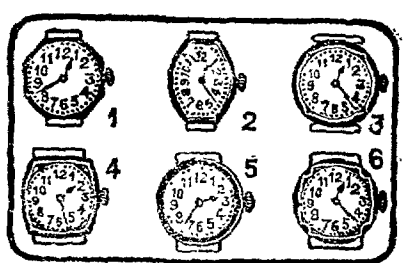
ఇప్పటికి కొన్ని షేర్లు అమ్మితిమి, షేర్లుగావలసినవారు త్వరలో దీనుకొనవలెను. ఎలక్ట్రిక్కు లయిటింగు స్కీము స్థాపించుటవలన షేర్లదారులకు, ఎక్కువ లాభము గలుగును.

క్రొత్త షేర్లు కేయించుటకు, అన్ని జిల్లాలలోను, స్వతంత్ర సంస్థానములలోను, రంగూను, సింగపూరు వగయిరాలలోను ఏజంట్లుగావలయును. ఏ ఏజంట్లకు మంచికామీషను యివ్వబడును.

షేర్లుగాని, ఏజంటుపదవికిగాని, నాకంపెనీ యింజనీయరు, యమ్. జి. రాజుగారికి వ్రాయవలయును, హెడ్క్వార్టర్సు గుంటూరు, నడింపల్లి మెంకటలక్ష్మీచరణింహారావు,

M. A. (Hons), L. L. B, Edin Bar-at-Law. మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.

ఒక నెలవరకుమాత్రము

అసలు ధర రు 14 నగము ధర రు 7

అంద్రపత్రికచందారులకు మాత్రం

మాయెక్కు 22 కారెట్లు రోల్డ్ గోల్డ్ బంగారువన్నెగల గడియారములు లోపలమాత్రంలో పదిసంవత్సరములకు ఉత్తరవాదము యియ్యబడును అని, అచ్చొత్తించియున్నాము. ప్రతిగడియారముతోను ఒక అందమైన పట్టుపట్టు యినాముగ యియ్యబడును.

ధర 1 కి రూ 7.

స్వానుహపును, తపాలుపెట్టె 508 పి. టి. మద్రాసు

కార్మియాల్ స్పెషియాలిటీలు			
ఆంటి-గ్రెకోసూరియా	4-8-0	గుడ్డములకు కండిషన్ పొడరు	2-8-0
బహుమాత్రవ్యాధి నివారిణి.		మిగుడ్డములకు అలత్తము చెయ్యవను. వాటిని ఆ	
ఆంటి-మస్టిస్టోలిని	1-0-0	రోగ్యశీతియం రుచుచు.	
దోవలను దగ్గరరానీయదు, అందుచే మలేరియా రాదు.		చెనలియర్లు హేర్ రెసోరర్	2-0-0
ఆస్తమా రిలీఫ్ పొడరు	1-12-0	వెంట్రుకలకు పుష్టిని కలిగించుటకు, వాటిని పెరుగు	
(శ్వాసకాసరోగమును నివర్తిజేయును)		నట్లు చేయుటకు తోడ్పడును.	
బే రమ్ (అమెరికాది)	1-8-0	తోలు కాంపౌండు పరబత్తు	2-0-0
శిరోజములకు మంచిటానికు.		దగ్గులకు రొమ్ముపడితేమునకు తగినది.	
బామూల్ విన్	2-4-0	డాక్టరు కార్ల్ ల్యుచిల్ నుద్దగు నివారిణి	1-0-0
దేహమునకు పుష్టినిచ్చును, బలహీనత, జ్వరమువచ్చి	4-0-0	బిడ్డలకు నిరపాయకరమైనట్టియు, గుణమిచ్చునట్టి	
నిలిచిన లెరువాత ఇది బాగుగా పనిచేయును.		బేషమగును.	
బ్రాన్ కోర	2-0-0	ప్రిక్లి హీట్ లోషన్	1-8-0
దగ్గుల నివారించును, గెళ్ళను త్రోసివేయును, రొ		ప్రిక్లి హీట్ పొడరు 0-14-0, 1-8-0, 2-4-0	
మ్ముకు బాధగలిగించునట్టి వ్యాధులను పారద్రోలును		క్విన్సెన్ అండు ఐరన్ టానిక్	1-8-0
బరోనా	4-0-0	రింగువరం ఆయిన్ మెంటు	0-9-0
మూర్ఖరోగమునకు దివ్యమైనది.		హిందూ దేశముం దున్నవాటి అన్నిటియందును (శ్రీ	
సి. ఏ. క్యూ (మిక్ షేర్లు)	1-0-0	వ్య మైనది.	
జలుబు, శీతలము, ఇక్ ఫులెంజా మొదలగు వాటికి		రోస్ గార్డల్	1-0-0
తగినది		స్కర్ ఫ్లెన్	2-4-0
సి. ఏ. క్యూ (కాప్ సల్లు)	0-14-0	చుండు నివారిణి.	
సి. ఏ. క్యూ కాప్ సల్ ఫారము గాగలదు. తీసుకొ		డియోడొరైసుడు పెట్రోలియా	1-0-0
నుట నులభము. ప్రయాణసమయములందు వెం		శిరోజములకు ఉప యోగించుటకు తగినది. వెంట్రు	
బడి తీసుకొని పోవుట నులభము.		కలను మంచిశీతిలో నుంచును.	
కాంఫరోడైన్	0-8-0	డియోడొరైసుడు కోకొనట్ ఆయిల్	1-0-0
గృహమునం చెప్పును ఒకబుడ్డి యుండవలెను. విరే		శిరోజములకు తగినట్లు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయ	
చనములు, శూలనోప్పి మొదలగువాటిని కుదుర్చును.		బడిన మనోహరమైనది.	
కన్నా బైన్	1-0-0	డడ్లీసు అస్మాకాన్	1-8-0
పాములమీద నయ్యెడుకాయ, చర్మము మొదలగు		ఉబ్బసమునకు దీనినిలోనికి తీసుకొనుటకు తగినదని	
గుట మొదలగువాటిని కుదిర్చి, సుఖముగా నడ		వైద్యులందరూ శిష్యులచేసి యున్నారు.	
చుటకు వీలుండును.		ఈసన్ పరబత్తు	0-12-0, 1-8-0
కార్మిలెట్ చెట్టి దగ్గు నివారిణి	1-4-0	ఈ నుప్రసిద్ధమైన టానికు ఎప్పటి కప్పుడు మంచి	
రోమ్ముపడితేమునకు అద్భుత నివారిణి.		బలమునిచ్చుటకు మాత్రముగా తయారు చేయ	
కెమికల్ ఫుడ్	1-0-0	బడును.	
బిడ్డలకు మంచిపుష్టి నిచ్చును.		ఎస్సెన్సు సరసరెల్లా	2-0-0
క్లోరోడైన్	0-8-0	అమోఘముగా రక్తమును శుద్ధిపరచును.	
కలరా డ్రాపులు	2-0-0	ఎలిక్టిక్ గ్లినోరొఫాస్ ఫేజ్, పార్శ్	
మితోడ ఎప్పుడును ఒకబుడ్డి ఉంచుకొనుడు.		టుప్తో సహాగలది	1-8-0
వర్తకులకు ప్రత్యేక ధరలు గలవు.			

Spencer & Co., Ltd. (W. E. SMITH & Co., Department) MADRAS.